Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناول

اوښکي

لیک

عبدالعلي غورغشتي

15,12,1979

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب د چاپ چاري خوندي دي

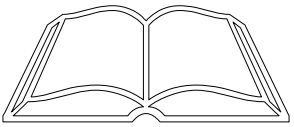

- کتاب :: اوښکي
- لیک :: عبدالعلي غورغشتي
- کمپوز :: خلیل الله تصمیم
- سیټینګ :: طاهر ځلاند
- پروف :: نجیب الله زړګی علیخېل
- پوښتنې :: نجیب الله زړګی علیخېل
- تعداد :: 500
- چاپ ځای :: کراچي
- چاپ کال :: 2018 ع
- بیه :: 160 کالداري

د موندلو درک : کتاب پلورنځی، ریګل پلازه دکان ۷ جناح روډ کوټه

یونیورسټي بک ایجنسي خیبر بازار پیښور

غزنوي کتب خانه قندهاري بازار کوټه

پریمئیر بک هاؤس نزد مسجد صدیق اکبر پښتون آباد منګهوپیر کراچي

عزیز بک ډپو تحصیل روډ ډوب

(c) ketabton.com: The Digital Library

تړون

د سهېلي پښتونخوا د مېړني پښتني خاوري نۀ
ستړي کېدونکي مبارزين او د
اروابنباد **مولوي رحمت الله مندوخېل** د کور د علمي او
فکري انغري کلک ملګري
مولوي سلطان خروټي، مولوي عبدالرحمن کاکړ او د
حاجي سلطان ناصر په نوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

یو داسي سپېځلي مبارز ته چې نوم یې

محمدجان لالا

ؤ او خپل هست او نېست یې د دې وطن د

آزادۍ و روښانه قافلې ته ډالۍ کړی ؤ.

روح یې ښاده، پر ګور یې نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عبدالعلي غورغشتي ناول "اوښکي" کيسه

په ړوب کښې د سکول د زمانې راهيسې دوه کسان، هسې خو نورهم ډېر، څه مې يادښه مې هېر دي، خدای بخښلی عبدالعلي اوخدای بخښلی محمدجان لالا رانه نۀ هېرېږي. دا ژوند له هنګامو ډک د ستړياؤ نوم دی. په دې اوويا کلنې ژوند کښې د هر يوه د ژوند خپلې خپلې کيسې دي. په دې بهستاسي وخت نۀ ضائع کوم. په ړوب کښې ما تر اتم جماعته، جون ۱۹۶۲ سکول ويلی او بيا د لورالائ (بوری) او کوټې کښې د تعليم او روزګار د کړکېچ پسته، هم په ړوب کښې د بېنک د ملازمت په سلسله کښې پنځه واره د وخت په مختلفه دورانيو کښې استوګن پاته شوی يم. او داسې د خپل عمر دېرش کاله مې د ړوب اوبه څښلي دي. عبدالعلي غورغشتي يو وخت د يوې کاپۍ په پانو ليکلی کتاب د مطالعې او کتنې دپاره راکړی ؤ چې دا غالباً زما په ړوب کښې د استوګن پاته کېدو درېيمه دوره او که دويمه دوره ۱۹۷۳ ۱۹۷۷ وه. هم نو نۀ شم ويلی څکه چې په ۱۹۷۶ کښې ما په ړوب کښې د، پشتو ادبي ملګري، څانګه پرانسته چې صدر يې خدای بخښلی کمال الدين شېرانی او زۀ يې جنرل سکتر وم او مورِ خپله اوله غونډه د خدای بخښلي شېرجان مندوخېل په مشری کښې د ړوب په جرګه هال کښې د انفارمېشن سنټر ړوب په مرسته وکړه چې دا وخت يې ښاغلی عمرخان مروت مشر ؤ او عبدالکريم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بريالی دا ملازمت پرې اينبی او په نوشکي کښي د کالج لېکچرر لګېدلی ؤ. د درېيمي دورې په دغو کلونو ۱۹۸۵/۱۹۸۲کښي بيا عبدالکريم بريالی هم د پروب استېنټ پوليټيکل اېجنټ ؤ دا زما د ژوند اهمه دورانيه وه. د ژوند د فکري ارتقائي مرحلو سره مخامخ ولاړ وم، د ملايانو له مخصوصه ډلي سره د خپل اصولي کردار په حواله په جنګ اخته وم، ولي چې د بېنک په ملازمت کښي د دوه او دوه څلور په فارمولا ژوند کېږی نۀ چې د سياست په هره ګهړی د بدلېدونکي لائحه عمل په بنياد. د عبدالعلي کتاب راسره خوندي پروت ؤ او داسي چې په ګڼ شمېر کتابونو کښي به يې کله کله سر رابنکاره کړی چې زۀ هم يو امانت کتاب يم، مګر له ما بيا دا هېر شوي ؤ چې دا د چا کتاب دی خو دا راته ياد ؤ چې دا يو امانت دی. د خپل ژوند د بې کچه اړتياؤ له کبله مي نۀ ولوستلی او نۀ پرانستلی چې دا خو راته معلوم شوې وای چې دا آخر دی د چا کتاب. و دې ته که څوک زما سستي وايي هم نو ورسره منم يې.

يو وخت په دا نزدې کلونو کښي چې محمد جان لالا په کراچي کښي په هسپتال کښي داخل ؤ نو مي زړۀ کښي راوګرځېدل چې داکتاب به د دۀ وي نومي د دې تصديق دپاره هڅي وکړې، نجيب زړګی د دې معاملې ګواه دی معلومه شوه چې دا د دۀ کتاب نۀ دی. بل خوا ته ناجانه عبدالعلي د فېس بک په پاڼه را بنکاره شو، اشنا راته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولګېدی خو له یاده مي وتلی ؤ چې دا د کوم وخت شناخته دی. ما په دۀ، د دۀ د مشر ورور اروابنـاد مولوي عبدالحی ګمان راتلی چې یو وخت د ایران په سفر کښې سره ملګري وو. هغه یو دیندار ه مذهبي سړی ؤ او غټه ږیره یې وه او دلته د عبدالعلي کوچنی ږیره، نو یو څه شکمن وم، دغه ؤ چې د کراچي په یوه دوره ۲۰۱۶کښې مي ورسره ملاقات وشو او زاړه اشنائي مي بېرته تازه شوه. د دې څه د مخه د دۀ پر یو کتاب ،پشتون خوا، چاپ۲۰۰۴ مي په، پشتو محفل ،کالم کښې تبصره هم کړې وه چې شېر رحمان بونېري راته لېږلی ؤ. بیا مي ورسره نور ملاقاتونه هم په کوټه کښې وشول، زمونږ د ملګري لیکوال په یو تنقیدي نشست کښې د خصوصي مېلمه په حېث هم رابلل شوی ؤ او دۀ د خپل راتلونکي کتاب د ملګري لیکوال د پلېټ فارم څخه د چاپولو اعلان یې هم وکړی چې د پشتون خوا ملي عوامي پارټۍ د اهم غړي د شېر جان مندو خېل د ژوند او خدماتو په اړه اوس چاپ دی.

خدای بخښلي عبدالعلي غورغشتي د مرګ خبر یو ډېرغم لړلی خبر ؤ چې مونږ په کوټه کښې واورېدی. په ږوب کښې د دۀ د جنازې او فاتحې په دوران د ګران نجیب الله زړګي سره د دۀ د زوی په مجلس کښې داخبره را ښکاره شوه چې بابا یې یو کتاب لیکلی ؤ چې اوس ځني ورک دی. زړګي چې دا خبره و ما ته وکړه نو مي هغه کتاب رایاد شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوخدای شته د دۀ د مرګ په شپه هم دې کتاب سر را ښکاره کړی ؤ. زړګي ته مي وویل زۀ به یې نن په تسلي وګورم نو په اوله پاڼه دعبدالعلي نوم لیک ؤ. دغه ؤ چي کتاب مي و نجیب الله زړګي ته حواله کړی او دا دی اوس ستاسي و لوست ته حاضر دی.

زما په خیال چي دا ناول لکه څنګه چي له ما سره له ډېره وخته په خطي صورت کښي موجود ؤ نو په دې لحاظ دا د جنوبي پښتونخوا ډومبی ناول ګرځولی شو. په دې به اوس د ناول نقادان خپل نظر اچوي او د معیار او مقام تاکنه به یې کوي او دا چي دا د خدای بخښلي د لیک اولنی اثر هم دی.

عمر ګل عسکر

نوی کلی کوټه

د جولائي د میاشتي اوولسمه نېټه **۲۰۱۸**

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عبدالعلي غورغښتي "اوښکي"

اروابنـــاد محتـــرم عبـــدالعلي غورغښـــتي د ســـهېلي پښـتونخوا د يـوې علمـي کـورنۍ غـړی او پـه خپـل قـام مئـين ؤ. پـه عملـي توګـه د خـان شـهيد د ډلـي تـورزن ؤ او د قلـم لـه لارې يـې تـوري تيـارې رڼـا کـولې. وايـي چـي پـه ډوب کښـي د دوی سـره دکتـابونو يـوه لويـه ذخيـره وه او د دوی نـه پـه دغـه سـيمه کښـي د بـل چاسـره زيـات کتابونـه نـۀ وو. د دوی پـلار هـم يـو لـوی دينـي عـالم ؤ. اوويښت(۲۷)کتابونـه يـې تصـنيف کـړي وو. محتـرم عبـدالعلي غورغښـتي پخپلـه نهـه(۹) کتابونـه ليکلـي دي چـي تـر اوسـه پکښـي پنځـه چـاپ او نـور ناچاپـه دي. کالمونـه او مقـالې بـه يـې هـم د ورځپـاڼو اونـورو مجلـو لپـاره ليکلې.

ددې ناول افسانه

ددې نـاول کيسـه هـم عجيبـه ده. محتـرم عبـدالعلي غورغښـتي دا نـاول د کـال ۱۹۷۹ پـه دولسـمه مياشـت کښـي تخليـق کـړی ؤ او بيـا يـې ښـاغلي عمـر ګـل عسـکر تـه د مشـورې يـا تبصـرې لپـاره ورکـړی ؤ چـي خپلـه رايـه پـرې ورکـړي. ولـي ښـاغلي عمـر ګـل عسـکر دغـه کتـاب يـا نـاول داسـي خونـدي کـړو چـي هډو بيـا تربنـه هېر شـو، خوکلـه چـي محتـرم عبـدالعلي غورغښـتي پـه ۸ فـروۍ کـال ۲۰۱۸ کښـي وفـات شـو- نـو عمـر ګـل عسـکر صـاحب دوه ورځـي وروسـتو يعنـي پـه لسـمه فـروري

(c) ketabton.com: The Digital Library

کال ۲۰۱۸ کښي خپل کتابونه لټول چي د دغه ناول قلمي نسخه په لاس ورغله او هم په هغه ورځ يې ښاغلي نجيب زړګي عليخپل ته ورکړه او کيسه يې ورته اوکړه. چا چي د خدای بخښلي غورغښتي برخوردار طاهر ځلاند ته حواله کړه او داسي يې ورله د چاپ تابيا اوکړه.

ددې ناول اهميت

لکه څنګه چي پښتو وړومبی ترجمه شوی ناول د ميا حسيب ګل کاکا خپل "نقش نګين" دی چي هغوی د کال ۱۸۷۹ خوا شا ترجمه کړی ؤ ولي بيا چاپ ډېر وروستو په کال ۱۹۵۷ کښي شو. د دې نه وروستو ميا محمد يوسف کاکا خپل د اردو ناول "توبة النصوح" هم په دغه نامه په کال ۱۹۰۴ کښي پښتو ته ترجمه کړو چي هم په دغه کال چاپ شو. او دغه د ميا محمد يوسف کاکا خپل پښتو وړومبی ترجمه شوی ناول بللی شي. ولي د قلمي ليک په لحاظ "نقش نګين" اول پښتو ته اړولی شوی ؤ، نو هم دغه حال د محترم عبدالعلي غورغښتي دناول "اوښکي" دی. چي دا ليکلی شوی خو په کال ۱۹۷۹ کښي دی ولي اولس ته اوس وړاندي شو، نو داسي د قلمي ليک په لحاظ دا د سهېلي پښتونخوا وړومبی ناول دی. ولي چي چاپ اوس شو نو دچاپ په لحاظ ډېر وروستی دی. د دې نه اګاهو په کال ۱۹۸۵ يا ۱۹۸۶ کښي د محترم او مشر محمود خان اچکزي ناول "د اووم اکتوبر رزم" چاپ شوی دی او هم دغه د د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سهېلي پښتو نخوا وړومبی پښتو ناول دی چې اولس ته وړاندي شوی دی.

داسي د پښتو ناول په تاریخ کښي د دې ناول د چاپ کېدلو سره یو نوی باب اولیکلی شو چې د سهېلي پښتونخوا وړومبی قلمي لیکلی شوی ناول هم معلوم شو. اوس دا قصور د چا دی په دې باب موږ هیڅ نۀ شو ویلی، ځکه چې داسي کېږي او شوي دي لکه د پښتو د وړومبي ترجمه شوي ناول"نقش نگین" حال ستاسو په وړاندي دی.

پښتو ادب ته ناول د اردو ژبي نه د ترجمې په ډول متعارف شوی دی. ناول د نوي زماني صنف دی چې د حقیقي ژوند عکاسي کوي او ځکه نو په نړیوال ادب کښي یو لوی او جوت مقام لري. د ناول لیکوال په نړیوال کچ ارزولی شي او په نوي دور کښي د بدلون راوستلو دپاره یوه مهمه او موثره ذریعه ګڼلی شي. د یورپي لیکوالو ناولونه د نړۍ په اکثرو ژبو کښي ترجمه کېږي او په ډېر شوق سره لوستلی کېږي.

د محترم عبدالعلي غورغښتي دا ناول د هغه زماني یعني د نن نه څلوېښت کاله اګاهو حالات ښائي، د هغه وخت ثقافت، دکلي د بې وزله خلګو ژوند او د حکومتي چارواکو ظلمونه او زیاتي، د ملکانو، ملایانو او صاحبزادګانو ظلم، د خپلو مفاداتو دپاره هیلي او سازشونه، ټول پکښي په ډېر خوارې انداز کښي بیان شوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. د غورغښتي صېب دا ناول د ناول ټول لوازمات لري- په ساده پلاټ کښې يې کيسه وړاندي کړې ده.

دا ناول ټول لوازمات لري او د ليکوال په دغه صنف پوهه څرګندوي. چې عبدالعلي غورغښتي يو لوستلی سړی ؤ او نور ډېر ناولونه به يې خامخا لوستلي وو ځکه خو يې په ټول پوره کتاب وړاندي کړی دی. ليکوال په يوه ساده کيسه کښې د کم علمۍ، غربت، انساني خودغرضۍ، د خپلو مفادو لپاره د مذهب، سياست او خپل حېثيت او اثر رسوخ نه ګټې پورته کولو يو ډېر ښه انځور وړاندي کوي. لکه چې په يوه زمانه کښې فرنګي د خپل غرض لپاره کميونسټ بدنام کړي وو او دغه قسم تورونه به يې په خپلو مخالفينو لګول او د دې دپاره ورته د ملا ،ملک او صاحبزاده مرسته حاصله وه. په هر هغه چا به دغه الزام او تور لګولی شو چې د دوی د مفادو خلاف به وو.

د کيسې شروع، ارتقائي ډول، د کدارونو د لوستونکو سره پېژندګلو، په کيسه کښې مختلف واقعات، سازشونه، تصادم ، تلوسه او انجام د ناول د صنف د غوښتنو سره سم دي.

د محترم عبدالعلي غورغښتي "اوښکي" د پښتو ناولونو په اصلاحي او انقلابي ناولونو کښې مورِ شمارلی شو ځکه چې په دې کښې ليکوال که يو اړخ ته د اولس ناپوهي او کم علمي د هغوی د ټولو مسئلو وجه ښودلې ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو بل اړخ ته يې پکښې دعلم حاصلول اود توهم پرستې او پير پرستې خاتمه د ټولو مصيبتونو ځيله ثابته کړې ده. په دې ناول کښې د ملک، ملا، صاحبزاده او حکومتي چارواکو کردارونه لکه د نور محمد ترکي د ناول "سپين" په شان دي چې د خپل مطلب او مفادو لپاره د بې وزله او غريب اولس استحصال کوي. دوی ټول په يوځای سازشونه کوي او د يو بل د مفاداتو تحفظ کوي.

ليکوال په ناول کښې د معاشري د بې علمه او کمزورو وګړو توهم پرستې ته ګوته نيولې ده چې د ناروغۍ په وخت دا تمه کوي چې د ملا په دم او صاحبزاده په تعويذ به ناروغي لاړه شي. بل خالو چې سود ورته ښه نۀ ښکاري نو د ملا نه تپوس کوي. ولې ملا صېب ورته وايي چې ملک صېب سود نۀ دی درکړی بلکې په تاسو يې رحم کړی دی. دلته د ملا او صاحبزاده حيله سازۍ ليکوال څرګندي کړي دي چې څنګه د دغه بې علمه خلګو د ناپوهۍ نه فائده پورته کوي. سود ته سود نۀ وايي بلکې حيلي ورته جوړوي. بل اړخ ته صاحبزاده د خالو د لور مرګ ته حيله جوړه کړي، ملک ته راشي وايي چې په ما کشف شوی دی چې يو لوی ديو ستاسو اينګور تښتولې ده. او داسي د هغې ورکېدلو ته يوه بهانه وتراشي.

په دې ناول کښې د دغه سيمې د غريبو خلګو کار روزګار د يو بل سره مينه، د يو بل په غم ښادۍ کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اودربدل او د يو بل سره مرسته کول ليکوال ډېر په زړۀ پوري انداز کښې بيان کړي دي.

د دې ناول انجام هم يوه لويه المیه ده او د تراجيدي يو بنه مثال دی. انجام يې هم يو خو په منطقي انداز کښې شوی دی. تلوسه تر دې حده لري چې لوستونکی د ځان سره تر اخره ساتي.

د دې ناول ژبه ډېره روانه او ساده ده. ليکوال اګرچې د سهېلي پښتونخوا سره تعلق لري ولې داسې مقامي توري پکښې ډېر کم دي چې لوستونکي ته نا اشنا ښکاره شي او په اکثرو ځايونو کښې ورسره د عام استعمال توري راوړل شوي دي چې لوستونکی پرې پوه شي او مطلب ته اورسي. د پښتو ژبې هر لوستونکی پرې بنه په اسانه پوهېدلی شي.

د دې ناول کردارونه د عام ژوند کردارونه دي چې هر وخت يې مورږ په خپلو لارو کوڅو کښې وينو. اوس هم د پښتنو حالات د نوي دور سره دومره بدل شوي لانۀ دي او د پښتني معاشرې دغه ټول کردارونه په پښتنه ټولنه کښې موجود دي. د نوي دور سره د دوی په کارونو کښې هم جدت راغلی دی.

د پښتو ناول په ارتقائي کړو کښې د عبدالعلي غورغښتي د "اوښکي" خپل مقام او اهميت دی. دا ناول که هر څو د ليک د وخت نه ډېر وروستو لوستونکو ته وړاندي کېږي ولې خپل ارزښت د لاسه نۀ ورکوي. اوس هم هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هـومره ارزښـت او اهميـت لـري څـومره چـې يـې څلوېښـت کالـه اګاهو لرلو.

دا نـاول پښـتو ادب تـه يـوه درنـه پيرزوئينـه ده چـې د ارزولـو حـق لـري. پـه دې کښـې د ليکـوال سـره سـره د ښـاغلي نجيـب زړګـي عليخېـل او ښـاغلي طـاهر ځلانـد کوشـش د سـتائيني وړ دی چـې دا کتـاب يـې ستاسـو او زمـوږ لاسـو تـه را اورسولو. الله دې ښاد او اباد لري.

رشيد احمد

بره باندې سوات

۲۸ جون کال ۲۰۱۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو څو خبري

دا څه بېله خبره نۀ ده چې موږ تنقيد په بې ساختګي سره وکړو که څوک لږ ډېر څه د وئيلو توان لري هغه د چا ښه کارونه هم ډېر په مېړانه ستائي، البته دا بېله خبره ده چې کله کله د ټولنې رخ (Direction) او نيوکه (Critic) سمون نۀ سره خوري، مګر کم حالات او داستانونه چې د کسې غړۀ په لمن کښې اولس اوري او د يو ځانګړي ډول ژوند (Symbolic life) کښې دننه د ملا، ملک الائنس چې هغه بيا په مرکز کښې له دولت (State) سره ټرلي (Allied) وو تر جبر لاندې د اولسونو تکليف ده او پر اشوبه ژوندون څنګه تګ کوو ما دا ډېر مخکښې په خپل کور کښې اوربدلي وو چې څنګه به په کلي کښې نېستي وه څنګه به سکاره راوړل کېده او څنګه به بوقت ضرورت د رڼا لپاره د ملک يا خان له کوره لالټين يا ګاسلېټ راوړل کېده. قريباً داسې يو انځور زموږ په خپل کور کښې هم ليدلی شوی ؤ.

ژوند چونکې پخپله يو امانت دی بيا د ژوند تکليف ده داستانونه او د جبر آئينونه څنګه کېدلی شي چې د امانت په توګه تر نورو نسلونو پورې رسېدو څخه بچ پاتې شي.

دا ناول چونکې په هغه وخت کښې د افغان ثور انقلاب د ځانګړي ټولنيز حالاتو په پس منظر کښې ليکلی شوی ؤ او ډېر په هنر يې د خپلې ټولنې د بېلا بېلو ستونځو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر کړی دی. په تېره بیا د تعلیم او صحت په هکله د خلګو پام را اړولو ته یې د ږغاوو (Dialogues) په ذریعه یې ډېر خوندور نقشونه راپارولي دي. د معیاري او غېر معیاري رسمونو او په تېره بیا د بیماریانو په لړ کښې د یو ملا / پیر کردار تر مذهبي پېښوا زیاته د یو ډاکټر په توګه لوبول او بیا د ثواب په نوم د اولس په هغه باندي انحصار کول، د زورور سړي د خپل ضرورت پوره کولو لپاره دستور ماتول، مګر نېستمن او بې وځله سړي د خپل نمو لپاره د رسمونو تابعداري کول او دې ته د ژوند نوم ورکول ددې ناول د قصې هغه ځانګړی عکس دی چې زموږ د ټولنې ډېري برخې اوس هم تر پې خلاصې نۀ دي.

هر رواج که هر څومره ببهوده آسوده یا بهبوده وي د هغې شاته یو مقصد او واضحه منشا وي خو په دې ناول کښې ددې خبري شاته ډېره واضحه اشاره شوې ده چې په کلیو او علاقو کښې د ډېرو رسمونو تر شا سامراجي او قبضه ګر سوچ ولاړ ؤ. او بیا د هغې په ردعمل کښې د مهربان او روشن د ملګرو د لوري بغاوت د رسمونو او رواجونو د یو ښه بهبود په توګه کارولو ته ټولنه اماده کوي.

که څه هم دا ناول غورغښتي صاحب ډېر په ځوانۍ کښې لیکلی ؤ د هغه وخت د سیاسي حالاتو له کبله ټولنیز حالات په دې ناول کښې ډېر ښه بیان شوي دي او دا هم یو ښکاره حقیقت دی چې په اولس کښې دننه هر څوک خپل یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

فکرنظر (School of Thought) لري هيڅ څوک هم د جهان له سستم څخه نۀ ځان بېلولای شي او نۀ ځان ته غېر جانبداره وئيلای شي. هر څوک چي په خپل ژوند کښي يې هست او نېست دواړه تجربه کړي وي هغوی به اورومرو د ټولني د بورژوا او پرولتاريه په هکله خپله مفکوره څرګندوي.

په پای کښي دا خبره ضرور کوم چي د ظالمانه سماجی روش له کبله ځيني داسي مخصوص حالات پېدا شول چي دا ناول په چهاپ کېدو کښي د ځنډ ښکار شو او له منظر څخه پناه شو شاوخوا څلوېښت کاله پس د اروابناد غورغښتي صاحب د مرګ په دويمه ورځ دا کتاب پېدا شو او په کوټه کښي د پښتو ژبي ادیب او ستر ليکوال ښاغلي عمر ګل عسکر صاحب ډېر په پښتني همت او مېړانه دا امانت مور ته بېرته را وسپارو. خفه په دې هم يم چي کاش که دا کتاب غورغښتي صاحب په خپل ژوند کښي بېرته پېدا کړی وای خو تر هر څه زيات چي خوشاله شوم هغه د عمر ګل عسکر صاحب د امانت پر ځای کولو باندي وم چي د اروابناد عبدالعلي غورغښتي ليکلی ناول "اوښکي" يې بېرته مور ته را حواله کړ. عسکر صاحب ته دي خدای پاک لوی با شهامته ژوند او عالي مقام په دواړه جهانه ورنصيب کړي. په نزدې راروان وخت کښي ددې قصې و نورو ژبو ته ژباړه ډېره اړينه ده په خاطر ددې چي د نورو ژبو لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګلېســـي، پارســـي او اردو ژبـــو ټـــولنې هـــم ددې نـــاول د رېښتوني ټولنيز مخ سره بلد شي.

يـو ځـل بيـا د ښـاغلي عمـر ګـل عسـکر صـاحب د زړۀ لـه تلـه مننـه کـوم چـي دا نـاول يـې ستاسـو تـر لاسـونو پـوري در رسـولو کښـي خپـل پښـتني رول ولوبـوو. د ښـاغلي رشـيد احمـد صـاحب هـم ډېـره مننـه چـي ددې قصـې پـه مقدمـه ليکلـو کښـي يـې خپـل تـوان وخـت او نظـر راتـه پيـرزو کـړو. لـه دې سـره زۀ د اروابنـاد غورغښـتي صـاحب خـوارۀ دوسـتان او همکـاران ښـاغلی نجيـب زړګـي عليخېـل او ښـاغلي خليـل الله تصـميم بېخـي زښـته مننـه کـوم چـي دې نـاول تـه يـې د کمپـوز او پـروف ريډنګ جامـه ور اغوسـتلو کښـې يـې ډېـر پـه مېړانـه او پښـتني همـت خپـل تـوان او وخـت راتـه ډالـۍ کـړو. زۀ د خپـل ځـان د خپلـي ټـولي کـورنۍ او د اروابنـاد غورغښـتي صـاحب د ټولـو دوستانو لخوا دوی ته خپل عقيدت څرګندوم.

طاهر ځلاند کراچۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېل

(۱)

نن خو د نورو کلنو په شان د کلا شاوخوا، لوړو ژورو په غرو او رغو واوره پرته وه. په هر خوا چې نظر کړې د واوري يو سپين څادر غوړېدلی دی. سترګې وربانديې برېښي، ماشومان واوره په موټو کښې اخلي او يو بل سره ولي. د واوري له کبله هيڅوک هم خپل کار ته نۀ ځي، هر سړی په کور کښې اور ته ناست چې له ناستي تنګ شي لا بستره کښې پرېږدي يا د بل چا کره لاړ شي.

د چاچي کرونده او مالداري وه هغه د واوري په وريدو ډېر خوشحاله وو چې نوی سپرلی او کرونده به ښه شي.

خالو د پاخه عمر ؤ، په ډېره کښې يې تر سپينو تور وېښته کم وو. يو زوی يې باران نومېدو، او بله لور چې درخانۍ نومېده لرله. درخانۍ پېغله وه. دوی د کنارخپلو د کلي اوسېدونکي وو.

خالو ته د پلار په ميراث کښې لږه مځکه ور پاتې وه، د نور کليوالو غوندي جوار او غنم يې پرې کرل، مګر دا څو کاله کېږي چې درختي يې پرې لګولي دي، ځکه غنم او جوار به يې کم کرل او کله چې سره به يې پيدا کړه بيا به يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زيات کړل. په کرونده به د خالو چندانه ګزاره نۀ کېده، د مځکي او د نور کاروبار چلاؤ لپاره خالو دوه خرۀ کړي وو.

دې کلي والو مشترکه ځنګل درلود او په کلي کښي چې چا مځکه نۀ درلوده يا يې څه نور کاروبار نۀ لرلو هغو به ځنګل کښي لرګي کړو او بازار ته به يې خرڅولو لپاره وړو او ګزران به يې پرې کوو.

خالو به هم اکثره له غرۀ څخه په خرو بار لرګي راوړو او د خرڅولو لپاره به يې بازار ته وړو.

هغه نن سهار هم غرۀ ته د بار لپاره تلو، مګر د واوري له کبله پاتې شو او سبا سهار وختي خالو په خپل يوه خرۀ ځل واچوه او يو پتيره ډوډۍ يې ورسره واخسته، د نسوارو ډبی يې ورسره ډک کړو، بيا يې په خپل وادۀ ښځي چې تور پېکۍ نومېده باندې ږغ وکړ چې؛

نجينۍ! باکس راکړه په لاړه او په غرۀ کښي به اور راته بلوم. تور پېکۍ چې باکس ته لاس کړو هغه کښي صرف يوه دانه تيلۍ وه، زړۀ کښي يې خيال وکړ چې دا مۀ ورکوه بل وار به اور پرې بل کړم، مګر ببرته يې پام وکړ چې زۀ به د اور سکاره پټ کړم، لابه د بل چا له کوره اور راوړم او دې به په غرۀ کښي ځان ته اور پرې بل کړي او ځان به پرې تود کړي. باکس يې ورکړ، خالو باکس واخست او ځان يې په ټکري کښي سره ونغښتی او يوه لښته يې له ځان سره واخسته خر يې په مخه کړو روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر پرونـد نـن يـخ زيـات ؤ، د واوري سـوړ ځـول چلېـدو او د ځـول لـه کبلـه شـا و خـوا غرونـه او غونډې نـۀ ليـدل کېـدې. لـه يخـه د خـالو زنـه کپـا واخسـته. زياتـه يـخ يـې کېـدو او ځـان بـه يـې لـه يخـه پـه امـان کولـو لپـاره د نسـوارو لـوی لـوی کپـې خُلـه تـه اچـولې يـا بـه يـې د پتيـري څخـه ګولـه ورمـاتـه کـړه او يـو وار وار بـه کمـر يـا لـوی ګټـې تـه ودرېـدو، بـوټي چـي پـه مـخ ورشـي نـو خيـال ورتـه وکـړي چـي اور ورتـه کـړم بيـا خيـال وکـړي چـي نـۀ پـه غـرۀ کښـې بـه اور راتـه بـل کـړم او لـوی لـوی درګـې بـه کښـې ډم ټوله ورځ به اور راته بل وي او ځان به پرې تودوم.

کلـه چـي غـرۀ تـه ورسـېدو ځـول هغـه شـان ؤ او يـخ يـې تـر لاړي دلتـه زياتـه کېـدو او پـه سرکښـې يـې معمـولي درد پيـدا شـو. آخر يـې خر پـه يـوه درختـه پـوري وټرلـو، خـالو يـخ اخسـتی ؤ نـو د لـړ ساعت لپـاره يـوې ګټـې تـه کښېناسـتو او لاسـونه يـې پـه تخـر کښـې ونيـول. يـخ هغـه شـان ؤ، آخـر ولاړ شـو او واښـۀ بـوټي او لرګـي يـې راټـول کـړو او لـه جېبـه يـې بـاکس راوکښـش، بيـا يـې ټکـری پـه ځـان او بوټـو باندي سـره جـار ايسـت چـي د بـاکس دانـه لـه بـاده نـۀ شـي مـړۀ او دانـه يـې ووهلـه او تـر بـوټي يـې لانـدي کـړه. بـوټي لـه واوري څخـه لانـده وو اور يـې نـۀ واخسـت د خـالو طبيعـت خـراب شـو او وېـره ور پيـدا شـوه چـي لـه يخـه بـه مـي سـکاروی ووهـي او د تسـلي لپـاره يـې پتيـره وخوړلـه چـي پـه ډک نس بـه يـخ ډېـر زور نـۀ راباندي کړي او په لرګو يې شروع وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ډېر تکليف يې بار وکړ او خر يې بار کړ. د کور په لور روان شو په لاري وار په وار په سر يې درد زياتېدو او توخی يې هم شروع شو او هم يې په سينه کښې درد پيدا شو. خالو چې نيمې لار پورې راغلی درد او توخی يې زيات شو او تګ ورته ګران شو. وار وار به يو او بل ځای کښېنست او يو وار وار به پرېوتو. خر په خپل تګ روان ؤ او تر خالو ډېر مخته شو. ځای په ځای به يې وانښۀ خوړل. تر نور کله خالو ناوخته شو، تور پېکۍ ته هم پريشاني ور ولوېده او کله په غولي کښې ودرېږي او د غرۀ په لور نظر کړي، بيا په خپل کار لګيا شي، د مانښام له نمانځه وروسته د تور پېکۍ پريشاني نوره هم زياته شوه، هغه په دې پريشاني کښې له کوټې راووته چې ګوري خر بار غولي ته ګډ شو. هغه خوشحاله شوه چې دا دی راغلو او زر يې بار له خرۀ خلاص کړو او خر يې په ځای وتړو او وانښۀ يې ورته واچولې چې کوټې ته راغله خالو نۀ ؤ. زر را ووته مګر د تيارې له کبله هيڅ نۀ ليدل کېدو. ښۀ ساعت د انتظاره پس د تور پېکۍ دا يقين شو چې دی (خالو) له يخه چېرې کرنګ شوی دی. ژړا ژړا نزدې د يوه کلي وال ګل کرم اکا کره ورغله، هغو چې تور پېکۍ وليده نو حيران شول او زر يې تپوس ځني وکړی چې؛

تور پېکۍ تورې! خير خو دی چې په دې نيمه شپه راغلې. تور پېکۍ په ژړغوني اواز کښې ورته وويل چې دی(نوم يې نۀ واخستت مراد يې خپل مېړه خالو ؤ) سهار غرۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته تللی ؤ، خر يې ځان سره بوولی ؤ، خو اوس بار خر راغلو، مګر دی نشته، که چېرې تاسو پسې لاړ شئ، داسې نۀ وي چېرې کرنګ شوی او مړ به وي.

د کور سپين ږيری ګل کرم په ډېر همت ورته وويل چې تا به وختي ږغ کړو ځه خبر به يې غواړو. بيا يې په خپل زويانو (زامنو) او نمسيو باندي ږغ وکړ چې؛ هله ځان تيار کړئ او کلي والو باندي هم ږغ وکړئ. د ګل کرم اکا نمسی په منډه د مسيد (جومات) دالان ته راغلو او په زوره يې درې واره دا ناره وکړه چې؛

او خير دی ځوانان دي مسيد (جومات) ته راشي

ټول کلي کښې د ناره واورېدل شوه، له اکثره کورو څخه يو يو ځوان په منډه دالان ته راغلو، د ګل کرم اکا دوه زويان هم راغلو او هغو دا ځوانان په حال خبر کړو، ټولو ځان تيار کړی ؤ، تياره ډېره زياته وه يو له بله څخه پوښتنه وکړه چې ستاسو کره به لالټين نۀ وي، مګر د يوه چا کره هم لالټين نۀ ؤ، آخر يوه ږغ وکړ چې د بل چا کره نشته صرف د ملک اکا او ملا صاحب کره شته.

ملک ډېر خشک (غصه ناک) سړی دی هر څوک ځنې وېرېږي او بخيل هم دی، که څوک ورته اړ شوی دی د هغو کار يې نۀ دی چلولی. په ځوانانو کښې داسې څوک نۀ ؤ چې همت يې کړی وای چې ملک کورته د لالټين لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورشي. خو يو جلندر ؤ چې د ملک کره د لالټين د پاره ورتلو ته تيار شو.

جلندر چې د ملک کورته ور نږدې شو د ملک د سپي ورباندې غپا شوه. د ملک نوکر تور د سپي په غپا له کلا دباندې راووت او ږغ يې کړو چې؛ څوک يې ږغ وکړه. کنې ومو ويستې. جلندر ور ږغ کړو چې توره زۀ جلندر يم سپی راڅخه ګوره. سم دستي تور په سپي ږغ وکړ او سپی غلی شو.

بيا تور له جلندر څخه تپوس وکړ چې؛ خير خو دی چې په دې نيمه شپه دي مخه راکړې ده. ستا خو نۀ چا سره مقدمه ده او نۀ بل څه خوابدي (خپګان). چېرې ښځه خو دي نۀ ده راويستې. جلندر وويل چې نۀ خير دی هيڅ داسي خبره نۀ ده. لالټين مو په کار دی، خالو اکا دغه شان ورک دی، ټوله کيسه يې ورته وکړه. اوس مور پسې روان يو. تور او دی لاولاړ دي چې ملک د کوټې له ورۀ څخه ور ږغ کړو چې؛

هلکه توره! څوک دي چې په دې يخ او يخه شپه سپی را غپوي. تور ور ږغ کړو چې؛

صاحبه! جلندر دی، لالټين غواړي، خالو اکا له غرۀ څه کورته نۀ دی راغلی اوس کلي وال پسې ځي.

ملک چې د تور وېنا واوربده ډېر غصه شو او له ورۀ يې ورته وويل چې؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

جلنـدری يـې بيـا د چـا دی، مـوږ خـو د دوی لپـاره لالتيينـان نـۀ دي کـړي او دوی څـه نـۀ دي خبـر چـي بـازار لـه لالتيينـانو ډک دی، غورځـه ورتـه وايـه چـي بـل وار چـي را نـۀ شـي. حيـران مـو کـړي چـي خدايـه! بيـا څـوک راغلـو چـي سـپی وربانديِ غاپي، له ارامه مو باسي.

جلنـدر چټـک روان شـو او دالان تـه ورغلـی ټولـه پـه پـوه شـو چـي ورتـه انکـار يـې کـړی دی. خيـر جلنـدر سـلام واچـوو بيـا يـې حـال ورکـړی خـو ټولـو پـه دې شـکر وکـښې چـي نـور څـه يـې نـۀ دي ورته ويلي او روغ ورڅخه راغلی دی.

اوس بـل ځـوان ښـادي ګـل وويـل چـي اوس بـه زۀ د مـلا صـاحب کـره ورشـم، هغـه بـه لالتيين راکـړي. ښـادي ګـل چـي مـلا صـاحب حجـرې تـه ورننـوت او سـلام يـې ور واچـوه مـلا صـاحب ډېـر پـه مينـه د سـلام جـواب ورکـړ، بيـا يـې تپـوس وکـړ چـي خيـر خـو دی چـي پـه داسـي وخـت دي مخـه راکـړې ده، څـوک خـو مـو پـه کـور کښـي ناجوړه نـۀ يـي؟ مـاځيګر خـو پـه مسـيد (جومـات) کښـي چـا ږغ نـۀ دی کـړی. ښـادي ګـل وويـل چـي نـۀ خيـر دی، څـوک ناجوړه نـۀ دي، لالتيين مـو پکـار دی، خـالو اکـا سـهارنی غـرۀ تـه تللـی ؤ مګـر تـر اوسـه نشـته اوس کلـي وال پسـې ځـي تيـاره ده، مـوږ ويـل که ملا صاحب تا لالتيين راکړی وای، بس نور خير دی.

مـلا صـاحب چـي د ښـادي ګـل وښـا واورښـده نـو يـې پـه مـات زړۀ ووِيـل چـي شـکر دی مـا خـو ويـل چـي يـا څـوک ناجوړه شـوي ياسـت، لالتيـين بـه مـو تـر تاسـو قربـان کـړی ؤ، مګـر د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شينکي اکا لور د پېري مرض لري زۀ اوس يو تعويز کاږم لګيا يم او داسي تعويز خو تل د مياشتي په بډو کښي خېږي، نن آخره بډه ده او که نن راځخه پاته شي بيا خو نۀ خېږي، ټوله شپه به په دې تعويز تېروم، تاسو د بل مسلمان کره پوښتنه وکړئ، لالتين به درکړي له ما خو نۀ دی خلاص.

بنادي په نا اميدۍ ورځخه را روان شو او په لاري ځان سره وايي که مو چېري دا ورته ويلي وای چي فلانکي پرون وادۀ راوستی دی او نن يې نکاح ترو يا فلانکي کره خيرات دی نو به والله په داسي منډه ولاړ شوی ؤ چي د بنۍ پښې کپۍ به يې په کينه پښه وه او د کينې پښې کپۍ به يې په بنۍ، نۀ به د بډو تعويزان ول او نۀ دروغ، مګر اوس چي د خوار سړي کره پېښه شوې ده نو .....

بنادي ګل هم په تش لاس د مسيد دالان ته ورغلی او د سلام له اچولو پس يې ورته وويل چي ملا صاحب د بډو د تعويزانو بهانه وکړه، په لالتين باندي يې انکار وکړ، د ټولو په دې سخت طبيعت خراب شو او ټولو د ملا او د ملک په وښاؤ طبيعت خراب شو، مګر يو هم تر خُله ږغ نۀ و ايست او ټول پته خُله ولاړ شو څوک يوه خواته ګوري څوک مځکي ته، آخر يوه ږغ وکړی چي چرګ نۀ ؤ ازان چا کړی ؤ؟ پخوا چي لالتينان نۀ ؤ دا خلګو څه ګزاره کړه؟ درځئ ناست په څه يو.

د کلي دا ټول ځوانان د غرۀ په لار له کلي ووت چي لږ ببرته لاړو هلته دوې لاري جلا کېدې چي يوه په هواره غرۀ ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

تللې وه او بلـه پـه غونډيو کښـي. دا ځوانـان پـه دې ځـای سـره ودرېـدل او دايـې سـره وويـل چـي نـيم بـه پـه دې لار او نـيم پـه دې بلـه د غونډيو پـه لار، او کـه مـو پيـدا کړو بيـا پـه زوره نـاره کړو يـا بـه د اور لمبـه کړو چـي سـره پوهـه شـو او کـه مـو چېـري نـۀ کړو پيدا بيا به سرچينې کړې ته سره راځو.

دوی لاپـه دې ځـایۀوو چـي د يـوه تـر غـوږ څـه سـوخول شـو، زر يـې پـه نـورو ږغ وکړ چـي تاسـو پتـه خُلـه شـۀ، څـه سـوخول دی. ټولـو غوږونـه سـيخ څـک ونيـوو او ډېـر لېـري يـې د سـړي ټـوخی واوربـدو. ټـول پـه هغـه خـوا ور روان شـو. دا ټـوخی د خـالو اکـا ۀ او يـو ځـای پـروت ۀ. سـخته تبـه يـې وه، ټـوخی يـې کېـدو، ګرولګـي (بلغـم) کښـي يـې وينـه وه، د يـخ لـه وجـي ږغ يـې نـۀ شـو کـړای، کپـااخسـتی ۀ، دا ځوانـان چـي ورتـه ودرېـدل اکثـرو ږغ پـرې وکړ، مګـر دی د جـواب نـۀ ۀ. بيـا يـې بـوټي سـره راټـول کړو او اور يـې ورتـه بـل کـړو، مګـر هـيڅ فائـده نـۀ وشـوه. خـالو د ولاړي او تـک نـۀ ۀ. آخـر دې ځوانـانو خپـل پټکـي سـره ګنـډه (غوټـه) کړو او د پټکـو پـه سـرو يـې ښـۀ غټـي درګـې سـره وتـړل او جنـازه يـې جـوړه کړه او خـالو يـې پکښـي را واخسـتو او کورتـه يـې راوړو. تـور پېکـۍ چـي جنـازه ولېـده يـوه داسـي چيغـه يـې تـر خُلـه ووتـه چـي ټـول کلـی او کـور يـې لـه خوبـه راپورتـه کـړو. تـورپېکـۍ چـي پـه ژړا شـوه نـو اولاد يـې هـم ورسـره وژړل، د تـور پېکـۍ پـه ژړا د کلـي اکثـر سـپين ږيـري او ځوانـان د دې کـور تـه راغلـو، تـور پېکـۍ پـه چيغـو او ژړا کښـي داسـي متلونـه شـروع کـړو ګـوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې مېړه يې مړ شوی دی. هر څومره چې ځوانان ورته وايي چې مړ نۀ دی ناجوړه شوی دی ځکه مو په جنازه را واخست، مګر تورپېکۍ دا خبره کله هم نۀ منله. څه ساعت پس تورپېکۍ د خالو ټوخی واورېدو، بيا يې تسلي وشوه چې مړ نۀ دی ناجوړه شوی دی. سمدلاسه ولاړه شوه او زر زر يې ځای تيار کړو، کليوالو خالو را واخست او په ځای يې پرې ايستی. تورپېکۍ چټک اور بل کړو چای جوشه يې په اور باندې کړه، د چای پانې نۀ وې د ونو پانې يې ور وايشولې او څو تودې پيالې خالو وڅښلې. له دې ګرمو پيالو څښلو سره يې يخ کم شو، بدن يې تود شو، مګر ټوخی او دردونه يې هغه شان وو. دا شپه خالو ډېره په تکليف تېره کړه.

دوې ورځې د خالو بار ناغه شو، له دې وجې په کور کښې نۀ اوړه ؤ او نۀ پانې. په دې درېيم سهار خالو خپلې ښځې ته وويل چې تۀ په کلي کښې تپوس وکړه که چېرې خرکاران تلو او دا زما بار يې هم ورسره وړی وای او مانښام لپاره به يې څه راوړي وای.

تورپېکۍ چې تپوس وکړ څوک نۀ تلو، مېړه ته يې حال ورکړی چې نن خو هيڅوک نۀ ځي. خالو په دې ډېر پريشان شو او حيران شو چې مانښام به کهول څۀ خوري؟ زۀ د تګ نۀ يم. خدايه! تۀ مو له غيبه امداد وکړې. کهول به څۀ کړي؟ کور کښې هيڅ هم نشته او په ما دي دا قهر نازل کړو بس هر څه تۀ کړې، ستا له لاسه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه ساعت په دې فکر کښي ؤ بيا يې سوکه ځان سره وويل چې زهٔ به د تګ نهٔ يم تورپښکی. چې دا واوربدل زر يې وويل مورِ به له لورې نهٔ مرو تا دي خدای جوړ کړي، تهٔ د تګ نهٔ يې، له ځايه مه ښوره. نن شپه که شومتيا تېره کړو هيڅ خبره نهٔ ده. کور د اوړو دومره دوړه شته چې غرمه هلکان ګزاره په وکړي، د مانښام لپاره به د چا څخه څه قرض واخلو، پروند له بازار لوی باحير راغلی ؤ. ګوندي به څوک څه قرض راکړي شپه به پرې تېره کړو.

غرمه چې کور کښي څه وو هغه يې ټول پاخه کړو. د مانښام لپاره په کلي کښي وګرځېده، پروند چې چا ډکي ګونی. د اوړو راوړي وې هغو کښي دوو کورو والاؤ ورته وويل چې زمورِ خپل اوړه نشته، غله مو ختمه ده، واوري له وجه څوک بازار ته نهٔ دي تللي، کنې د اوړو تالی به مو تر تاسو جار (ځار) کړی ؤ. آخر چې له دوئ نا اميده ووتله او په دې هم خبره وه چې د اوړو ګونی. يې په کور کښي ډکي پرتې دي نو دا نور به هم داسي انکار راته وکړي، ولي د سترګو اوبه باسم، توکل په خدای مانښام به هلکانو ته پوسه ور جوړه کړم او په خطا به يې کړم.

مانښام تورپښکی. پوسه تياره کړه او د ډوډی. په ځای پوسه او د غوښي په ځای يې ګوړه ورکړه او هم په دې يې کامله ګزاره وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا سهار چې تورپښکې حسب المعمول اودس او نمونځ وکړی مګر خالو د اوداسه نۀ ؤ په تیبانه (تیمم) نمونځ وکړی او نن تر پرونډ څه په عذاب ؤ، نۀ په کور کښې د خوراک څه ؤ او نۀ د بلي خوا څه هیله وه.

تورپښکې مېړه ته وویل که ستا اجازت وي زۀ به خر بار کړم ما څه اګې، د مردارو پسو وړې او پوست ایښی دی، بازار ته به یي یوسم، هیڅ بلا مي نۀ خوري، سر مي سپین وښته لري، که چېري څوک تلو خو لاښه دی هغه به هم ملګری شي، بار او دا نور څه به خرڅ کړم اوړه او نور څه لږ ډېر به وکړم چي په کېدو.

خالو په زګېروي کښي ورته وویل چي؛ څۀ وکړم ما خو په تا دا کارونه نۀ کړو، سبا به دا خلګ څۀ وایي چي په ښځه باندي بار خرڅوي؟

خو مجبوري مسلمان تر ایمان تېروي خېر د کهاله (کور) تر شومتیا به څۀ .....

خو ښځي بازاریان ډېر چلباز ه دي او ستاسو د ښځو عقل تر پونده لاندي وي، څوک ملګري به دي نۀ شي پیدا، باران زوی درسره کړه او د بازار د بیعه پوښتنه دي وکړي چا چي په ګرانه بیعه غوښتل هغه ته بار او دا نور څه ورکړه او اوړه او نوره سودا چي چېري وړیا (ارزانه) وه هلته یې واخله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورپېکۍ خر تيار کړو بار يې پرې باندي کړو، اګۍ وړې او پوست يې په بار کښې کښېښود، باران زوی يې ځان سره ملګری کړو او بازار ته روان شو. باران تر اوسه بازار نۀ ؤ ليدلی، ډېر خوشحاله ؤ چې بازار به ووينم او په زړۀ کښې ډول ډول خيالونو ور غبرګوي.

دوی دواړه په يبلو (لځو) پښو وو، يخ نن کم ؤ، اسمان شين ؤ، مګر مځکه لا لنده وه، ځکه به د دواړو پښې سړې شوې.

باران په لاري مورته وايي چې موري! ماته به ګوتونه را اخلې. او که پيسې وې نو به خوړې هم را اخلې. مور يې د هر څه قول ورسره وکړی.

بازار ته نږدې شول له يوې خوا لاری راغله او هارن يې ووهلو چې خر له مخه ووځي. خرۀ چې غورکی (شور) او هارن واورېدو منډه يې کړو، تور پېکۍ زر د خرۀ د مخ له خوا ورسره راغله او خر يې ونيولو او زر يې د اګو کڅوړه وکتله شپږ اګۍ پکښې ماتې شوې وې. طبعيت يې ډېر خراب شو او ماتې اګۍ يې وغورځولې. ببرته يې کڅوړه وترله. دوی لا ولاړ وو چې په سرۀ سائيکل سپور يو سړی ورته راغلو او وې ويل چې د بار او د نورو بلاؤ محصول راکړئ.

تور پېکۍ د دې سړي په وينا نۀ شوه پوه، خو په جواب کښې يې ورته وويل: چې دا بار خرڅوم او اول بازار

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښي د بيعي (قيمت) پوښتنه کړم چي نرخ يې ځان ته معلوم کړم بيا به يې بيعه در کړم.

سائيکل والا ته د تور پېکۍ په دې خبره خندا ورله او په خندا خندا کښي يې ورته وويل چي بيعه او نرخونه ستا کار دی ماته محصول راکړه، زۀ محصول والا يم په خبره پوه شوې که نۀ او که يو وار بيا درته ووايم.

تور پېکۍ کله هم د محصول تکی نۀ ؤ اروښدلی او نۀ مېړه څه ورته ويلي وو خو په زړۀ کښي د مېړه هغه هدايت ور په ياد شو چي بازاري ډېر چلبازه دي او پخوانو پخوا ويلي وو چي بازاري زوی نۀ زوی خو سائيکل والا ته يې وويل چي دا څۀ وښا کړې، سم په پښتو راسره ږغېږه، زۀ دي په بازاری نۀ پوهېږم څۀ مقصد لري.

سائيکل والا او تور پېکۍ سره اخته شو او دواړه يو بل ته بدي او سپکي وښا کړې. دوی لاسره اخته وو چي باران ورته وويل چي هغه دی سيدو اکا راغلی. تورپېکۍ چي تر شا وکتل سيدو يې وليد ډېره خوشحاله شوه.

سيدو چي و راغلو کيسه يې ځان ته معلومه کړه بيا يې تور پېکۍ ته وويل چي دا محصول غواړي او صرف تا څخه نۀ غواړي هر چا څخه يې غواړي خو بيا هم تور پېکۍ پوه نۀ شوه او د سيدو څخه يې پوښتنه وکړه چي دا محصول يې بيا څۀ دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سيدو ورته وويل چې دا يو کلنګ دی چې څوک بازار ته څۀ راوړي نو سرکار په هغه څه غواړي. تورپېکۍ بيا سيدو ته وويل چې څوني زهر يې دی، زمور کلي ته تل ګړواره راځي تر اوسه يې کله کلنګ نۀ دی غوښتی او اوس خو هيڅ نشته، مازديګر چې راځو بيا يې درکوو. محصول وال زر ږغ په وکړی چې زۀ ستا نوکر نۀ يم چې تر مازديګره به درته ولاړ يم، که چېرې پيسې نۀ وي بيا دا اګۍ راکړه.

څو اګۍ درکړم، د اولاد دي مۀ شه دارو. تور پېکۍ ورته وويل.

محصول وال له جيبه قلم او کتاب را وايست، پوښتنه يې ځني وکړه چې څوني(څومره) اګۍ، پوست خو يو دی.

تور پېکۍ؛ څلوېښت اګۍ وې، شپږ ماتي دي پوست يو دی.

محصول وال په کتاب ليک شروع کړی بيا يې له کتابه يوه پرچه ور پرې کړه، تورپېکۍ ته يې په لاس کښي ورکړه او ورته يې وويل، شپږ انې کېږي او دا ستا کلي وال ته معلوم ده چې اګۍ په بازار کښي په دوې انې ده، درې اګۍ راکړه بس ماته به حق ورسېږي او ستا يې په مخه شه.

تور پېکۍ د اګيو په کڅوړه لګيا شوه او محصول وال ته وايي چې يو وار شکوني (شوکه) کړې او بيا وايې چې حق به را ورسېږي. د زورو شکونه ازار هم نۀ دی. دا دي درې اګۍ واخله مخته دي بلا په مخ شه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محصول والـه ورځخـه لاړو، تـور پېکـۍ پرچـه د تېکـري پـه ځـاک پـوري وتړلـه او روانـه شـوه، بـاران د خـرۀ لـه يـوه ځنګـه سـره ۋ او تـورپېکۍ پـه دا بـل ځنګ خـو تـر شـا ورپسـې روانـه وه، سـيدو پـه لاري ورتـه ووېـل چـي دا ځـو ورځـي خرکـاران نـۀ دي راغلـي، لرګـي بـه نـاوده (لامـده) وي، پخـوا پـه پـنځلس روپـۍ بـار ۋ او تۀ يې نن د اتلس په کم مۀ ورکوه.

تـورپېکۍ چـي پـه دې پـوه شـوه چـي لرګـي نـاوده دي ډېـره خوشـحاله شـوه او د بـازار پـه کوڅـو چـي ور ګډه شـوه، لـه يـوې بلـي خـوا ژغونـه (غږونـه) پـرې وشـو چـي بـار پـه ځـو دی؟ تـور پېکـۍ چاتـه مـخ نـۀ ورګرځـوی او پـه مخـه ځـي او ورتـه وائـي چـي پـه اتلـس روپـۍ دی اتلـس. کلـه چـي ځـوک لـږ پـه زوره ږغ ورتـه وکړي چـي لـږ راتـه ودرې، بـاران لـږ نـوک ورتـه ووهـي، هغـه د قيمـت پوښـتنه وکړي، باران هم په اتلس روپۍ يې ور بيعه کړي.

اخـر يـو سـړی چـي کـور کښـي د اور بلولـو هـيڅ نـۀ درلـود پـه منډه د بـار مـخ تـه شـو. او ورتـه يـې ووېـل چـي تاسـو خـو واورئ، څـه در شـوي دي، کلـه مـو بـار خـرڅ کـړی دی کـه نـۀ پـه منډه منډه تر کوڅو تېرېږی.

لرګـي يـې بنـه وکتـل او پـه نظـر يـې لرګـي بنـه راغلـو او بـار هـم بنـه غـټ بـار ۋ، مګـر چـي پـه بيعـه ګـران ۋ آخـر يـې ورتـه ووېـل چـي بـس پـه اوولـس يـې راکـړه، تاسـو بـه هـم لـه تکليفـه خلاص کړم زما به هم کار په سم شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران او تورپښکۍ په دواړو ورته وویل چې نۀ که په اوولس مو خرڅولی نوبه مي اول درته ویلي ؤ، تر اتلس یې یوه پیسه کمه نۀ ورکوو. دا سړی لاورته ولاړ ؤ چې په سائیکل سپور یو سړی راغلو او ښه غټ سلام یې ورته واچوو، باران او مور یې دا خیال وکړی چې دا هم بار اخلي او د هغه پخوا یې وکتل، تر هغو سړي ورته وویل چې د بار مالک څوک دی. بیا تورپښکۍ ته مخاطب شو.

یه تورې! دا بار ستا دی؟

هو وروره. تورپښکۍ ورته وویل.

ټیکس مو ورکړی دی؟ سائیکل والا ورته وویل.

تورپښکۍ، هو ورکړی مو دی.

کومه دی پرچه درسره ده؟

تورپښکۍ د ټکري په څاک لګیا شوه خر په مخ روان شو، باران په خرۀ پسې شو، تور پښکۍ هم د ټکري ګنډه خلاصوي او په خرۀ پسې روانه شوه، ټکري ګنډه یې خلاصه کړه، او هغه پرچه چې محصول والـه دې ته ورکړې وه، دې سائیکل والاته ورکړه. سائیکل والـه چې پرچه وکته زر یې ورته وویل چې؛ دا خو د محصول پرچه ده، زۀ ټیکس والا یم ټیکس غواړم.

تورپښکۍ دې خبري ته څه جواب ورنۀ کړو، باران او خر په دې دوران کښې په یوه کوڅه جار وتي وو، د کوڅې سر ته چې تورپښکۍ ورسېده خر او باران ښکاره نۀ وو، ژر یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله ګلۍ وکته، هلته هم نۀ ښکاره کېدو، واپس د هغې ګلۍ سرته راغله او ژر يې پام شو چې پل يې وګوره، مګکه ته يې خيال شو پل نۀ ښکاره کېدو، ولې چې روډ په ډامبرو پوخ ؤ. بيا يې ژر ژر يو بل څخه پوښتنه وکړه چېرې يو هلک له بار خر سره مو نۀ وليد، چا د هو جواب نۀ کړو ور.

سائيکل والا بيا وراغلو او ورته يې وويل چې دا د محصول پرچه ده، زۀ د ځنګلي لرګو ټيکس غواړم. تور پېکۍ ورته وايي چې له ما زوی او بار ورک دی او تۀ مسخرې کړې.

څه سپک خلګ ياست. سائيکل والا ورته وويل.

تور پېکۍ څه جواب ور نۀ کړ او په يوه بله ګوري، په چټکۍ سره يې ټولي ګلۍ سرتر پايه وکتلې او هر چا څخه د زوی او بارخرۀ پوښتنه کړي. آخر په چټک تګ ستړې شوه او له سترګو يې اوښکي شروع شوې.

سائيکل والا بيا ورته راغلو ورته يې وويل، که ټيکس نۀ راکوې زۀ بيا رپورټ کړم.

څه بې مطلبه خلګ ياست، زما په زړۀ څه تېرېږي او تۀ څه کړې. تورپېکۍ ورته وويل. سائيکل والا ورڅخه لاړو صرف دا يې ورته وويل چې ښۀ دی سره ګورو به. او باران په مور پسې ګرځي، د بازار ګلۍ کله هغه نۀ وې ليدلي او کوشش کوي چې ببرته په هغو ګليو لاړ شم په کومو چې راغلی يم. مګر نۀ شي برابرېدی، آخر چې نا اميده شو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـين روډ کښـي د يـو دوکـان تـر مـخ و درېـدی، يـو وار اوش اوش لـري، بيـا پـه ژړا بريـد وکـړي. څـه سـاعت پـس خـرۀ ورايـل، چـا چـي د خـرۀ رايـا واورېـده ټولـو د هلـک ژړا او خـرۀ تـه پـام شـو، او يـو څـو سـپين کـالي (چـي پـه متـو يـې قمـر دسـمالونه اچـولي وو) طالبـانو هـم ورتـه وکتـل. پـه دې طالبـانو کښـي يـو طالـب دی پېژنـدو او د دوی پـه کلـي کښـي څـو کالـه طالـب پاتـه شـوی ؤ او کلـي کښـي يـې وظيفـې (ځيـرې) ټولـولې چـي کلـي والـو بـه مـلا چونـک بللـو. مـلا چونـک پـه بـل طالـب بانـدي ږغ وکـړی چـي مـلا هغـه دی دوی دوه خـو هـم بـازار تـه راغلـي دي او ځـان بانـدي ډېـر غـره دي او داسـي غـره غـره نـارې کـړي لکـه چـي بازار يې په قيمت اخستی دی.

بـل طالـب پـه نـورو ږغ وکـړی چـي ګـوره ګـوره مـلا د هغـه د خـرۀ د لړمانـه پـه برابـر وينـې، لکـه د شـينکي اخونـدزاده بيـت. بيـا يـې کـټ کـټ سـره وخنـدل. د طالبـانو پـه خنـدا ځينـي خلګـو پـه بـد نظـر ورتـه وکتـل. تـورپېکی لـه ډېـري لېـري د خـرۀ رايـا واورېـده او زر پـه دې خـوا روانـه شـوه. هـم دا وخـت د ميونسـپلټی افسـران ګرځېـدو، او د ښـار صـفائي ګـوري. څـو تنـه پـوليس والاهـم پـه يـو بـل څنـګ مـخ او تـر شـا روان دي. ځينـي پـوليس والـو سـره توپـک او ځينـو سـره لـوئ لرګـي دي او يو بل له مخه باسي. کله يې په لرګو باندي ووهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران په ژړا ژړا کښې دا ټوله تماشه ګوري آخر دا افسران او پوليس والا باران ته ودرېدو او يو افسر په ډېره غصه او کچه ژبه کښې باران ته وايي.

تي چا کول (تۀ څۀ کوې) چه جګ يې (چي ولاړ يې) تاڅي خبرونه نۀ دي (تۀ خبر نۀ يې) د تاکي خر روډ کښې ګندګي واخلي (چي دا ستا خر په روډ کښې ګندګي اچوي) بيا دې افسر يو ناظر ته مخ کړو او حکم يې ورته وکړو چي پنځه روپۍ جرمانه ورڅخه واخله.

باران د افسر په وينا نۀ پوهېدو خو ناظر ټوله کيسه ورته وکړه او پنځه روپۍ د جرمانې يې ځني وغوښتې.

باران خو له مخه هم ژړل او څه وخت چي دا افسران او پوليس وال ورته ودرېدل هغه نور هم ووېرېدل، ژړا يې ګر سره بنده شوه تر خُله يې ږغ نۀ شو ايستلی او ناظر ته په جواب کښې وايي چي . ما ، ما سره روپۍ .... نه .... نشته.

څه وخت چي باران تر خُله دا الفاظ باسي له وېري کپنه اخستی ؤ.

دا وخت د بازاريانو يوه غټه مجموعه سره غونډه شوې وه. ناظر افسر ته وويل چي

صاحب! دا وايي چي ما سره روپۍ نشته. افسر په انګرېزي ژبه کښې وويل چي

دا خو ډېر غلۀ دي، دهوکه باز خلګ دي، په دې خلګو هيڅ باور نشته جيبونه يې وګوره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يـو پـولیس والا زر زر د بـاران د زړې سـدرې جیبونـه وکتـل او ټول جیبونـه یـې سـوروي وو، تـر هـر جیـب یـې لاس وتـل او هیڅ په لاس نۀ ورغو افسر بیا زر حکم ورکړی چي

نیلام ګهر ته یې یوسه او بار نیلام کړه.

بـاران یـې لـه بـار خـرۀ سـره نـیلام ګهـر تـه روان کـړو او غونډه شـوې مجموعـه سـره خپـره شـوه، خـرۀ بیـا ورایـل. تـور پېکـې دلتـه نـږدې ولاړه وه مګـر د غټـې مجمـوعې لـه کبلـه یـې بـاران نـۀ لیـدو اوس چـي یـې د خـرۀ رایـا واورېـده زر یـې شـاته وکتـل او اول یـې خـر بیـا یـې بـاران ولیـدو او پـه ډېـر چټکـي سـره او پـه ډېـره مینـه یـې غـږ ورباندي وغوړولـه، مـور لاخپـل زوی باندي غوړېـدلې وه چـي د شـا لـه خـوا پـولیس والا پـه لاس اشـاره ورتـه وکـړه چـي دا رې مـي درځـې (درېـږئ مـۀ، درځـئ) تـور پېکـې حیرانـه شـوه چـي څـۀ چـل دی څلـه دا دونـي (دومـره) ډېـر سړي په باران او خرۀ پسي پسې دي.

د شـا لـه خـوا د یـو سـړي پـه زوره نـاري دي. اوس اوس د تحصـیل تـر مـخ یـو بـار د لرګـو نیلامېـږي چـي د چـا شـوق شـي یـا د چـا کـره چـي لرګـي نـۀ وي هغـه دي راشـي او بـولي د ورکړي.

د تحصـیل تـر مـخ لـه خـرۀ یـې بـار خـلاص کـړو او تـور پېکـې تـه یـې ټولـه کیسـه وکـړه، مګـر پوهـه نـۀ شـوه خـو صـرف پـه دې پوهـه شـوه چـي پـه خپلـه خوښـه او پـه زوره بـار راڅخـه اخلـي او ډېـري چیغـي بغـاري یـې وکړې مګـر.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اتلس روپۍ د بیعه شوي بار بولۍ له یوې روپۍ څخه شروع شوه یو تور رنګه سړی ناري وهي چي دا و چ لرګي دا غټ بار په یوه روپۍ دا بولۍ جاري وي تر اووه روپو ورسېده، بیا دې تور رنګه سړي ناري کړو چي دا غټ بار دا وچ لرګي په اووه، افسوس چي له ما سره روپۍ کمي دي ګنې په والله که مو په شل ایله (پرې اینبی وای) کړی ؤ، که چا په درېیمه ناره جواب رانۀ کړو نو بس دا بار په اووه روپۍ ولاړو. دې سړي دوې ناري وکړې تر درېیمه لمخه یو بل سړي د اتو روپو بولۍ ورکړه، درې واره بیا د اتو روپو ناري یې وکړې، مګر چا بولۍ ورنۀ کړه.

هغه تور رنګه سړي اته روپۍ واخستې او هغه یې ناظر ته ورکړې، ناظر اجازت نامه ورکړه چي لرګي یوسئ او ناظر دې تور رنګه سړي ته (چي لالا لالابه یې بالو) چي دا درې روپۍ دې ښځي (تورپېکۍ) ته ورکړه. لالا د تورپېکۍ په خوا روان شو چي یو سړي ور ږغ کړو چي دا باقي روپۍ مۀ ورکوئ زۀ یو وار له ناظر سره وینم. دا هغه سائیکل وال ؤ چي تور پېکۍ څخه یې ټیکس غوښتی. دې سړي ناظر ته وویل چي له سهاره په دې ښځه پسې یم، ټیکس ورڅخه غواړم، مګر دې تر اوسه ټیکس نۀ دی راکړی.

ناظر لالاته ناره کړو چي دا درې روپۍ دغه ټیکس وال ته ورکړه، ټیکس یې هم نۀ دی ورکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران ته خر او کڅوړه وغیره لالا په لاس ورکړو، مور ورته وویل چې زویه چټک درځه او ویل یې چې؛

خدای خر په لاس راکړی دی که یې ور فکر شو نو دا خر به هم راڅخه خرڅ کړي.

دوی دواړه پټه خُله خر راروان کړو، څه ږغ یې نۀ وکړی خو ډېر خفه او پریشانه وو، د تور پېکۍ په لاس کښې د اګیو کڅوړه وه، ښه ډېر په لار ولاړو بیا یې باران ته وویل چې زویه اوس به څۀ کړو.

څه وخت چې تورپېکۍ زوی ته دا وینا کړه نو دواړه لاسونه یې پورته کړو ګوتي یې سره ازادي کړې او د دې په لاس کښې کڅوړه په مځکه پرېوته او د اګیو کړپ شو، ټولي اګۍ ماتي شوې، تورپېکۍ چې کړپ واروبدو نو هغۀ پښه چې د قدم د مخ ته اخستلو لپاره یې پورته کړې وه په هوا کښې ونیوله او کڅوړه ته یې لاس کړو، راپورته یې کړه، کڅوړه یې خلاصه کړه چې کتل یې ټولي اګۍ ماتي شوي وې له ډېر خفګانه د تورپېکۍ په مخ توري توري چمبې (څپې) راځي او د مخ ګونایې بدله شوه. د سر له مغزو یې څرکي خبرې ښۀ ساعت حیرانه او په پټه خُله ولاړه وه، دې ته د سیف الملوک نقل وریاد شو او ځان سره یې سوکه وویل چې ځم په بلا وځم. کڅوړه یې تر کونج ونیوله او د خُلې خوا یې کوزه کړه ټولي اګۍ یې تسي کړې او بیا یې کڅوړه د خرۀ په ځل پوري وترله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـور پېکـۍ دومـره پريشـانه وه چـي پوسـت او د وړيـو ورګونه يې هېر شوي وو او دوی د کلي په خوا روان شول.

تر بازار لاوتلي نۀ وو چي زوی ورته وويل چي

مـوري! پوسـت او وړۍ دي ولـي نـۀ کـړې خرڅـي. د مـور يـې چـي دې تـه پـام شـو زر يـې ويـل چـي خـر راوګرځـوه پـه زړۀ مـو داسـي بـلا کښېنسـته چـي هـر څـه مـو هېـر شـو. پـه شـا يـې مـخ کـړو او دا ودرېـده، پـه سـوچ کښـي شـوه، لـږ سـاعت پـس يـې زوی تـه وويـل چـي زويـه درځـه دا بـه پـه کلـي کښـي پـه دکانـدار خـرڅ کـړم داسـي نـۀ چـي نـور غلـۀ پـه را برابـر شـي او دا راڅخـه يوسـي. تـر دې دا ښـه دی چـي تـش لاړ شـو. خـر يـې بېرتـه پرېښـود او پـه مـخ روان شـول. څـه وخـت چـي کلـي تـه ورسـېدو بـاران خـر کـور تـه بـوتلی او مـور يـې پوسـت او وړۍ دوکانـدار تـه ور وړې. څـه اوړه يـې پـه واخسـتل او کورتـه راغلـه. تـور پېکـۍ چـي کـوټې تـه ننوتـه او د مېـړه سـر تـه کښېنسـته او پـه سـر يـې لاس ورکېښـودو او حـال يـې ځنـي وکـړ ورتـه ئـي خپـل حـال ورکـړی. خـالو چـي پـه عذاب ؤ نۀ يې ښۀ او نۀ يې بد وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)

اکثر کلیوال په دې خبر وو چې خالو ناجوړه دی ځوک چې به په خبرېدو چا به دعا ورته کړه چې خدای دي جوړ او اکثر به پوښتنې ته ورته راتلل او هر یوه به نسخې ورښوولې. او د چا کره به خو د هر مرض ګولۍ وې، هغو به ګولۍ هم ورا وړې.

د خالو ګولیو ته زړۀ نه غوښت او ښځي ته یې وویل چې چا راته وویل چې اومان در و ایشوه او ویې څښه. دارو له خدایه دی، ګوره که مو دا سبب شو.

تور پېکۍ زر اومان و ایشول او د ایشېدلو اومانو یوه پیاله یې ورکړه. خالو دا پیاله و څښله، له دې سرهیڅ فائده نۀ وشوه. خالو دا رنګه ډېرې نسخې استعمال کړې مګر ورځ په ورځ مرض زیاتېدو. څو ورځې پس چا مشوره ورکړه چې د دنیا ټولې نسخې او دواوي دي په ځان وکتلې مګر څه فائده درته ونۀ شوه، اوس تۀ صاحبزاده شین ګل اخندزاده له ورشه چې تعویز او دم در وکړي ګوره که خدای مهربانه شو او د دۀ لیاړه (لاڼه) درته دوا شوه.

خالو ته تر دې لمخه هم خیال ؤ چې صاحبزاده صاحب له ورشي مګر هغه تر اوسه ځکه بېغ نۀ شو کړلای چې د شکرانې لپاره یې څه نۀ درلود، مګر اوس تور پېکۍ ډېر تکرار کړو چې هر څه وي د شین ګل اخندزاده دربار له به ځې، څه معلومه چې څه به دي دارو شي، امید و خدای ته چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

صاحبزاده صاحب لیارې (لاڼه) به دي دوا شي. د خالو د شین ګل آغا دربار خوش ؤ، مګر په دې حیران ؤ چې آغا صاحب خو په تش لاس چا سره نۀ وینې، نۀ دم او تعویز ورکوي او که څه لږ په لاس کښې ورهم کړي نو هغه داسې زورور نۀ دی لکه د پوره شکرانې تعویذونه او دمونه چې زورور وي. آخر یې تورپښکی ته وویل چې تۀ وګوره کور کښې به داسې څه شی نۀ وي چې خرڅ یې کړو. او د اخوندزاده شکرانه په برابره کړو.

تورپښکی ته کور معلوم ؤ چې بل داسې شی نشته چې خرڅ یې کړو بغیر د ګانې که ستا اجازه وي دا ګانه به خرڅه کړم د شکرانې لپاره به هم او د ګزران لپاره به مو هم لاس په خلاص شي.

خالو ښۀ ساعت پټه خُله شو او نفس یې دا خبره نۀ منله چې زما ښځه دي خپله ګانه خرڅه کړي او خپلې مجبوری ته یې هم وکتل، نو یې په ډېر مات زړۀ ورته وویل چې ځه خرڅ یې کړه بله چاره نشته.

خالو چې اجازه ورکوله سترګې یې پټې وې.

تورپښکی چې دوکاندار ته ګانه وروړه دوکاندار وکتله او دواړو لاس کښې ونیوله چې څومره وزن لري او ګانه په یوه بله خوا واړوي بیا ځای په ځای یې په ګوته ومړي اخر یې ورته وویل چې په څو دي بیعه کړې ده.

تورپښکی یو وار پټۀ خُله شوه بیا یې ورته وویل چې پوښتنه د بیعې کړې، تۀ یې هم وینې چې ټول زر دي نن سبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو زر ډېر ګران دي څو کاله پخوا يې له ما په درې سله روپو غوښته مګر هغه وخت مې نۀ خرڅوله خيال مو دا ؤ چې د اولاد په وادۀ کښې به يې استعمالوم، مګر د خدائ دا نۀ ده خوښه نن اړ يو بس هر څه چې تۀ مناسب ګڼې هغه راکړه.

دوکاندار چې درو سلو روپۍ واورېد ومسېدو او په خندا يې ورته وويل چې، نۀ درې سله روپۍ خو قيمت نۀ لري او نۀ يې په قيمت اخلم. دواړو چنې سره شروع کړې اخر په ۱۳۰ روپۍ تورپېکۍ له خپلې مجبورۍ څخه ورکړه او په دې روپو کښې يې د ۲۵ روپو د کور لپاره سودا وکړه.

بله ورځ تورپېکۍ د پنځوسو دوه نوټه د ټکري په څاک ګنډه کړو او مېړه يې په خرۀ سپور کړو. د شين ګل اخونذاده د دربار په لور روان شو.

دربار ښۀ ډېر لېرې ؤ، خالو ډېر کمزوری شو ؤ په خرۀ نۀ شو تم کېدای، په لاري به تورپېکۍ تر متې نيولی ؤ ځای په ځای به يې له خرۀ کشته کړو، خالو به مځکه پروت او ډېر په تکليف دربار ته ورسېدو.

تورپېکۍ او خالو کله هم دربار ته نۀ ؤ ورغلي، د دربار اداب نۀ وو ورته معلوم، کله چې يې خر د دربار په سرای ور ګډ کړو مخامخ يو سړي ور تاخ کړو او ورته وويل چې نۀ پوهېږې چې دا دربار دی او تا دا مردار خر په ګډ کړو، خر ځباندي (بهر) وتړه او په پښو راشئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورپېکۍ په زړۀ کښي وويل چې واقعي دا خو مو بې ادبي وکړه. چټک يې خر ځباندي و ايست او د سراى يو خوا ته چې غټ ډډ پروت ؤ خر يې پوري وترلى او مېړه يې سوکه په غېږ کښي راکښته کړ، ښۀ ساعت خالو دلته موتان تر تندي لاندي کړو او پروت ؤ، تورپېکۍ يوه خواته حيرانه ناسته وه اخر خالو سر راپورته کړو، تورپېکۍ چټکه ور ولاړه شوه او تکيه يې ورکړه او پورته يې کړو. سراى ته ورننوت او دربار ته نږدې له نورو خلګو سره کښېناسته.

تورپېکۍ کله دربار نۀ ؤ ليدلى نن چې يې دربار او سراى وليد ډېره ورته حيرانه وه چې څوني (څومره) ښائسته ځاى دى، څوني پراخ دى، څه ښائسته کوټې دي، څرنګه پخې او ګلداري يې جوړې کړي دي، څه عجبي درختي پکښي دي چې دى يخ کښي زرغوني دي. بيا يې ځان سره وويل چې بښکه خداى خپل بزرګان په دوارو جهانو خوشحاله ساتي، په دې جهان يې داسي ښائسته ځاى ورکړى دى، په هغه جهان به يې څرنګه ښائسته ځايونه وي. د دنيا يو کار نۀ کړي مګر بيا هم تر ټولو زياته دنيا داره دي. هر عمل يې د هغه جهان توشه ده، ډېر لاثقان دي، خداى دې نور لاثقان کړي.

شين ګل اخونذاده دربار کښي دننه ناست ؤ، زيارت ته څوک ورننوځي او څوک ورڅخه وځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دربار په وره کښې يو سړی ناست ؤ چې هر سړی نۀ ور پرېږدي اکثرو ته وايي چې لږ انتظار وکړئ، قربان دربار ته راځي او چې صفا کالي واله يا شملې واله چې مشهدي لونګی يې په سر وي هغه سيخ سيدها ورننوځي او هم ورته ولاړ شي.

ښۀ ساعت پس تورپېکی خالو تر لاس ونيولو او دې سړي ته ورغلو او ورته وې ويل چې دا ناجوړه دی که چېرې مو ورپرېږدې د اخونزاده صاحب ملاقات وکړو. دې سړي ورته وويل چې صبر وکړئ قربان راوځي د هر چا تقاضې به پوره کړي خو تورپېکی بيا ورته وويل چې دا ډېر په عذاب دی کور مو لېرې دی. مګر دې سړي بيا انکار ورته وکړی. دلته يو بل سړی ولاړ ؤ چې د درباري خادمانو په جامو کښې ؤ، تورپېکی ته يې وويل چې ملنګ ياد کړه څه ورکه بيا به دي خليفه صاحب ته پرېږدي او هغه به اخونزاده صاحب ته ور ولي تورپېکی ته خالو سوکه (په ورو) وويل چې دا زما د پټکي څاک در خلاس کړه دا ورکړه تورپېکی د پټکي يو څاک پوري ګنډه وه، خلاسه يې کړه يوه نيمه روپۍ پکښې ګنډه وه، هغه دې دربان ته ورکړه، دربان يو سړي ته چې دننه ؤ ور ږغ کړو چې راشه دا سړی د قربان زيارت ته راغلی دی خليفه صاحب ته يې ورولە هغه سړي چې خادم نوبدو راغلو تورپېکی او خالو يې دننه بوتلو درې کوټې چې يوې بلې ته سوری وې دوی په دې کوټو کښې روان شو او اخري کوټې ته ورغلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلتـه پـه کوټـه کښـي ښـې ښائسـته غـالۍ ويـړي وې او ښـۀ ګرمـه وه او يـو خواتـه ښـۀ ښائسـته او پـه صـورت ګـړدی تـوري ږيـري سپين کالي او زرغون پټکی يې په سر ؤ ناست ؤ.

خـادم لاس پـه نامـه ونيـول او سـلام يـې ور واچـاوه مګـر د دې سـړي د سـلام پـه جـواب دوی پـوه نـۀ شـو خـو خـادم ورتـه وويـل چـي صـاحب دا سـړی راغلـی دی څـه تقاضـې لـري او پشـا روان شو ووت او لاس يې هغه نمونه په نامه نيولی ؤ.

د اخـونزاده نـۀ ؤ بلکـې د هغـه خليفـه ؤ. تـل تـل چـي مريضان وغيره راشي او د خليفه صاحب زيارت کړي ورته.

خليفـه صـاحب لـه دواړو سـره د سـر پـه اشـاره روغبـړ (سـټړي مشـي) وکـړ خـالو دا کوشـش وکـړي چـي پـه لاس روغبـړ ورسـره وکـړي مګـر خليفـه پـه لاس اشـاره ورتـه وکـړه چـي بـس کښـينه. تـورپېکۍ پـه دې حيرانـه وه چـي دا کوټـه ولـي داسـي ګرمـه ده او هيڅېـري هـم اور نشـته، اخـري پـه يـو کـونج کښـي يـوه بلـه سـکروټه (هيټـر) وليـده چـي تـار پـه سـکوټه پـوري ؤ، بـس دا يـې يقـين شـو چـي دا کوټـه لـه دې سـکروټي ګرمـه ده، مګـر نـۀ پوهېـده چـي دا بيا څنګـه سـکروټه ده.

لـږ سـاعت پـس خليفـه صـاحب پوښـتنه ځنـي وکـړه چـي خيـر دی څه لپاره راغلي ياست الله پاک مو هر مطلب تر سره کړه.

خـالو کوشـش وکـړو چـي حـال ورکـړي مګـر خليفـه صـاحب يـې پـه وښـا نـۀ پوهېـدو اخـر تـورپېکۍ تـول حـال ورکـړی بيـا يـې ورتـه وويـل چـي بـس اوس راغلـي يـو او بلـه هيلـه مـو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشـــته او زړۀ مـــو غـــواړي چـــي اخـــونزاده دم او تعـــويز راکـــړي ګوره که سبب شو.

بيـا يـې يـو ساعت سر تيـټ کـړو څـه يـې نـۀ ووېـل بيـا يـې سـر راپورتـه کـړو او وې ويـل چـي اوس څـه غـواړئ يعنـي تعـويز او کـه د قربـان لانـي. د تعـويز شـکرانه پنځـوس روپـۍ ده او د لا نـو پنځويشـت کـه دواړه غـواړئ بيـا اويـا روپـۍ شـکرانه ده. تـورپېکۍ تـه د تعـويز او دم قيمـت (شـکرانه) معلومـه شـوه طبيعت يې بل شان شو.

بيـا يـې خليفـه تـه ووېـل چـي تـۀ څـه وايـې کـم ډېـر زورور دی. خليفـه صـاحب ورتـه ووېـل چـي دواړه خـو تـر ټولـو ښـۀ دي کـه چېـري دم کـار نـۀ وکـړي بيـا اميـد دی چـي تعـويز بـه کـار وکـړي. پـه تـورپېکۍ د خليفـه دې خبـري اثـر وکـړ سـل روپـۍ يـې ورکـړې خليفـه چـي روپـۍ ور ونيـولې ډېـر خوشـحاله شـو او پـه پټـه خُلـه شـوندۍ انو کښـي وخنـدل او يـو کتـاب يـې چـي تـر مـخ ورتـه پـروت ؤ سـره خـلاس کـړو او يـو تعـويز يـې ځنـي راواخسـت او وې نغښـته بيـا يـې دوئ تـه ونيولـو او ورتـه وې ويـل چـي دا پـه ښـي لاس کښـي ونيسـه او پـه درو سـپينو جـامو (کپـړو) کښـي وګنـډه او مـريض تـه يـې ورپـه غـاړه کـړه تـورپېکۍ ډېـر پـه ادب سره ونيولو او په سترګو پوري ونيول او کوښل يې کړ.

خليفـه بيـا پـرده پورتـه کـړه او اخـونزاده صـاحب تـه يـې ووېـل چـي قربـان خـدائ دي عمـر نـور هـم زياتـه کـړه کـه تکليـف نۀ وي يو بنده دي ملاقات ته راغلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخونـدزاده سـره دا وخـت څـو کسـان ناسـت وو او هغـو تـه يـې وويـل چـي زهٔ بـه يـو وار دې سـړي تـه ور ښـکاره شـم او پورتـه شـو او دوی تـه راغلـو او لـه دوئ يـې پوښـتنه وکـړه تـورپېکی حـال ورکـړی او خبـره يـې لاجـاري وه چـي اخـونزاده صـاحب ورتـه وويـل چـي بـس بـس ډېـري خبـري د قـرآن ښـې دي پـه مطلـب د پـوه يـم تعـويز خـو خليفـه صـاحب درکـړی دی دا ورپـه غـاړه کـړه. زهٔ بـه هـم دم پـه وکـړم. اخـونزاده شـوندان ښـورول شـروع کـړو بيـا يـې پـرې چـوف کـړو او پـه خُلـهٔ کښـي يـې ور تـو کړو او ځني لاړو.

خليفـه پـاتي پيسـې داسـي ورتـه ونيـولې چـي پـه دې کښـي نـوري هـم راکـړې مګـر تـورپېکی پـرې پـوه نـهٔ شـوه او نوټـو تـه يـې لاس کـړو بيـا خليفـه ورتـه وويـل چـي بـس ورځـئ. تـورپېکی خـالو تـر لاس ونيـوو راووت. دا شـپه خـالو تـر نـورو شـپو پـه تکليـف ؤ او ورځ پـه ورځ مـرض زياتېـدو. دم او تعـويز څه اثر نهٔ وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳)

هم په دې ورځو کښې د کالج یو طالب علم چې مهربان نومېده د دې کلي اوسېدونکی ؤ او د ژمي چھټی تېرولو لپاره کورته راغی او د خالو په بیماري خبر شو پوښتنې ته راغلو هغه چې د خالو حالت ولید طبیعت یې ډېر خراب شو. تپوس ورځخه وکړ چې تر اوسه دي څه دوائي هم کړې ده که نۀ. خالو په زګیروي کښې څه ورته وویل مګر مهربان په پوه نۀ شو. مهربان له تورپېکی ځخه پوښتنه وکړه چې څه مو ورکړي دي. تورپېکی ورته وویل چې ګرانه! هر څه مو ورکړي دي په کښې څه دي بوټي او که خاوري هغه مو ورکړي دي. د اخوندزاده صاحب تعویز او لانې یې هم ورکړې اویا روپی شکرانه مو ورکړه، مګر چې لوی خدای نۀ کړي ګرانه څه وکړو. پخوانو ویلي دي چې نۀ کړي لوی حبیب څه به وکړي خوار طبیب.....

د مهربان په دې خبرو سخت طبعیت خراب شو مګر د کلي ماحول داسي ؤ چې بېغ یې نۀ شو کړای. پخوا هم چا په دۀ پسې داسي خبري کړي وې چې ګوا که هغه ولیان او پیران نۀ منې او چا داسي پروپېګنډه هم کړې وه چې هغه له دینه هم منکره دی. د پلار او نیکه مذهب یې پرېښې دی او نوې لاره یې اختیاره کړې ده. ملایان ملکان او ځنې خلګ مهربان ته په بدو سترګو ګوري. مهربان به تل داسي خبري کړې چې هغه د ملایانو او ملکانو د معمول خلاف وې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورپېکۍ ته يې وويل که چېرې ډاکټر ته يې يوسې نو به هغه صرف څو ګولۍ درکړي هغه به ډېر زر ښه شي. نن سبا ډاکټران هم د ملايانو او پيرانو غوندي رشوت (شکراني) اخلي خو تر ملايانو دوني ښۀ دي چې خلګو ته صحيح نسخه ورکوي. له مهربانه ماسوا يې نور هم ځينو کسانو دا مشوره ورکړې وه.

دوی سره اوس يوه پيسه نۀ وه چې ډاکټر ته يې يوسي خو تورپېکۍ مهربان ته وويل چې ګرانه! اوس موږ هم دا خيال لرو که خدای پاک مو کله سبب برابر کړو نو به ځو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴)

يوه ورځ خالو خپلي ښځي ته وويل چي د ملک کره ورشه (ملک نوم ګوهر خان ؤ او ښځه هستمند ؤ) که يې څه قرض درکړو او هدايت يې ورکړ چي خپله نيستي ښځه ورته بيان کړه. که يې زړۀ درته نرم شو که يې څه درکړو بله خو يوه چاره نشته. خدای مهربانه دی وس به راکړي او قرض به يې ادا کړو. تورپېکی هم د ملک اکا کره ورغله او د ملک د کور له ښځو سره يې روغبړ وکړ د ملک د کور ښځو د تورپېکی له خيرنو جامو څخه ښځه کرکه کړه او خپل کالي يې ځني کتل يو ساعت وروسته ښځو له تورپېکی پوښتنه وکړه چي څرنګه راغلې يې خير خو دی.

لږ کار له ملک اکا سره لرم. تورپېکی ورته وويل.

د ملک ښځي خپل نوکر تور ته غږ کړو چي راشه دا ښځه ملک له ورولـه. بيا يې سوکه ورته وويل چي د غاليو څخه يې ګوره کالي يې ډېر خيرن او سپوڅن (سپېڅن) دي.

تور هم تورپېکی ته وويل چي راځۀ. تور شه په مخه ؤ تورپېکی ورپسې وه، تور له مخه د مېلمنو په کوټه ننوت او زر يې غالی سره ټولي کړې.

ملک اکا دا وخت له مېلمنو سره د مېلمنو په کوټه کښې ناست ؤ تورپېکی هم ورننوته.

تورپېکی اول له ملک بيا يې له دا نورو سړو سره په خُله روغبړ وکړ، اخر ملک ورته وويل چي څه لپاره راغلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې څه وايي، وايه. تورپېکۍ اول وژړل بيا يې ورته وويل چې خداى دي کور نور هم لوى کړه او خپل حال او غرض يې ورته بيان کړو.

ملک خو اول انکار ورته وکړى تورپېکۍ چې د ډېر خواستونه ورته وکړو بيا ملک ورته وويل چې ما سره خو دوني (دومره) پيسې نشته چې ستا کار پرې وچلېږي. ما سره دا وخت صرف خپل چلاؤ لپاره شپږ نيمه سله روپۍ دي دا شپږ نيم سله روپۍ به قرض درکړم، مګر ګټه به وربانديې راکوې. تاسو د ډېر غريبان ياست، ګټه به کمه درڅخه وغواړم او معياد به هم اوږد درکړم. يعنې شپږ مياشتې. شپږمه مياشت به اتۀ سله روپۍ راکوئ، که چېرې مو شپږمه مياشت نۀ کړې را، نو به بيا هره مياشت شل شل روپۍ ګټه درنه اخلم.

تورپېکۍ دا شرطونه په خوښه ومنل او له ملک يې روپۍ واخستې. ملک لس روپۍ زياته ورکړې چې دا په زکوة قبولي کړي.

تورپېکۍ چې روپۍ لاس ته کړې، د ډېرې دعاوي يې ورته وکړې او د ډېره خوشحاله شوه او له ملک څخه يې په خوشحالۍ رخصت واخست. د کور په لور روانه شوه، په لاري له د ډېرې خوشالۍ قدمونه وربانديې لږ دي، چټکه چټکه کور ته ورله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خالو سترګي چې په تورپېکۍ ونښتې حیران شو چې ولې داسې خوشحاله ده، د خالو تر پوښتنې له مخه تورپېکۍ حال ورکړی.

خالو تر اوسه په روپو د ګټه اخستلو په باره کښې څه نۀ ؤ اوربدلي او په دې خبر ؤ چې ملک سود خور دی. خلګو ته په سود پیسې ورکوي. دا وبره (یره) ورپیدا شوه چې دا به سود وي چې ډېر ناروا دی. له دې وبري یې پیسو ته زړۀ نۀ غوښت او تورپېکۍ ته یې وویل چې دا به یې په سود درکړي وي. دواړه جهانونه به مو خراب شي. تۀلاړه شه له ملا صاحب څخه پوښتنه وکړه چې د سود په پیسو علاج څنګه دی او دا سود دی که نۀ.

تورپېکۍ ورته وویل چې نا په سود نۀ دي. هغه هم ځان ته مسلمان وایي دا دي څنګه زړۀ ته لوېږي چې هغه به داسي حرام کار کړي، دا خبرو کښې شک مۀ اچوه.

د تورپېکۍ په خبرو د خالو تسلي نۀ وشوه او تورپېکۍ یې مجبوره کړه او ملا صاحب ته ورغله او پوښتنه یې ځني وکړه چې د سود په پیسو علاج څنګه دی او دا سود دی که نۀ. ملا چې د تورپېکۍ خبري واوربدې په زوره یې کلیمه وویله بیا یې ورته وویل چې د سود په پیسو علاج هیڅکله نۀ دی روا، سود ډېر سخت ناروا دی. په کتاب کښې سود ورکونکي او اخستونکي لپاره سخت عذاب بیان شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا صاحب ته د خپلو خبرو په دوران کښې خیال ور پیدا شو چې کلي کښې بغیر د ملک بل څوک خو دا کاروبار نۀ کوي او که ملک په دې خبر شو لا دې ښځې روپۍ په دې واپس ور وړې چې ملا صاحب وویل چې سود حرام او ګناه ده نو په والله.....

بیا یې تورپېکۍ ته وویل چې ګوره په سود به نۀ وي او تۀ دا راته ووایه چې له چا او څنګه دي ځنې واخستې. په جواب کښې تورپېکۍ ورته وویل چې ملا صاحب له ملک صاحب مو اخستي دي، مګر په سود مه نۀ دي غوښتي او نۀ دۀ راته ویلي دي چې په سود دي. ما قرض وغوښتی او دۀ راته وویل چې په ګټه ده.

ملا د تورپېکۍ له خبرو پس وویل چې دا به دي ویل دا خو سود نۀ دی، تۀ لږ انتظار وکړه زۀ کتاب وګورم او یو غټ کتاب یې راواخست او ویړ (خور) یې کړو. سر یې پرې ټیټ کړو ګوتي یې یو بل ځائ پرې ښورولې (تاوهي) او یوه بله ورقه (پاڼه) یوه بله خواته اړوي اخر په یوه مخ ښۀ تر ډېره سر ټیټ کړی وروسته یې تورپېکۍ ته وویل چې غوږ ونیسه او یو عربي عبارت یې ولوست بیا تورپېکۍ څخه سوال وکړي چې پوه شوې که نۀ.

نۀ صاحب، دا خو د خدای د کتاب توري دي. په دې خو مرغان هم نۀ پوهېږي. موږ ګناګاره په دې څه پوهېږو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې خو ستا غوندي لائقان پوهېدای شي. تورپېکی ورته وویل.

هو چا چي علم نۀ وي کړی هغه په دې نۀ پوهېږي. ملا ورته وویل. ښه په دې کښي يې ليکلي دي چي ډېر خلګ په ګټه او په سود کښي فرق نۀ شي کړای، مګر سود او ګټه يو له بله بېل دي، سود ناروا دی او سود دې ته وايي چي سود پکښي ياد شي او يا يې د اخستونکي لاد ورکونکي په نيت کښي سود وي.

تاسو نۀ سود پکښي ياد کړی او دا هم ښکاره خبره ده چي په ستاسو د يوه هم په نيت کښي سود نۀ ؤ، نو دا سود نۀ دی، دا تا هم په ګټه اخستی دی او هغه هم په ګټه درکړی دی نو دا په ګټه ده، ګټه روا ده، بلکې که څوک مجبوره وي او هغه ته داسي په ګټه څوک څه روپی ورکړي دا خو لويه نيکي ده نو بايد ورکونکي ته دعا وکړي.

تورپېکی چي د ملا صاحب فتوا واورېده ډېره خوشحاله شوه او ملا صاحب ته يې وويل چي تاسو دي خدای لري په مور خو داسي توره تياره ده پخوانی وښنا ده چي فلانکی د دوو خرو دانه نۀ شي جلا کولای. په مور هم داسي تياره ده چي په سود او ګټه نۀ پوهېږو، دا رنګي څو خبري تورپېکی وکړې او بيا ورځخه روانه شوه کورته چي ورغله او مېړه ته يې حال ورکړ هغه ډېر خوشحاله شو بيا يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځي ته وويل چې يو دا همت لاوکړه چې سبا لپاره څوک پيدا کړه چې ډاکټر ته مو ورسوي.

تورپېکۍ خيال وکړو چې چا له ورشم اخر يې ځان سره وويل چې د چا کره هم نۀ ځم د خپل تربره او لوره (لېور) چه کالو نومېړي کره به ځم که څه هم دوی دواړه له ډېره وخت د پلار په ميراث او د خور په ولور سره مرور دي نن ورځ داسي ده چې به ورځم او که ور نۀ شمه نو به تربور او لېور راته وايي چې دا خو دي نۀ راته ويل او که بل څوک راسره لاړ شي هم دا کليوال به په کالو خاندي زما د کالو او مېړه مو څه فرق دی. دا خندا په کالو نۀ ده بلکې په مورږ ده، ولي چې ټول يو کهول او عزيزان يو، دوی دواړه سره ورونېه دي، نۀ بل چا له ځم او کالو که نۀ تلو هم په دې پلا (ځل) به يې مجبوره کوم.

له ډېري اوږدې مودې بعد نن تورپېکۍ د خالو کور ته ورغله ټول کور والو په مينه روغبړ ورسره وکړی او ښۀ عزت يې ورکړی. چای ډوډۍ يې ورکړه ښۀ ساعت په نورو ګپو او خبرو سره لګيا وو، وروسته کالو پوښتنه ځني وکړه چې خير ؤ څنګه راغلې؟ تورپېکۍ هم غرض ورته بيان کړو کالو ووېل: چې ښۀ وشو چې تۀ راغلې، زما هم زړۀ غوښت چې درغلی وای، مګر پښې راته درنې وې، خوا مه ډېره بده وه، مګر چې بدبختي ..... (د کالو ږغ ژړا غوندي شو) او تورپېکۍ سره يې قول وکړ چې بس زۀ به درشم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا سهار کالو په کلي کښي اس له چا وغوښت او خالو کورته ورغلو، لمر چي ښۀ تود شو خالو يي په اس سپور کړو او کالو د اس زين ونيولو په پښو ورسره روان شو ډېر ارام ارام روان ؤ کله چي هسپتال ته ورسېدو خالو يي له اسه سوړ (کوز) کړو. اس يي په هسپتال کښي په تمبه (ستنه) پوري وترو.

د ډاکټر د کمرې له مخه د مريضانو ډېر رش وو، څوک ټوخی او څوک زګېروی لري او سرونه مړۀ په څړېږي. چا مخ پټ کړی پروت دی او هر سړی دا کوشش کوي چي زۀ له مخه ورشم، مګر دروازۀ کښي يو سړی ناست دی يو لښته يي په لاس کښي ده هر څوک نۀ ور پرېږدي دوه درې سړي پرېږدي چي هغه راووځي بيا دا نور سړي ور پرېږدي نور مريضان هم وار په وار راتلو او له مريضانو سره به کښېنستو، مګر د صفا کالو (جامو) د لوی شملې يا ښۀ صورت مند ملايان چي بيت به يي په لاس کښي ؤ چي راتلو سيخ به ورننوتو دا سړی چي په وره کښي ناست ؤ ورته ولاړ به شو او لاس به يي ورته پورته کړو او سلام به يي ورته وکړ چي راوځي ځيني ددې سړي په لاس کښي څه ورکړي، تر غرمې داسي عمل جاري ؤ، کالو څو ځله دې سړي ته فرياد وکړو چي زما مريض ډېر په عذاب دی کور مو هم لېري په کلي کښي دی، تۀ مهرباني وکړه مورږ ورپرېږده. مګر دا سړی هر واري کالو ته وايي چي دا ستا غوندي دا ټول خلګ ناست

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي تـۀ هـم کښـښنه چـي تازيلـه (تـادي) دي ده بيـا څلـه راتلـې، اول بـه دي خپـل کـار کـوو چـي لـه کـاره فارغـه شـوی وای بيـا بـه دي مـريض راوسـتو. مريضـان د ور پرښنـولو پـه انتظـار کښـي ؤ چي ډاکټر له خپلي کمرې راووت او موټر ته ودرېد.

دا دروازه کښـي ناسـت سـړي مريضـانو تـه وايـي چـي ډاکټر صـاحب لاړو بيـا نـۀ راځـي چهتـی شـو، هسـپتال بنـد شـو، کـه څـوک ډېـر پـه عـذاب دی يـا يـې تازيلـه (تـادي) وي هغـه دي مازيګر د ډاکټر صاحب کورته ورشي کنې سبا سهار راشئ.

کـالو چـي دا واورېـد زر ډاکټـر تـه ورغلـو او ورتـه وې ويـل چـي صـاحب زمـا مـريض ډېـر پـه تکليـف دی او کـور مـو هـم لېـري پـه کلـي کښـي دی، تـۀ مهربـاني وکـړه اوس يـې وګـوره ډېري دعا به درته وکړو کور دي ودان شه.

ډاکټـر کـالو تـه څـه جـواب ورنـۀ کـړو او مـوټر کښـي کښېنسـتو، کـالو دا خيـال وکـړو چـي زمـا خبـره يـې نـۀ واورېـده زر لـه بلـه څنګـه ورسـره راجـار ووت او بيـا يـې هغـه وښـا ورتـه وکـړه. دې وار ډاکټـر صـرف دومـره قـدر تکليـف وکـړو چـي پـه سترګو يـې کـالو تـه اشـاره وکـړه چـي لېـري شـه او مـوټر يـې روان کـړو. کـالو يـو سـاعت پـه دې ځـای حيـران ولاړ ؤ او ځـان سـره يـې وويـل چـي افسـوس مـوږ سـره څـه نشـته غريبـان يـو کنـې والله کـه ډاکټـر سـترګي داسـي بـدي را اړولـي وې، کـه چېـري مـو هغسـي شـمله وه يـا مـه جـامې صـفا وې خـو بـه ډاکټـر پـه پښـو کورتـه پـه منډه راسره تلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کالو لاپه دې ځای ؤ یو ځوان ورته ودرېد او ورته یې وویل چې اکا څله داسې پریشانه یې؟

کالو حال ورکړو دې ځوان ورته وویل چې اکا د ټول افسران داسې دي، ټۀ ګوره ډاکټر به مریضان په هسپتال کښې کتل مګر صرف د روپو اخستلو لپاره په کور کښې یې ګوري او هسپتال کښې ټولـه ورځ په ګپه تېره کړي او مور خو ټول عمر ددې ناانصافي خلاف ناري وهو، زمور ناري صحیح دي مور په حق یو، حکومت زمور په ضد دی او صرف د دې وجې چې دا خلګ غوږ نۀ ونیسي، په خلګو کښې بد نامه کولو لپاره د کرایه دارو ملایانو او ملکانو په ذریعه د کفر پرګنډې (پروپېګنډې) راپسې کړي، کالو ورته وویل چې هو ځوانه ستا خبري صحیح دي، زمور په کلي کښې دوه ځوانان چې مهربان او روښان نومېږي هغه تل داسې خبري مور ته کړي، مګر زمور د ملک کورنۍ او ملا صاحب له دوی ډېر بد وړي. ملا صاحب تل وایي چې د دوی خبري ته غوږ مۀ نیسئ، له روسه (Russia) پیسې ورته راځي، مګر مور چې د دوی خوی عمل ته وګورو د ملا خبري ټولي غلطي دي، کوم څه چې ملا په دوی پسې وایي هغه مور تر اوسه نۀ دي پکښې لیدلي او اکثر کلیوال اوس د دوئ خبرو ته غوږ نیسي او هره خبره یې مني.

دې ځوان او کالو ښۀ تر ډېره داسې خبري وکړې اخر دې ځوان کالو ته وویل چې اوس دي زۀ څه خذمت وکړم که

(c) ketabton.com: The Digital Library

مريض ډېر په عذاب دی نو به زهٔ.... دې ځوان لادا خبره نهٔ وه ختمه کړې چې کالو ورته وويل ګرانه مريض مه ډېر په عذاب دی که تهٔ چا ته څه ويلی شې نو ډېره نيکي به دي وي.

اول دې ځوان د خالو حال وکتو بيا يې د هستپال يو کمپوډر چې هغه ددې ځوان شناخته او ملګری ؤ ته ور وستو هغه چې يې نبض وکتلی او يو د نشې اينجکشن يې ور ولګوئ او ورته وې ويل چې د مريض علاج خامخا وکړئ د مرض تازه شپې دي، علاج به يې زر وشي او که علاج اوس نهٔ وکړئ نو به ډېر درته په عذاب شي. ډاکټر ته ضرور ورشه کالو دې ځوان او کمپوډر ته دعا وکړه او رخصت يې ځنې واخست. کالو ځان سره سوچ وکړ چې تر شپه کړلو دا ښهٔ ده چې د ډاکټر کورته ورشم که يې چېرې مريض ته څه دوائي راکړه او خالو يې بيا په اس سپور کړو او د ډاکټر د کور په لور روان شو. د ډاکټر د کور لار د بازار په ميان (منځ) کښې تېرېده. کالو هم په دې لار روان ؤ له هسپتاله لږ په مخ لاړو په چورنګی ولاړ پوليس وال ور تاخ کړو او په دهکه دهکه يې له روډه کالو او اس و ايستو او کالو ته په غصه کښې وايي چې نهٔ پوهېږې چې اوس دفتران چهټی کېږي او په دې روډ صاحبان تېرېږي. کالو مجبوراً په يوه اوږده لار کورته ور ورسېد، د څو ګهنټو انتظاره پس د ډاکټر د يوې کوټې ور خلاس شو او يو سړی په وره (دروازه) کښې ودرېد او ږغ يې کړو چې مريضان دي راشي خپل خپل لمبر دي واخلي دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخت د بیمارانو شمېر تر پنځلس رسېدلی ؤ، کالو تر ټولو لومړی راغلی ؤ، مګر په اتم لمبر ودرېد او څه وخت چې کالو ته دا معلومه شوه چې ډاکټر له مریضانو شل روپۍ فیس اخلي زر له قطاره ووت او خالو ته یې وویل چې ډاکټر خو په مریض شل روپۍ اخلي او ما سره خو هیڅ نشته خالو هم شل روپۍ ورکړې او کالو بېرته په خپل لمبر ودرېدو، څه وخت چې د کالو لمبر رالو او کالو هم خالو تر لاس ونیوو او د ډاکټر کمرې ته ورننوت او په کرسۍ کښې کښېنستو او کالو پخپله ورته ولاړ ؤ ډاکتر ته یې د مریض حال ورکړ.

ډاکټر ښۀ په تسلي د کالو په سینه دربین کېښو ډاکتر د دۀ معاینه کوله چې خالو وټوخل په ټوخلو ډاکټر هغه ته غصه وکړه او زر یې په سونډه (پوزه) او خُله دسمال ونیوو او ورته وویل چې بل وار خیال کړه دا مي خپل کور دی (د خپل فیس لپاره څۀ نه درته وایم) کنې په زوره زوره به مي ایستلې او زر یې په پرچه نسخه ور ولیکله او کالو ته یې وویل چې خیر اوس هم بچت (بچ) دی، کنې تې بې کېدو خطره یې وه، دا دوائي له بازاره واخله او دا یو بوتل شربت ما سره پروت دی په بازار کښې یې لس روپۍ قیمت دی خو تۀ اوه روپۍ راکړه بس یوه هفته چې مریض ته دا دوائي ورکړې ښۀ به شي. شل روپۍ خپل فیس او اووه روپۍ د بوتل راکړه، بس ورځۀ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو لس روپۍ کالو ته نوري ورکړې کالو لس روپۍ ډاکټر ته ورکړې ډاکټر درې روپۍ واپس ورکړې او خالو يې تر لاس ونيولو او ووت.

خالو يې يوه دېوال ته کښېنوو، کالو څه روپۍ نوري ځني واخستې په منډه يې له بازاره دوائي راوړه او خالو يې په اس سپور کړو کورته روان شو.

مانښام دوی ښه ناوخته ورسېدو، تور پېکۍ د کالو د ډوډۍ بندوبست وکړی اول يې چائ ورته پخې کړې وروسته يې ډوډۍ ورکړه، څه وخت چې يې ډوډۍ وخوړله تور پېکۍ ته يې د ګولۍ او شربتو د استعمال طريقه وښوولە او کورته روان شو. تورپېکۍ ډېر ورته وويل چې نيمه شپه ده کهول به ټول ويده وي او دلې ويده شه، مګر کالو خبره نۀ منله او کورته لاړ. خالو دا وخت له سفره ډېر په تکليف ؤ دردونه يې زياته کېدو، هډونه يې خوړېدل تورپېکۍ هم د هدايت مطابق ګولۍ او شربت (دوائي) ورکړه لږ ساعت کښې خالو په ارام شو او ټوله شپه يې په ارام تېره کړه. درې ورځې چې خالو دوائي استعمال کړه پخپله د ناستي او ولاړي قابل شو چې دوائي يې ختمه کړه يو مخ له مرضه جوړ شو مګر ناجوړی ډېر کمزوری کړی ؤ او د کار کولو توفيق يې نۀ درلود او کله چې کارته لاس وروړي نو هغه ورځ به په تکليف شو ځکه څه موده کارته لاس نۀ ور وړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مهربان چهتیاني ختمي شوې. یوه ورځ د کلي اکثرو کورو ته د رخصت لپاره ورغلی، د خالو خوا ته هم راغلی، د خالو روغ صحت چې یې ولید ډېر خوشحاله شو او ورته یې وویل چې

کاکا اوس به پوهېدلی یې چې انسان ناجوړه شي زر دي په ډاکټر علاج کړي، ملایان او پیرانو له دي نه ځي. هغوی په قرآن پاک اوداسه او لمانځه پوهېدای شي نه په مرضو. نه ګوري چې دوی پخپله ناجوړه شي زر زر ډاکټر ته منډې وهي، مګر خلګو ته وایي چې ډاکټر ته مه ځئ. موږ له راځئ. مقصد یې صرف شکوّنه وي او هم په دې خبرو دوی په ما او زما په ملګرو پسې ناحقه خبري کړي. اوس زه رخصت ته راغلی یم، مګر یوه خبره د خیر درته کړم. هغه دا چې خپل ژوند ته خیال وکړه څه رنګه دي په بربادې او مسکینې کښې تېر کړو، مګر د زوی ژوند مه خرابوه، هغه سکول کښې داخل کړه چې د سبا ژوند یې په سهولت وي.

له دې خبرو بعد مهربان رخصت واخست او ولاړ شو. څه وخت چې مهربان څپلې په پښو کولې بیا یې خالو ته وویل که مو چېرې څه وخت وي لامو څه کار په بازار کښې وي ماته ووایه. انشاالله زه به ستاسو کار وکړم. خالو ورته وویل چې نه اوس خو داسي کار نشته او که کله اړ شو نو بل څوک خو نشته ضرور به تا له درځو او ستا نیکه مشوره کله به هم زموږ نه هېرېږي. خوشحاله اوسې او په خپل مقصد کښې به تل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاميـاب يـې. دعـا درتـه کـړو. مهربـان روان شـو خـالو ډېـر ورتـه حيـران ؤ چـي داسـي ښـۀ ځـوان دی، داسـي ښـې خبـري کـړي، خلګـو تـه ښـې مشـورې ورکـوي او چـي وس يـې وي هـر چـا سـره نيکـي کـړي. لـه بـدو ډېـر بـد وړي، دا عقـل يـې ټـول د تعلـيم لـه وجـي دی ملايـان او ملکـان چـي بـد ورتـه وايـي هغـه وجـه هـم دا ده چـي دی ددوی بدو کارو ته بد وايي او هغه يې ښۀ نۀ يسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵)

شپږ میاشتي تېري شوې یوه ورځ د ملک نوکر تور د خالو کور ته ورغلی او خالو ته یې وویل چې ملک صاحب رالېږلی یم چې زما د روپو معیاد پوره دی او څو ورځي زیاته تېري شوې او زما قرض دي درکړي.

د تور راتګ او خبري د خالو لپاره سخت د پریشاني سبب وګرځېدی او خالو ته معلومه وه چې په مقرر شوي معیاد که څوک د ملک قرض نۀ ورکړي په هغه خیر زیاته حرام دی. ښۀ ساعت په فکر کښې ؤ چې څه وکړم..... اخر یې تور ته وویل چې ګرانه! زۀ خو اوس له مرضه پورته شوی یم او په کار بار مي شروع کړې ده. تۀ ملک صاحب ته ووایه چې انشاالله څو ورځو کښې به د دۀ حق ورکړم. دۀ له موږ سره ډېره نیکي وکړه او موږ یې په ډېره سخته مجبوري کښې وچلولو، نو زۀ به هم زر خپل حق ورکړم. تور چې ملک ته د خالو وېنا وکړه هغه ډېر غصه شو څو کنځلي یې وکړې، بیا یې یو غټ سوټی راواخست او په تور باندي یې ږغ وکړ چې راځه او ډېر له قهره ډک د خالو کورته لاړ.

خالو چې ملک ولید پوه شو او وېرې واخست، زر یې ایت الکرسي وویله او په ځان یې چوف کړه او تورپېکۍ ته یې وویل زر کالی راواخله او یوه ښۀ صفا کالی که وي ویر یې کړه ملک صاحب راغو. تور پېکۍ زر کالی خواره کړو او خالو په ملک ږغ وکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای دي راولـه دې خـوا تـه راځـه دلتـه پـه مـخ کښـي لرګي او مرداري ده.

ملـک ډېـر غصـه ؤ سـترګي يـې غټـي راختلـي وې چـي خـالو تـه ور نږدې شـو د هـر څـه لـه مخـه يـې تـر خُلـه ووت چـي پـور اخلـې ډېـر خوشـحاله کېـږې چـي ادا کـوې يـې بيـا زور درکـوي، بس نوري خبري پرېږده ماته خپل حق راکوه.

خـالو د ملـک پـه لاس کښـي لرګـی ولـيـد او غصـه يـې واورېـده سـخت ووېرېـدی او کپنـا واخسـت او ملـک تـه وايـي چـي خير دی تۀ کښېنه تا به نۀ خفه کوو.

ملـک چـي دا الفـاظ واورېـدو نـور غصـه شـو چـي ښـۀ نـۀ مـو خفـه کـوې، زۀ څـه وخـت راغلـی يـم خپـل حق غـوارم چـي پـه زوره يـې درڅخـه واخلـم بـس د ځـان خيـر دي پـه دې کښـي دی، نـوري خبري مۀ کړه.

هـم دا وخـت د کلـي مـلا صـاحب يـو خواتـه تېرېـدو هغـه چـي د ملـک د خـالو پـه غـولي کښـي ولـيـد حيـران شـو چـي ملـک ګـوره او د خـالو کـور بيـا يـې خيـال وکړ چـي خـالو ډېـر مسـکين دی چېـري ملـک زکـوة يـا خيـرات خـو نـۀ ورکـوي او د خـالو کورتـه مـلا صاحب هم راغلو.

ملـک چـي مـلا صـاحب ولـيـد او ورتـه يـې وويـل چـي مـلا صـاحب دې نمـک حـرام تـه مـي پـور ورکـړی ؤ اوس خپـل حـق غـوارم مګـر دی ځـان راتـه منجـوي، تـۀ ووايـه څـۀ ورسـره وکـړم. پـه خپل حق وصولولو خو مرګ هم راته روا دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا زر ورته وويل چې بېشکه کتاب کښې دا راغلي دي که څوک چاته په حق انکار وکړي حقدار ته يې مرګ روا دی مګر تۀ وار وکړه، خالو څه وايي:

ملا صاحب ډېر په غصه خالو ته نصيحت وکړی چې ولي ظالمه! دا خو زما په ياد دي چه تورپېکې راغله او ما څخه يې پوښتنه وکړه ډېره خوشحاله وه او که چېرې صاحب روپۍ مۀ وايه درکړي اوس به مړ وې، د کفن پيسې به نۀ وې درسره، دۀ ډېر ښۀ درسره وکړو نو نن ولي داسي کړې، حق يې ورکړه. خالو په کپنا کپنا کښې ورته وويل چې زۀ هم مسلمان يم د چا حق مه نۀ دی خوړلی او نۀ دي خدای تعالی توفيق راکوي او نۀ د داسي زورورو حق څوک خوړلی شي، مګر زۀ تر اوسه بيمار وم، تاسو ليدم اوس راپورته شوی يم او په کار مو لاس پوری کړی دی. ببګاه مې هم تور پېکۍ ته دا نقل کړو چې ملک د روپو معياد پوره دی بلکې څو ورځې زياته تېرې شوي دي، دۀ په ډېره مجبوري کښې موږ سره مدد وکړ او موږ تر اوسه روپۍ نۀ دي برابري کړي، دا وخت يوه پيسه په کور کښې نۀ لرو.

د ملک دا يقين ؤ چې په کور کښې يو پيسه نشته مګر وې ويل چې دروغ مۀ وايه ماته معلوم دی چې ستا په کور کښې څه شته او څه نشته. بيا يې په زوره تور ته ږغ کړو چې هلکه توره! د کور تلاشي يې واخله بيا يې ملا ته مخ کړو او ورته يې وويل چې وا ملا صاحب اوس يې له کوره روپۍ کاږم که نۀ ؤ د دې سړي دروغ در ښکاره کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـور يـې د کـور تلاشـي واخسـته کـونج کـونج يـې وکتـی مګر هـيڅ يـې نه کړو پيـدا ، او ملـک تـه يـې وويـل چـي صـاحب مـا خـو د کـور هـر کـونج (ګوټ) او سـوروی (سـوري) وکتلـو هـيڅ مـه نـۀ کړو پيدا ، نۀ پوهيږم چي چېرې يې چيخلي (منډلي) دي.

ملـک بيـا تـور تـه پـه غصـه کښـي وايـي چـي ګـوره زۀ درتـه وايـم چـي شـته او تـۀ وايـې چـي نشـته. د دې مقصـد خـو دا دی چـي زۀ دروغ وايـم او تـۀ رښـتيا. ملـک سـوتی ورسـره پورتـه کـړو او د تـور پـه خـوا يـې پـه زوره وڅنډلو تـور يـوه خـوا تـه شـو او سـوتی د خـالو پـه ورانـه ولګېـدو. د خـالو تـر خُلـه لويـه چيغـه ووتـه چـي مـړ دي کـړم ظالمـه. ملـک چـي د خـالو چيغـه واورېـده چـي ماتـه يـې ظـالم وويلـو زر يـې بـل سـوتی ورسـره کـړو او پـه مـلا يـې ووهـو. بيـا يـې يـوه مضـبوطه پلتـه (لغتـه) ور وڅنډلـه او هـر څـه چـي پـه خُلـه ورتـه راځي هغه خالو ته وايي.

تـورپېکۍ چـي دا وليـد زر يـې قـرآن ملـک تـه ونيـو چـي دې قرآن ته وګوره بس که بس که.

ملـک د تـور پېکـۍ خواتـه سـترګي ور واړولـې او وې ويـل چـي دا ټولـه مـرداري سـتا لـه لاسـه ده. تـا قـرض واخسـت او اوس راته انکار کړې.

څـه وخـت چـي ملـک تـورپېکۍ تـه غصـه کـړه مـلا صـاحب ږغ وکـړی چـي هـو صـاحب دا ټـولي کيسـې خـو د ښـځو لـه لاسـه خرابي دي، دا ښځه که مۀ وايه نو به دا زړۀ شينی نۀ ؤ.

ښـۀ سـاعت ملـک پـه غصـه غصـه کښـي ډېـري بـې پـردې خبـري وکـړې، اخـر کښـي يـې وويـل چـي اوس ځـم کـه مـو پـه يـوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوته (هفته) کښي ماته پيسې کورته نۀ راوړې نو به له تاسو دا پېغله لور درخانۍ په خپل کور کښېنوم او ملک ورځخه ووت.

د ملک دهمکۍ او کورنۍ نيستۍ ټول کور په ځان حيران کړو او په کور ژړا فرياد گډ شو. ټول کلي دا ژړا واورېده هر سړي کوشش کوی چي په منډه ورشي چي څه وشو. څوک پکښي مړۀ شول او که نوره څه بلا په گډه شوه. څوک چي راځي په حال خبر شي او يو خواته کښېني او خواخوږي کوي او د ملک د رويې غندنه وکړي. څه وخت چي د عامي خواخوږي اظهار ختم شو او روشن خان نومي يو ځوان چي د مهربان ملگری ؤ وې ويل چي گورئ دا بدسلوکي نن يوازي د خالو اکا سره نۀ کېږي. زمور د کلي والو سره تل کېږي. او دا زمور د ټولو سره گډه ده. زمور په کلي ډېره تياره ده، ملکان ظلم په کړي، ملايان فتوې ورکوي تر څو چي د ملکانو ملکي مو نۀ وي ختمه کړي او ملايان مو په سمه لار نۀ وي روان کړي دا به کېږي. دا ستاسو خبري بې معنې دي، تر څو چي مور ملک گوهر ته يو موټي شوي نۀ يو او د ملک ملکي او د خانانو خاني مو نۀ وي ورکه کړي دا ظلم به کېږي او د دوی ملکي او خاني مور په اتفاق زر ختمولی شو. دا مور چي ملايان او ملکان بد او کافران بولي د هغه صرف دا وجه ده چي مور ملکانو ته وايو چي ظلم او ناروا مۀ کوئ او ملايانو ته وايو چي ددې ملاتړ مۀ کړی. دوی دواړه مفت خواره او حرامخواره دي، ځکه مو بد يسي. که چېري زمور نظام راشي بيا به نۀ ظلم وي او نۀ حرامخوري او مفت خواره او ځکه دوی تاسو راته لمسوي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی په خپل انجام پوه دي. روشن خان ټولي خبري په زړۀ پوري وې په هر چا ښې لګېدې مګر ملايانو په علاقه کښې په روشن خان او ددۀ په ملګرو پسې ناجائزه توهمتونه لګولي وو او که څوک ددوی خبرو ته ښۀ ووايي يا يې ملګری شي هغه هم د توهمت مالک شي، ځکه دلته د ملګرتيا يا د حق ويلو ډغ چانۀ وکړ او څه وخت خلګ سره ولاړ وو بيا لاړو، هر يوه به بل ته ويل چي خبرې يې صحيح او ښې وکړې افرين شه مګر مور.....

سبا سهار خالو خپل ورور کالو ته ورغلو هغه ته يې د ملک ټوله کيسه وکړه د هغه تجويز دا ؤ چي مځکه خرڅه کړه مګر خالو دا تجويز نۀ منلو ځکه چي اوس په دې پټې پوري مې ذات قام کلی او هديره معلومه ده، که مځکه نۀ وي نو دنيا به څه راته وايي. بل تجويز هغه دا ورکړو چي دوه خرۀ لرې دا خرڅ کړه مګر دا تجويز يې هم خوښ نۀ ؤ ځکه چي خرۀ که خرڅ کړم د بل کار نۀ يم اوس هم دا خرۀ مې د روزی ذريعه ده، تر خرو خو مځکه ښۀ ده چي خرڅه يې کړم، مګر هغه هم نۀ خرڅوم.

اخر خالو پخپله دې ورور ته وويل چي مځکه په ګروه کړم چي کله مې وس پيدا کړو خلاسه به يې کړم، فی الحال به له دې بلا ځان په خلاس کړم. کالو ښۀ ساعت په فکر کښې ؤ اخر يې تر خپلو تجويزو دا تجويز خوښ شو. خالو دا مشوره له تورپېکی سره هم وکړه هغې هم ور خوښه کړه خالو اوس سړی غواړي چي روپی ورڅخه واخلي او مځکه ګروه کړي، مګر کلي کښې څوک داسې هستمند نۀ ؤ اخر يوه شپه خالو څو کسان ځان سره ملګري کړو او ملک کورته ورغلو چي دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مځکه په قرض کښي ګروه کړه يا يې په قيمت واخله مګر هغه ورته انکار وکړي او ډېر په غصه يې ورته وويل چې تر اوسه دي ولي دې ته فکر نۀ ؤ اوس چې په دې پوه شوې چې ملک زوی ته وادۀ غواړي او تۀ ووېرېدې چې له ما لور نۀ بوځي په دې ځان پوه کې چې بل چاته يې ور نۀ کړې، ستا لور به زما د زوی وي اوس لور په خوښه راکړه دا روپۍ هم درپاته نوري به هم در کړم زما مځکې ډېري دي هغه نۀ شم ابادولی ستا مځکه به څۀ کوم. البته اوس به دومره نيکي درسره وکړم چې يوه هفته به نور معياد درکړم د لور په باره کښي يې ورته وويل چې لور دي زوی ته وادۀ غواړم کنې ستا تر کور بل ښۀ ځای چېري دی او دا به هم ډېره عجبه او ستاسو د شان خلاف به وي چې تۀ لور راکړې او زۀ لور درکړم، خو زما خبره په غور کښي ونيسه. خالو ډېر خواستونه ورته وکړو مګر د ملک تر خُله چې يو وار (خل) الفاظ ووت نو هغه داسي مثال لري لکه چې په پرښه په کانې وليکل شي.

اخر خالو ناامېده ځنې روان شو او په دې يې زړۀ خوشحاله ؤ چې يوه هفته يې نور معياد راکړ.

بله ورځ سهار وختي يو بل کلي ته لاړ دلته يو ښۀ شتمن سړی دی چې د جمک په نامه مشهور دی. په خپل کلي کښي يې مځکې لږ دي لاکن په شاوخوا کلو کښي يې ډېري مځکې دي. له چا يې په قيمت اخستې دي او له چايې ګروه کړي دي. خالو چې ورغلو او دې سړي سره يې وليد او مجلس يې ورته وکړو دې سړي ته د خالو مځکه له پخوا معلومه وه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې هم خبر ؤ چې اوس يې د بادام او سيب درختي پرې لګولي دي تر نيمي زياته برته رسېدلي دي.

جمک دا خيال ؤ چې يوه درخته چې برابر فصل وکړي ۱۵۰ روپۍ د کال جوړوي خالو ۱۵۰ درختي لګولي دي چې د کال ښۀ پيسه جوړوي، مګر هغه خالو ته وويل چې ستا له مځکې ماته هيڅ فائده نۀ راځي چې زۀ تاته پيسې درکړم نو ستا له پټې دومره پيسه راځي چې څلور کاله کښې زما روپۍ نۀ شي نغدولی.

خالو ورته ويل چې په قسم درته وايم که دا قرض مۀ وايه که مه دا مځکه ګروه کړی وای، ځکه د يو کال بعد به ددې مځکې امدن تر پنځه زره کم نۀ وي اوس هم چې نيمه مځکه غير اباده ده او درختي برته نۀ دي رسېدلي زما برابره ګزاره په کېږي چېرې چې درختي فصل ته ورسېږي.

له ډېرې وېنا بعد جمک ورته ووېل چې ماته به اجازه وي چې غير اباده مځکه به ابادوم، ولې چې ستا اوبه ډېرې دي او اباده مځکه دي کمه ده او کله چې تۀ مځکه خلاسوې نو په غير اباده مځکه چې زما څومره خرڅ راغلی وي هغه به ورسره راکوې، که چېرې دا شرط نۀ دی بيا يې زۀ نۀ شم نيولی، ماته چې خدای تعالٰی دنيا راکړې ده خو ددې لپاره يې راکړې ده چې ماشومان په ارام کړم او که ګټه مې نۀ وي نو به يوه ورځ دا دنيا ختمه شي او ماشومان به مې وږي شي، له لوږې به مړۀ شي، په ورځ د قيامت خدای تعالٰی ته به په دې باره کښې څه جواب ورکوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو پوه شو چې مځکه ټوله غواړي او مجبور يم له هغې بلا په بل رنګه ځان نۀ شم خلاسولی او شرط يې ورسره ومنلو مګر روپۍ يې څه زياته ځني وغوښتې، جمک نهه سله روپۍ ورکړې او خالو روپۍ واخستې او مځکه يې په جمکه ګروه کړه او کورته لاړ.

په سبا سهار خالو اتۀ سله روپۍ د ملک کور ته وروړې نن ملک ډېر په مينه روغبړ ورسره وکړ او ښۀ عزت يې ورکړ، د کلي او شا خوا د علاقې په حالاتو يې خبري ورسره وکړې اخر ملک د دهمکۍ اميز خواست په طرز ورته ويل چې خالو لور به چاته ضرور ورکوې بل چاته يې مۀ ورکوه، زما زوی ته يې راکړه، ښۀ به په عزت او په ارامه به وي، ستا به هم لاس راپوري خلاس وي، مګر خالو هيڅ جواب ورنکړ او له جيبه يې روپۍ راوکښې ملک ته يې ورکړې.

ملک چې روپۍ وليدلې طبيعت يې ډېر خراب شو مګر څه يې نۀ وويل او روپۍ يې وشمېرلې پوره وې له څنګ سره تر سروڅده (تکيې) لاندې يې کړې.

وروسته يې بيا کيسه ورته وکړه خالو له دې واره دومره قدر ورته وويل چې ستا خبره مې ښه واورېده ستا تر کور بل لوی او د عزت ځای نشته، مګر زۀ زوی ته واده پرې غواړم په دې به له ما طبعيت نۀ خرابوې.

ملک چې دا جواب واورېدو ډېر غصه شو او ورته يې وويل چې زما خواستونه دي په مځکه تس (غوزار) کړو، واقع

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي نۀ ښه سړی يي او دا متل يې تېر کړو..... خير اوس به درسره زۀ ګورم.

خالو چي دهمکی واورېده سخت ووېرېدو ، يو ساعت پس ولاړ شو او ملک ته يې د رخصت لپاره لاس ور وغزاوه، ملک هغه شان غصه ؤ او خالو بغير د رخصته روان شو. خالو پوه شو چي ملک څه بد راسره کړي، ځان سره يې وويل چي دا مي د ځان سره لوړه (قسم) ده چي لور به د زوی په واده ورکوم که څوک ښۀ راسره کړي او که بد ، مګر دا فيصله بد بدله نۀ کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۶)

له بده مرغه يوه ورځ د خالو خر د ملک په کښت ورګډ شو، دا وخت ملک په کوټه ناست ؤ او په دربين (دوربين) يې شا خوا مځکه کتله اخر چې يې خپل پټې ته وکتل او يو خر په ګډ شوی دی هم په کښت کښي بزګر لګيا ؤ چې خر يې وليد، زر يې له ملکه وويست، ملک به دربين کښي ښه تر ډېره ورته کتل او وې پېژندو چې دا د خالو خر دی، خو د تصديق لپاره يې تور پسې ولېږلو چې دا خر وګوره د چا دی او دلته يې راوله. تور په منډه ورغلو او خر يې د کور په خوا را ويست. ملک تر اوسه په کوټه ناست ؤ چې تور ورنږدې شو ملک ور ږغ کړو چې هلکه توره! خر د چا دی؟ تور جواب ورکړ چې صاحب دا د خالو خر دی. ملک چې واورېدو طبعيت يې ډېر ښه شو او د ځان سره يې وويل چې دا دی خدا راکښېباسو اوس بې تانګونه ټينګ کړم، بيا يې تور ته وويل چې خر خالو ته ورولە او ورته ووايه چې خر دي په کښت ګډ شوی دی او زر دي اته شلي روپی د تاوان راوړي، کنې تر ما به بده بلا نۀ کړي پيدا.

تور هم خالو ته ورغلو او خالو ته يې دا وښنا وکړه. هغه پوه شو چې کيسه د تاوان نۀ ده بلکې هغه راته ويلي ؤ چې درسره ګورم به او اوس خامخا پلمه غواړي او تنګوي مې. خالو تور ته ويل چې تۀ درځه زۀ هم ملک ته درسره ځم، خر تر اوسه دلې ؤ بيا يې څنګه د اتو شلو روپو تاوان وکړ، دا ناممکنه ده ملک زورور دی اوبه يې په پېچومي خېژي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو له تور سره ملک ته ورغلو او ورته يې وويل چې صاحب زما خرۀ تاوان کړی دی دومره تاوان واخله چې شوی دی نۀ اتۀ شلي روپۍ. ملک د خالو له وېنا پس ډېر غصه شو او وې ويل چې تاوان خو تر دې هم زياته شوی دی، مګر ما ستا خيال وساتو چې غريب سړی دی نيم تاوان ورځخه واخله او تۀ په دې هم ناراضه يې بس زياته خبري د قران ښې دي، نوري خبري ۀ کوه، ماته تاوان په منډه راواړوه، کنې په دې ځان ښۀ پوه کړه چې زما نوم ملک ګوهر خان دی او دا ستا غوندي مې ډېر تر خاورو لاندي کړي دي.

خالو د يوې بلې خبري کولو لپاره خُله سره يووړه، مګر ملک پرې ور راپورته شو چې بس ما درته وويل چې زياتي خبري مۀ کړه، په منډه له دې ځايه وځه او تاوان راوړه.

خالو له ملک څخه روان شو او ځان سره يې وويل چې ملک اوس ځان او موږ په بدې کښېباسي، خير تر څو چې ځان مه ورځخه کتلی شو ګورم بې او دا متل ورپه ياد شو چې ګنډه (غوټه) په لاس خلاسېږي نو غاښو ته څۀ ضرورت دی او داسې يې د ځان سره جوړه کړه چې کلي کښې څو سپين ږيري به د ځان سره ملګري کړم او مابنام به د ملک کورته په خواست ورشو، مابنام يې دکلي څو سپين ږيري او د کلي ملا صاحب د ځان سره ملګری کړو او ملک کور ته ورغلو او خواست يې ورته وکړ چې صاحب موږ د خدای بندګان او ستا سړي يو، تا له په خواست راغلي يو، تۀ به مهربانی کړې تاته خدای ډېره درکړي ده او په دې اتۀ شلو روپو ستا دنيا نۀ لږېږي (کمېږي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک ګوهر خان ورته وويل چې ما تر اوسه چا سره ناجائزه نۀ ده کړې او نۀ ما په چا ناحقه دعوه کړې ده او نۀ چاته خپل حق ورپرېږدم. تاسو وایاست چې حق مۀ غواړه دا به ناجائز نۀ وي دا دی ملا صاحب تاسو سره راغلی دی، د شریعت په غاړه دي ووایي چې دا حق لرم که نۀ.

د ملک له دي وېنا پس یو سپین ږیري وویل چې صاحب مورږ دا نۀ وایو چې ستا حق نۀ دی او تۀ ناروا کړې، مورږ وایو چې لږ مهرباني راسره وکړه په دې به خدای نور مهربانه شي تاته یې ډېره درکړي ده.

ددې پسین ږیري وېنا لاجاري وه چې ملک لږ غصه شو او په غټ ږغ یې وویل چې په خبره ځان پوه کړئ، هغه دا چې زۀ نۀ یوه پیسه خپل حق چاته پرېږدم او نۀ یې له چا غواړم او په دې ټول عمر مي داسي نۀ دي کړي او نۀ مي په خپل حق له چا سره څه فیصله یا شریعت کړی دی. ولي چې خپل حق مي دی. شریعت او فیصله په خپل حق ولي له چا سره وکړم او زۀ چې هر چا سره فیصله او شریعت کړم نو زما په حال او حېثیت به وي. ما سره دومره زور شته چې په خپلو متو یې ځني اخستی شم اوس تاسو راغلي یاست صرف ستاسو لپاره به په دې ملا صاحب شریعت درسره وکړم او ودي وایي چې حق مي کېږي که نۀ. ملا ورته وویل چې صحیح ده ستا حق دی او مانبام په جومات کښي کلیوال سره ږغېدو هغو ویل چې تر دې زیاته تاوان وشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملا صاحب په خبرو دا سړي په شول چې د ملک خواته خبره کړي او ملا د ملک د زړۀ خوشحاله کولو لپاره ښکاره دروغ وايي، ملا صاحب چې دروغجنه خبره ختمه کړي نۀ وه چې يو سړي پرې ور ږغ کړو چې ملا صاحب زۀ په جومات کښې ناست وم دا خبره چا نۀ کړې او نۀ څوک په دې خبر دي.

د دې سړي په وېنا ملا سخت وشرمېدو او په غصه کښې يې وويل چې زۀ د ملک لپاره خپل ايمان نۀ خرابوم اوس تۀ په ما ستا په خُله دروغ اړوې، الحمدالله زۀ خدای پاک له دې ډېر پاک ساتلی يم، زۀ نۀ ستاسو او نۀ د ملک لپاره دروغ وايم بيا يې ملک ته وويل چې صاحب دوی هم مني او په شريعت کښې دي حق کېږي اوس يې غواړې کې نۀ هغه ستاسو کار دی. ملا صاحب خپله خبره نوره هم داسې جاري وساتله چې ملک صاحب دا سړی ځان ته مسلمان وايي خو تل د کفارو کارونه کړي څو ځله دې سړو ماته ويلي دي چې ملک ظالم دی سود خور او حرام خور دی دا دی او هاغه دی، مګر اوس ستا تر مخ يې خُله مړۀ مړۀ کېږي او مخامخ يې اوس وويل چې نۀ نۀ کله تا په چا ظلم نۀ دی کړی تا د چا حق نۀ قبضه کړی ؤ او نۀ خوړلی.

ملا صاحب د خپلو خبرو په ميان (منځ) کښې غاړې صفا کړې او ملک ته يې وويل چې دا خپل کليوال به يوه ورځ تاته مصيبت وي او تۀ به د دې خلګو له لاسه داسې بې عزته او بې کوره يې لکه چې اوس اوغانستان (افغانستان) کښې ستا نمنه ډېر عزت مند بې عزته شول. په ږمي کښې مهربان راغلی ؤ او دا ټول يې لمسولي دي. مهربان دې خالو ته ويلي ؤ چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل زوی په سکول کښي داخل کړه، تعلیم په وکړه او سبا به یې تر ملک زیاته عزت وي، تېره ورځ ټۀ خپل قرض غوښتلو له خالو ته ورغلی وې له تا وروسته روشن خان چې هغه هم د روسیانو په عقیده دی تا پسې یې تقریر کړی ؤ او کلیوالو ته یې ویلي ؤ چې سره متفق شئ، د ملکانو ملکي د سردارانو سرداري او د ملایانو ملایي ماته کړئ، دا ظالمان دي. ملا صاحب د وېنا په اخر کښي وویل چې په کلي کښي د روشن او مهربان غوندي ناسور وي نو قسم په خدای چې یوه ورځ به ډېر عزت مند او عالمان بې عزته وي. روشن او مهربان دي پوه کړل شي توبه ګار دي شي او که دوی توبه نۀ کاږي شریعت یې مرګ روا کړی دی. باید له منځه دي یوړل شي، هر چا که مړۀ کړو هغه غازي دی او دوی مرتد شوي دي، هیڅ قصاص یې نشته. د ملا صاحب په دې خبرو د ملک سترګي سرې شوې او ملا صاحب ته یې صرف دومره قدر وویل چې ښه دي وکړو په وخت دي خبر کړم، زما هم څه شک ؤ، خو دا دی چې تا یې تصدیق وکړ، اوس زۀ ډېره ښۀ ورسره پوهېږم او زۀ به یې زر علاج وکړم.

ملک دې سړو ته وویل چې ښه ستاسو په خُله یوه ده په زړۀ کښي بله، زما له کوره ولاړېږئ او خالو ته یې وویل چې سبا مازدیګر پوري که تاوان رانۀ وړې نو ماسره دي ښۀ علاج شته.

دا سړي د ملک له کوره ووتل او ملا صاحب له ملک سره پاتي شو، په لاري کلیوال یو بل ته وایي چې کیسه ټوله ملا

(c) ketabton.com: The Digital Library

صاحب مرداره کړه او دا روشن خان او مهربان خو صحیح خبري کړي چې دا دواړه ظالمان او ملګري دي. د ملک سره به هلته ګورو چې لاس راواچوي او روشن خان ته حال ورکړئ چې هغه دي خپل ملګري په دې خبر کړي چې ډېر زر زمونږ او د ملک جنګ شروع کېږي. باید په دې جنګ کښې مونږ ګټه تر لاسه کړو او د ملک ملکي د تل لپاره ختمه شي او ملا په باره کښې ټول کلي صلاح سره وکړه او جومات څخه به یې باسو او اینده لپاره به داسي عالم غواړو چې هغه د سیاست په خبرو کار نۀ لري او د کلیوالو په میان کښې د شیطانۍ خبري نۀ کړي.

خالو سره د جمک له روپیو سل له قرضه زیاتي وې تر اوسه یې نۀ وې لګولي، دا سل روپۍ یې په دې سهار ملک ته ورورې او ورته یې وویل چې دا نوري روپۍ به بیا در کړم.

ملک دا سل روپۍ ورځخه ونیولې او ورته یې وویل چې پاته روپۍ به سبا ته پخپله راشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۷)

سبا سهار وختي ملک خپل زوی خان زاده بازار ته ولېږو چي په خالو رپورټ وکړه چي خالو له مخه (منځه) ووځي بیا به د زوی وادۀ زر پیدا شي.

خان زاده په خپل موټر کښي بازار ته لاړو او په عرض نویس یې یو رپورټ ولیکلی چي زمونږ په کلي کښي ځینې کسان د ملک او اسلام خلاف خبري کړي او خلګ په عذابوي تاوانونه کړي، که څه هم دا یو لوی ګروپ دی چي ټول معلومات یې مونږ ته نشته خو د خالو په باره کښي مونږ ته معلومات تر لاسه شوی دی. د خالو په ذریعه دا خلګ په کلي کښي بد امني جوړول غواړي، حکومت دي مهرباني وکړي دا سړی دي ګرفتار کړي او سزا دي ورکړي چي په کلي کښي امن برقرار وساتل شي.

د درخواست لیکلو وروسته خانزاده تحصیل ته ورغلو اې سي AC نوی راغلی ؤ، د خان زاده شناخت ورسره نۀ ؤ، د اې سي د دفتر په دروازه کښي چپړاسي چي خان زاده ولید زر ورته ولاړ شو او سلام یې ورته وکړ، وروسته یې دروازه ورته خلاسه کړه، خان زاده ورننوت او چپړاسي ورپسې ننوت. اې سي ته یې سلام وکړ او ورته یې وویل چي صاحب دا د ملک ګوهر خان صاحب زوی دی خانزاده نومېږي. د اې سي او خان زاده چي تعارف سره وشو دواړو ښه په مینه روغبړ سره وکړ، د اې سي په وېنا د نورو خګلو دفتر ته راتګ تر هغه وخته بند شو تر څو چي خان زاده ورسره ناست ؤ. دوه نیم ساعته خانزاده ورسره ؤ اخر اې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سي ورته وويل چي څنګه راغلی يې، موږ دي څه خدمت وکړو. خان زاده له جيبه درخواست را و ايست ور يې کړ.

اې سي چشمې په سترګو کړې او درخواست يې ولوست بيا يې خان زاده ته وويل چي دا عناصر په دې علاقه کښې ډېر دي، څه وجه ده له دې درخواسته داسي معلومېږي چي دا په کلو کښې هم ممبران لري او د دې خلګو خلاف بر وقت کارواېي نۀ وشي يقيناً دا به ملک ته خطره پېښه کړي. زۀ به په دې باره کښې له بالاافسرانو سره خبره وکړم او في الحال به دا سړی ګرفتاره کړم. او يو درخواست يې هيډ کوارټر ليويز کښې جمعدار ته وليکلو چي فوراً دا سړی ماته حاضر کړه.

اې سي چپړاسي ته اواز وکړ چپړاسي ورته ودرېد او اې سي ورته وويل چي دا رپورټ په ناظر درج کړه او ناظر دي زما خوا ته راشي. چپړاسي هم درخواست ناظر ته يوړ او ورته وويل چي اې سي وايي رپورټ دي درج کړي بيا دي راشي. ناظر هم رپورټ درج کړو او اې سي له ورغلو.

ښۀ داسي وکړه چي زما جيپ تيار کړه ليويز جمعدار ورسره کړه او دا سړی دي ګرفتار کړي. اې سي ناظر ته وويل.

ډېر ښۀ صاحب ناظر په جواب کښې ورته وويل.

ناظر زر جمعدار سره څو تنه ليويز ملګري کړل او جيپ يې ورته تيار کړو او روان شو کله چي جيب کلي ته ورسېدو د خالو د کور پوښتنه يې له يو سړي څخه وکړه. دې سړي د خالو کور ور وښوو، مګر دوی دا سړی له ځان سره په جيپ کښې کښېناوه او د خالو کور ته ورغلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو چې د کور په غولي کښې جیپ ولید ډېر و ډار شو چې د ملک کوتک ماران دي، په وېره وېره کښې د موټر لوري ته روان شو چې ورنږدې شو نو ږغ یې پرې وکړ چې خیر دی څوک یاست د چا کور غواړئ.

جمعدار ورته وویل چې خیر دی تر دې ځایه راتلو، ټه مو پکار وې یو چا رپورټ کړی ؤ چې تا څه تاوان کړی دی اوس به ټه راسره ځې، کلیوالو چې موټر ولید هغه ټول حیران شو د کلي ټول ماشومان او سړي د خالو کورته راغلو، هر سړی پوښتنه کړي چې خیر دی څه کیسه ده او هر سړی سرحاله شي او پوه شي چې ملک رپورټ کړی دی او د ملک خلاف په کلي کښې یو لوی رجحان پیدا شو، خالو سره رټ شو لاس پښې ژبه یې وچه شوه، بدن یې مړ شو، جیپ کښې خالو په ځان نه ؤ پوه، نیم ساعت پس په ځان پوه شو ستړګي یې رونې شوې، کتل یې چې یو بل څنګ ته مه توپکچي ناست دي، خالو تر اوسه په جیپ کښې نه ؤ کښېنستی ځکه یې سر چکر خوړی او زړۀ یې ډکېږي.

جیپ د تحصیل تر مخ ودرېد، لیویز والاځنې څوړ (کوز) شو. خالو هم له جیپه څوړ شو زړۀ یې ډک ؤ او یو خوا ته کښېناست، قې (باکی) یې ووهلې، یو لیویز وال چې ډېر رحمدله ؤ په منډه یې له نږدې هوټله مالګه پیاز ورته راوړو، خالو مالګه وڅټله او پیاز یې بویاؤ نیم ساعت پس جمعدار خالو ته وویل چې راځه او د اې سي دفتر ته یې ورتنه ایست. جمعدار اې سي ته وویل چې صاحب خانزاده چې په چا رپورټ کړی ؤ هغه مو را ویست او دا دی تاته مو حاضر کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې سي خالو ته وکتل او په ډېره غصه ناکه لهجه يې ورته وويل چې ته هم خلګ تنګوې، د ملک او دين خلاف خبري کړې، ته د غدارانو په خبرو خطا وتی يې اوس به تاته ددې عمل جزا درکول کېږي.

نۀ نۀ ما څوک نۀ دي تنګ کړي او نۀ مه د ملک او دين خلاف خبري کړي، نۀ ما چا سره څه بد کړي دي، خالو په کپنا کښې ورته وويل اې سي ناظر ور وغوښت او ورته حکم وکړي چې د دې سړي حلفيه بيان واخله مثل مکمل تيار کړه.

ناظر هم د اې سي په حضور کښې له خالو د استغاثې مطابق بيان جوړ کړو، خالو په بيان کښې وويل چې زۀ نۀ د دين او ملک خلاف يم او نۀ مې د دين او ملک خلاف خبري کړي دي او نۀ ماته هغه خلګ معلوم دي چې داسي خبري کړي او نۀ ما څوک تنګ کړی دی.

په ما د ملک زوی ځکه رپورټ کړی دی چې هغه د خپل زوی لپاره له ما لور غواړي مګر ما يې دا خبره نۀ ومنله ځکه هغه داسي غلط الزام په ما لګولی دی.

د خالو بيان ختم شو مګر ناظر داسي ټکي له خپله مخه (ځانه) په بيان کښې وليکل چې خالو مجرم ثابت شي ناظر ليک ختم کړو او د ليک په اخر کښې يې د خالو ګوته ولګوله.

ناظر يو ليويز وال ته خالو په نګراني کښې ورکړی او په کاغذو لګيا شو او دوې ګهنټې بعد يې ټول مثل اې سي ته پښې کړو اې سي ټول مثل وکتلو، ورسته يې په يوه سپين

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاغذ په لاس ولیکل چې د مجرم په باره کښې خانزاده مورِ ته اطلاع راکړې وه، په دې سلسله کښې مکمل تحقیقات وکړل شو او دا ثبوت شوه چې دلته ځینې غیر ملکي ایجنټان شته چې په ملک کښې قومي او طبقاتي نفرت خپروي، مجرم هم له دې ډلې دی او په خپل بیان کښې اقرار کوي چې ما څخه غلطي شوې ده، له دې واره دي معافي راته وشي لهذا مورِ مناسب ګڼو چې مجرم ته ۴۰ ایف سي آر FCR تحت دري کاله د قید سزا او تاوان په باره کښې دري سله روپۍ جرمانه بصورت دیګر دري میاشي نوره سزا دي وي او مثل دي داخل دفتر شي.

اې سي په دې خپل لیک باندي دوباره نظر واچاوه یو ځای حرف پاته ؤ هغه یې ولیکلو او په پای کښې دستخط وکړی. له لیک وروسته خالو یې دفتر ته طلب کړو او ورته یې وویل چې ستا په باره کښې مورِ ته کوم رپورټ شوی ؤ هغه تحقیقات مکمل شو او زهٔ اوس هم په تا مهرباني کړم او تاته دري کاله جیل دري سله روپۍ جرمانه بصورت دیګر دري میاشتي مزید سزا درکوم. خالو چې حکم واورېد زر د اې سي په پښو کښې پرېووت چې صاحب د خدای لپاره ما هیڅ نهٔ دي کړي ماته جیل مهٔ راکوه. زما ټول کور به ملک ختم کړي. په ما رحم وکړه او دفتر کښې داسي مظلومانه نارې جوړې شوې چې په ټول تحصیل کښې حاضرین د اې سي په دفتر ور ننووت حال یې وکړ څوک په دې سلسله کښې د ښهٔ او بدو رای ورکړي او څوک هیڅ ړغ نهٔ ولري او له دفتره ووځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې سي ليويز والاته وويل چې دا به جيل ته يوسئ. ليويز والو خالو تر لاسو ونيو او جيل ته يې يوړ.

تورپښکې او کالو ټوله شپه د خالو په انتظار کښې تېره کړه. هره ګهنټه بعد به کالو له کوره راتلو او تور پښکې څخه به يې حال وکړ چې لالانۍ دی راغلی.

سهار وختي کالو د روشن خان کور ته لاړ او کيسه يې ورته وکړه. دواړو تياري وکړه او بازار ته لاړو او مهربان پسې وګرځېدو اخر کښې يې هغه پيدا کړو او کيسه يې ورته وکړه. مهربان له کالج څخه چهټی واخسته او تحصيل ته لاړو ناظر څخه يې پوښتنه وکړه ناظر او مهربان په داسي ژبه خبري سره کړې چې کالو نۀ پرې پوهېدو. بيا کاغذونه سره وګوري د مهربان په مخ توري چمبې لاړې، مهربان د ناظر له کمرې ووت کالو او روشن ورپسې ووت او ساعت ولاړ ؤ، کالو د مهربان په پريشاني او غصه پوه شو او څو ځله يې تپوس ځني وکړ مګر هيڅ جواب يې ورنۀ کړو.

بل وار مهربان د اې سي په کمره ورننووت، کالو او روشن هم ور پسې ننوتو، مهربان او اې سي ډېر سخت او په غصه خبري سره کړې، له اې سي سره څو تنه د شملو وال ناست وو، هغو مهربان په خواستو او په زوره د اې سي له کمرې وايستو ،کالو نور هم پريشانه شو اخر چې بهر ووتو مهربان کالو ته وويل چې د ملک زوی خان زاده په خالو اکا رپورټ کړی دی. سرکار خالو ته دې کاله جيل ورکړی دی. نن ورځ يې دلې ده سبا به يې سنټرل جيل حيدراباد ته وړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران هم په کلي کښې دا خبره اوريدلې وه او مور ته يې وويل چې کليوال سره ږغېدو او ويلې چې بابا دې کاله لپاره جيل ته لاړو، تورپېکۍ له مخه پرېشانه وه باران چې دا ورته وويل څه شکي شوه.

مازديګر کالو چې ورغلو او تورپېکۍ ته يې حال ورکړ په کور کښې ژړا او فرياد شروع شو، د دوی په ژړا ټول کلی د خالو په قيد او سزا خبر شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸)

په سبا هر کلیوال تورپېکۍ ته راځي او د همدردي اظهار ورسره کړي او نصیحت ورته کړي چې ډېره افسوس ناکه واقعه ده، تر صبر تېره ده مګر تا له پکار دی چې ټۀ ډېره پریشانه مۀ کېږه، دا هلکان به په تا پوري وخت تېروي.

همدردان یو په یو راتلو او څو خبري به یې تورپېکۍ ته وکړې او یو خوا ته به کښېناستو. روشن خان هم راغلو او دې خلګو سره ناست ؤ. دې سړو په دې غور وکړی چې اوس به درې کاله لپاره مورچې دا کور ساتو اخر فیصله نۀ وشوه او دا خبره وشوه چې بس هر سړی به د خپل وس مطابق امداد ورسره کړي بیا چې هر کلیوال د تورپېکۍ پوښتني ته راتلو ضرور به یې څه ورته راوړو، مګر له څو میاشتو وروسته د خلګو راتګ کم شو. روشن خان یوه ورځ د تورپېکۍ پوښتني ته راغلو او ورته وې ویل چې ټۀ په خبره یې که نۀ، تاته به چا څه درکول یا څوک به راتلو، ملک ټول کلي ته اطلاع ورکړې ده که چا له تورپېکۍ سره امداد وکړ نو د هغه به داسي حال کېږي لکه د خالو حال. روشن خان خپل بیان جاري وساتلو چې له ملک څخه به د دې حرکتو حساب اخستل کېږي، خو لږ مو ده بعد، مګر ټۀ یوه نیکي وکړه او هم مورچې سره په انتقام اخستلو کښي ملګرې شه او هم یو وخت په دې سلسله کښي به درته خبر درکړم او ستاسو به پکښي خیر وي. هغه دا چې باران مهربان ته ولېږه د ورځي به د چا سره مزدوري کوي او د شپې به لۀ ده سره اوسېږي او هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بـه لـه مهربانـه سـبق شـروع کـړي. پـه دوه نـيم کالـه کښـي پنځـه جماعته ويلی شي.

د تـورپېکی دا يقـين ؤ چـي بـه کلـي کښـي ايمانـدار څـوک دی او يـا پـه مـا بانـدي اند ښـمن دی او پـه ريښـتني زمـا پـه غـم راسـره ګډ دی پـه هغـو کښـي يـو روشـن خـان دی. تـورپېکی ورتـه وويـل چـي مهربـان هـم د بـاران پـلار تـه دا خبـره کـړې وه د هغـه دا خوښـه وه چـي بـاران ليـک او لوسـت زده کـړي، مګـر اوس خـو يې پلار نشته، زۀ به د باران له اکا (کالو) سره مشوره وکړم.

روشـن چـي ووت کـالو رالـو او تـورپېکی د روشـن خبـره ورتـه وکـړه. کـالو ورتـه وويـل چـي زۀ هـم د بـاران پـه بـاره کښـي راغلـی وم او دې تـه مـي فکـر نـۀ ؤ چـي مهربـان تـه يـې ورولېږه، زۀ د ملـک لـه لاسـه پـه دې هلـک وېرېږم، ملـک چاتـه ډېـري خبـري کـړي وې. مهربـان او روشـن بـې شـمېره ملګـري لـري او د ملـک هـم ځنـي وېـره شـي، بايـد چـي پـه دې لـړ کښـي مـوږ سسـتي نـۀ وکـړو او دا کـار تـر سـره کـړو. دويمـه ورځ کـالو روشـن خـان سـره وليـدو او دا فيصـله يـې وکـړه چـي مهربـان تـه بـه حـال ورکـوو. روشـن خـان خپـل کـار پرېښـود او بـازار تـه د مهربـان ليـدو لپـاره لاړ او هغـه تـه يـې ټولـه کيسـه وکـړه. مهربـان پـه دې ډېـر خوشـحال شـو او روشـن تـه يـې ووېـل چـي تـۀ ښېرتـه لاړ شـه سـبا ورځ زمـا ضـروري او مشـکل سـبق دی، تـۀ تـورپېکی او کـالو تـه زمـا سـلامونه وايـه او درېيمـه ورځ دي دا هلـک تيـار کـړي. بلـه ورځ بـه زۀ هـم درشـم، هلـک بـه يې تيار وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

روشن واپس کلي ته راغلو، سبا چي نمر يوه نيزه قدر راپورته شو بيا يې کالو د ځان سره ملګری کړو او تورپېکی ته راغلو، د مهربان سلامونه او پېغام يې ورکړ چي سبا به مهربان راځي او باران به له ځان سره بيايي، تاسو د باران کالي (جامعې) تيار کړئ.

نوره څه تياري ده يو جوړه کالي يې دي. هغه مو مينځلي دي. تورپېکی ورته وويل. مابنام تورپېکی چرګ حلال کړو او د مابنام ډوډی ته يې روشن خان او کالو هم را وغوښت.

په دې بله ورځ مهربان چهتی اخستې وه او سهار وختي کلي ته په بائيسکل راغلو، اول د تورپېکی کورته راغلو روغبړ او چای يې وکړ، وروسته يې اجازه وغوښته چي زۀ به يو وار کورته ورښکاره شم بيا به راشم. تاسو باران ته د ډوډی ګوله ورکړئ، زۀ به يې کور وخورم ناوخته کېږو به نۀ.

تورپېکی هم باران ته ډوډی ورکړه، د کالو د کور ښځي او هلکان هم تورپېکی کره راغلو، نږدې کورو واله حيران ؤ چي دا څه کيسه ده چي کالو د کور واله هم دلته راغلي دي، په غولي کښي ډېر پريشانه ناست دي. د دې کورو ښځي هم راغلي د دې ښځو راتګ چي شروع شوه د ټول کلي نر او ښځو مخه ورته را وکړه.

لږ ساعت پس مهربان هم له کوره راغلو او ږغ يې وکړ. چي تورپېکی موري مو بس روانېږو دعا راته کړه چي کامياب شو. زيار مو ضائع نۀ شي او د رخصت لپاره يې لاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروغـزاوه. د تـورپېکې لـه سـترګو اوښـکي وبهېـدې او سـلګې يـې شـروع شـوې. مهربـان تـه لاس پـه لاس کښـي ورکـړې، نـور څـه يـې نـۀ شـو ورتـه ويلـى څـوک چـي مهربـان تـه رخصـت ورکـوي هغـه راځـي بـاران کوشـل (ښـکل) کـړي او پـه سـر يـې لاس ورتېـر کـړي اخـر چـي بـاران لـه خـوره رخصـت اخسـتو هغـې څـو واره بـاران پـه دواړو زامـو کوښـل کـړو او لاسـونه يـې پـه سـترګو پـوري ونيـول او ښـۀ سـاعت يـې د بـاران لاسـونه پـه خپلـو لاسـو کښـي نيـولي وو او کښيکاږي يې (مروړي يې).

بـاران د کـم عمـر ؤ مګـر پـه دۀ کښـي ډېـر همـت او جذبـه وه. ټـول عزيـزان مـور او خـور يـې ژاړي او دی ټولـو تـه غصـه کښـي وايـي چـي ولـي ژاړئ، کـه چېـري پـه غلـط او نـاروا کـار پسـې ځـم خـو وژاړئ او کـه چېـري پـه علـم پسـې ځـم دا خـو ښـه کـار دی. بايـد مـوږ خوشـحالي وکـړو، د بابـا پـه حـال ژړا پکـار ده، مګـر کـه نـن هـم مـوږ وس پيـدا نـۀ کـړو او مـوږ انتقـام نـۀ واخلـو نـو مـوږ واقـع بـې همتـه يـو او بيـا بـه مـوږ پـه خپلـه بـې همتـي ژاړو. بـس اوس نـوره ژړا بنده ده او رخصت راکوئ.

بـاران چـي دا خبـري ختمـي کـړې مـور تـه يـې لاسـونه د رخصـت ورکـړو. د ښـۀ سـاعت لپـاره دواړو لاسـونه سـره نيـولي وو او تـر سـترګو يـې اوښـکي بهېـدې. د تـورپېکې ژړا لـږ پـه زوره شـوه پـه ژړا ژړا کښـي زوی کوشـل (ښـکل) کـړي او پـه غېـږ کښـي يـې ونيسـي اخـر کـالو ږغ پـرې وکـړی چـي ورنـدياري (ورښـداري) بـس پـه خـدای يـې وسـپاره، کـالو چـي دا ږغ ورباندي کـوو د هغـه وښـا هـم ژړغـونې وه او بـل ږغ يـې تـر خُلـه نـۀ شـو وتلـى، خـو کـالو

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران تر لاس ونيوو او د جامو غوټه يې ور واخسته او روان شو. دا وخت ما سوا د روشن خان باقي د ټولو په سترګو کښې اوښکي وې. روشن خان له وخته ډېر کلک زړۀ درلود. روشن خان په حاضرينو ږغ وکړ چې وار وکړئ څه شوي دي وار مو هرلې دی. دعا وغواړئ دعا وکړئ، نن ورځ څخه د باران او ددۀ د کور تقدير بدل شو. د نن ژړا او دا اوښکي د غم او ناروا نۀ دي دا د خوشحالۍ اوښکي دي، نن د غم اوښکي د هغو په کور کښې په هغه چا وي څوک چې د دې کور دشمن دی. روشن خان چې وکتل ملا صاحب نۀ ؤ راغلی يوه سپين ږيري ته يې د دعا غوښتلو لپاره وويل. سپين ږيري د دعا لپاره لاسونه پورته کړو او ټولو امين امين کلمه ويله تر څو چې لاسونه ټولو په مخ تېر کړو.

تورپېکۍ د هغې لور درخانۍ او د کلي ډېري ښځي او نارينه په دوئ پسې وو او له کوره ډېر لېرې چې دوی په ويالې جار ووت روشن خان ورته وويل چې بس تورپېکۍ موري زياته مه پسې ځه. دا د درختو مېوه ده ولګېده، څه وخت پس بېرته ورسېږي. بيا به مېوه خورو اوس يې بېشکه غمونه او ستړي ډېري دي، مګر څه وخت چې لويه شي بيا يې ارام او خوندونه ډېر دي. روشن خان په وښا تورپېکۍ وغېره ودرېدو او په ډکو اوښکو په هغه خوا ګوري مګر د وله له وجي نۀ ليدل کېدو.

کالو تر ډېره ددوی ملګرۍ ؤ، اخر مهربان ورته وويل چې بس نور به نۀ راسره ځې، په لاري مهربان کالو ته هر قسم تسلي ورکوي چې باران متعلق هېڅ فکر مۀ کوئ، کالو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهربـان څخـه پـه غيـږ رخصـت واخسـت وروسـته بـاران تـه پـه مـلا ورکـوغ شـو او پـه غېـږه يـې رخصـت کـړو او پـه لاس کښـي يـې د لسـو روپـو لـوټ (نـوټ) ورکـړ او بـاران تـه يـې وويـل چـي مهربـان هـر څـه درتـه ويـل هغـه کـړه، خبـره يـې منـه، مـوږ چـي بـازار لـه درځـو تـا سـره به وينو، د چهتي پر ورځ به مهربان تا ځان سره کور ته راولي.

مهربـان او بـاران پـه سـائيکل سـپاره شـو کـالو پاتـه شـو نېـۍ سـاعت پـه دې ځـای ولاړ ؤ او پـه دوی پسـې ګـوري، ترڅـو بيـا روان شو وار وار به يې په دوی پسې تر شا وکتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۹)

مازديګر په جومات کښې مجلس کېدو چې باران له مهربان سره لاړ او په سکول کښې داخلېږي. ملا صاحب هم په دې خبر شوی ؤ مازديګر چې کليوال ږغېدو ملا صاحب ږغ نۀ دی کړی او نۀ د کليوالو په مجلس ور ګډ ېدلو. نن له جوماته هم نۀ راووت او په مصله ناست ؤ.

سبا ماخوستن له جمي (جماعته) پس يې مقتديانو ته مخ ور واړو چې نن شپه د جمعې ده، له نمانځه پس مۀ ځئ، زۀ به څه نصيحت وکړم.

هر سړي چې له نمانځه فارغ شي دېوالې ته شا وګرځوي او تکيه وکړي. د نصيحت اورېدو په انتظار کښې کښېني.

ملا صاحب چې له نمانځه فارغ شو اول يې دعا وکړه او د نن ورځې دعا تر نورو ورځو اوږده وه، دعا چې يې ختمه کړه ولاړ شو او څو واره يې غاړې صفا کړې او نصيحت يې په دې کليمه شروع کړو.

نحمده و نصلی علی رسول کریم اما بعد

نن شپه د جمعې شريفي ده او تل مه دا زړۀ غوښت چې تاسو ته د الله او رسول عليه سلام مبارک خبري وکړم او تاسو ته د کتاب ورکړي لاري بيان کړم، مګر کله مي هم توفيق نۀ وکړ او نن شپه د جمعې ده، ځکه تاسو ته مي تکليف در کړو، تاسو به يقيناً ارام کړئ، ټوله ورځ په کارو لګيا ياست، مګر دا هم يو جهاد دی، جهاد په هر مسلمان فرض دی، الله دي مور ټوله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته توفيق راکړي چې الله او د رسول عليه سلام او د کتاب په لاري عمل وکړو.

ټولو حاضرينو امين ثم امين کليمه وويله.

وروسته له دې ملا صاحب وويل چې؛ د الله پاک اخري رسول عليه سلام فرمائيلي دي چې طلب د علم په ټولو مسلمانانو فرض دی هغه که نر وي او که ښځه. مورږ له پکار ده چې د رسول الله صلی الله عليه وسلم په دې حکم عمل وکړو، د دين علم وکړو. د الله او د هغه لار وپېژنو او عمل پرې وکړو، مګر افسوس چې نن ځينې خلګ تاسو ته د علم په نامه دهوکه درکوي، د فرنګيانو سبق ته مو بولي (دعوت درکوي) تاسو وينئ چا چې په سکول کښې سبق ويلی دی هغه نن ټول د الله تبارک وتعالٰی له لاري اوښتي دي، رسول د خدائ په وارثانو پسې خبري کوي، توهين يې کوي، دوی د عزتمندو ملکانو سردارانو په ضد خلګ راټولي، الله تعالٰی په قرآن کښې فرمائي چې عزت ورکوونکی او اخستونکی صرف زما ذات دی، مګر دوی هغو ته بې عزتي ور رسوي چاته چې الله عزت ورکړی دی. مورږ ته پکار ده چې مورږ په خپله مسلماني فخر وکړو. انګرېزي تعليم نۀ حاصلوو او څوک چې انګرېزي تعليم کړي د علماؤ دا فتوىٰ ده چې هغه له مسلمانانو نۀ دی، د مسلمان سړي زوی که په انګرېزي سکول کښې داخل شي د دې هلک اووه ټبر شوي او اووه راتلونکي پشتونه به دوزخيان وي. بس مورږ له پکار دی چې انګرېزي تعليم نۀ وکړو او څوک چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا تعلیم کړي تر هغه وخته نفرت ورځخه کړو تر څو چي توبه وکاږي او کلیمه ووایي.

د ملا صاحب دا خبري په روشن خان ښې نۀ ولګېدې او ولاړ شو ملا صاحب ته یې وویل چي نن له دې کلي د یو غریب سړي زوئ تللی دی او سبق وایي او تۀ وایې چي دا د مسلمانۍ لار نۀ ده او تر اوسه تا دا ږغ نۀ درولود، د کلي څلور تنه له ډېره وخته په سکول کښي سبق وایي چي دوه د ملک زویان یو یې وراره دی هغه له مسلمانۍ نۀ دي وتلي او ستا ورور چي په بازار کښي د جامعه مسجد امام دی د هغه درې زویان او یوه لور چي له ډېره وخته په سکول کښي سبق وایي هغه نۀ دي کافران، د هغو مړۀ نۀ دي دوزخیان او که غریب د ښۀ مستقبل لپاره دې خوا ته پام کړي بیا کفر هم راغلو او دوزخ هم.

د روشن خان په خبرو ملا صاحب سخت وشرمېدو مګر ملا صاحب ډېر زړور ؤ او روشن ته یې وویل چي زۀ تا پېژنم، ته کمیونسټ یې، تۀ چي دا نمونځ کړې د خدای لپاره یې نۀ کړې صرف له مسلمانانو دي وېره شي.

نن جماعت کښي د ملک عزیزان او زوی هم ؤ. د ملک کورنۍ چپ له خاص ورځي جومات ته نۀ راتلو. د روشن په خبرو هغو ته سخته غصه ورغله، د ملا صاحب غصه لا جاري وه چي د ملک زوی ږغ وکړي چي پخپله د روسیانو ملګري یې موږ ته هم نصیحت نۀ راپرېږدی او په عزیزانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندي ږغ وکړي چې له جومات څخه يې وباسئ او پکښې وغورزئ، مړ يې کړئ، مرګ يې روا دی.

کليوال د روشن له خبرو سره متفق وو او د ملا صاحب نصيحت خوند نۀ ورکړ، اکثر کليوال د روشن په پارتۍ کښې ورګډ ؤ مګر څوک په خبر نۀ ؤ. د ملک د زوی له وينا څخه ټولو کليوالو ته وېره ورپيدا شوه چې روشن وژني.

جومات کښې ګړب جوړ شو ټول له جومات څخ ووتو د ملک عزيزانو په روشن د حملې کوشش کوو بار بار کليوالو کوشش کړی چې د ملک عزيزان به يې ونيول او روشن ته يې نۀ ور پرېښودل، مګر د ملک کورنۍ نۀ تم کېده اخر کليوالو ورته وويل چې موږ بار بار خواستونه درته کړو مګر تاسو نۀ تمکېږئ، په دې واقعه ملا ملامت دی، تاسو ملامت ياست موږ ټول د روشن ملګري يو اوس دا يې ګز دا يې ميدان. تاسو يو هم روشن ته تسه خبره وکړئ بيا به درسره ګورو او که بله ورځ ملا داسې خبري وکړې نو نۀ زموږ ملا دی او نۀ به خير وکړي او اوس به موږ د ملا په ملايي غور کړو. د ملک کورنۍ چې د کليوالو خبري واورېدې هر سړی په خپل خپل ځای ودرېد، تر خُله يې سوخل نۀ ووت، کليوال ټول لاړو د ملک کورنۍ او ملا صاحب په جومات کښې سره پاتي شو. دوی دعا د خير سره وغوښته او خپلو خپلو کورو ته لاړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۰)

یـوه ورځ ملـک ګـوهر خـان د صـاحب زاده شـین ګـل اخونـذاده کورتـه ورغلـی او هغـه تـه یـې وویـل چـي قربـان مـا زوی تـه واده غوښـت مګـر هغـه وایـي چـي مـا تـه بـه ضـرور د خـالو لـور درخـانۍ را غـواړې پـه دي بـاره کښـي څـو ځلـه مـا خـالو سـره خبـري وکـړې مګـر هغـه بـه انکـار راتـه وکـړ، خـالو چـي مـا جیـل تـه کـوو مقصـد مـي دا ؤ چـي لـه مخـه یـې وباسـم او اوس کلـه وایـم چـي نجلـۍ پـه زوره راوړه او کلـه وایـم چـي نـۀ پـه خوشـحالۍ یـوه طریقـه جـوړه کـړم. مګـر طریقـه پـه لاس نـۀ راځـي. زۀ اوس څـه وکـړم پـه دې بـاره کښـي تا سره مشوره کوم.

اخونـدزاده یـو سـاعت خاموشـه ؤ بیـا یـې ورتـه وویـل چـي ښـۀ بـه دا وي چـي پـه خوشـحالۍ یـوه طریقـه جـوړه کـړې. نجلـۍ وغـواړه زور خـو هـر وخـت شـته او پـه اوسـني واقعـات خلـګ ډېـر غصـه دي. کـه چېـري بـل داسـي عمـل وشـي نـو بـه دې خلګـو سـره ګـزران اړ شـي، ځینـي داسـي خلـګ دوی سـره شـته چـي هغـو حکومت نه ټټر وهلی دی.

ملـک تـه لـه پخـوا دا وېـره وه مـلا صـاحب هـم یـو وخـت حـال ورکـړی ؤ او اخنـدزاده صـاحب هـم پـه دې پوهېـدلی ؤ. د ملـک وېـره نـوره هـم زیاتـه شـوه او اخونـدزاده تـه ملـک وویـل چـي خـدای دي سـتا عمـر زیـات کـړي او سـتا قربـان شـم کـه چېـري تاتـه تکلیـف نـۀ وي تـه تـورپېکۍ سـره پـه دې بـاره کښـي خبـري وکـړه. امیـد دی چـي دا کـار بـه وشـي ملـک چـي دا خبـره ورتـه وکـړه زر یـې د اخونـدزاده تـر ګدیلـه لاس لانـدي کـړو. د سـلو سـلو څـو نوټونـه یـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښنودل، صاحب چې د ملک شورش ولید او د نوټو کشکی یې واورېد په زړه زړۀ کښې یې وخندل او اسمان ته یې نظر کړو او په زوره یې د الحمد الله کلیمه وویله او ملک ته یې وویل چې زۀ به خپل وس وکړم امید لرم چې کار به وشي بیا ښۀ ساعت دواړه سره ناست وو، اخر ملک یې رخصت کړو اخوندزاده په دې فکر کښې ؤ چې تورپېکی سره دا خبره کړم که کورته ورشم. هغه راپوهېږي او که دلې یې راوغواړم هم راپوهېږي. اخر یې خلیفګان او څو تنه مریدانو ته وویل چې دا میاشت د روژې میاشت ده په دې مایشت کښې زکاتونه ادا کېږي ځکه دې ته د زکاتو میاشت هم ویل کېږي. په ما چې څومره زکوت دی هغه زۀ پخپله ادا کوم تاسو مابنام د کنارخپلو جومات ته یو کس ورشئ او ډغ به وکړئ چې بله ورځ د جمعې ده په کلي کښې چې څوک غریبان وي هغه دي د جمعې په سهار راشي چې زکات ورکړم او نومان یې ولیکئ.

یو خلیفه مابنام د کنارخپلو جومات ته لاړ پس له نمانځه یې ډغ وکړ چې زۀ اخوندزاده صاحب قربان یې شم رالېږلی یم. د جمعې په ورځ هغه زکوت کاږي (باسي) ټول هغه سړي غواړي په چا چې زکات خېږي او ماته د هغو غریبانو نومان راولیکئ.

خلیفه په نومانو لیکل شروع شو په ټول کلي کښې څلور کوره داسي وو چې د هغو نومان نۀ ولیکل شو، ولي چې په هغو زکوت نۀ ادا کېدو څوک چې حاضر نۀ ؤ د هغو نومان به نورو ورښوو کالو خپل او د تورپېکی نوم ور ولیکلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خليفه په دې شپه دربار ته لاړ او اخوندزاده ته يې د غريبانو لسټ ورښکاره کړو، اخوندزاده چې نومان وليدو طبعيت يې ډېر خراب شو او خليفه ته يې وويل چې دا دومره مخلوق ته چې پنځه پنځه ورکوم هم نۀ په رسېږم زما دا خيال وو چې لس پنځلس کسان به وي اوس داسي وکړه چې صبا چې دا خلګ راشي ورته ووايه چې زۀ خطا شوی يم. د جمعې په ورځ اخوندزاده قصيده پخوي څوک نۀ پرېږدي. بيا به زۀ سم حال وکړم او تاسو ته به حال درکړم. دا درې کسان يعنې کالو تورپېکۍ او ملا صاحب په چم (چل) راننباسه چې نور څوک درپوه نۀ شي او ملا صاحب ته حال ورکړه چې له خلګو څخه دي جلا (ګوشه) راشي کالو او تورپېکۍ د ځان ملګري کړئ او دربار کښې دي هم له خلګو ځان پټوي.

د جمعې په سهار چې ملا صاحب له نمانځه فارغ شو تر نور کله وختي پورته شو او د قرآن پاک تلاوت يې هم پرېښود کور ته لاړو او صفا کالي يې واغوستو.

د تورپېکۍ د کور هيڅ کار نۀ ؤ مګر ځان يې ناوخته کړو او ځان سره يې ويل چې په شنه سهار که ورشم نو به ډېره حرصمنده ښکاره شم. په کراره به ورشم، څه فرق نۀ لري. ملا صاحب څو ځله حال ور وکړ چې راځي ده، ځان دي نۀ ناوخته کوي. کالو لا پروند ورته ويلي ؤ چې سبا به ګډ سره ځو نو تورپېکۍ ښه ناوخته د لېوره په کور ورله دواړه سره ملګري شول او ملا صاحب په کور ورغو هغه د کور باهر ددوی په

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتظار کښي ناست ؤ څه وخت چې دوی ورغلو دري واړه سره ملګري شول او اخوندزاده دربار ته ورغلو.

خليفه يو پټ ځای ددوی دريو په انتظار کښي ناست ؤ چې دوی دربار ته ګډ شو خليفه په ملا صاحب ړغ وکړي چې په دې لار راځئ او په پټه لار يې دوی يوه کوټه کښي چې د اخندزاده د ملاقاتيانو په کوټه پوري وه کښېنول. وروسته خليفه راغلو په عمومي دروازه زيات شمېر کناخېل ناست دي. خليفه سلام ور واچوو او ورته وې ويل چې تاسو به اکثر د کنارخيلو له کلي څخه ياست. زهٔ افسوس کوم چې تاسو ته مې تکليف درکړ او زهٔ خطا شوی وم د جمعې مبارکي په شپه او ورځ اخوندازده صاحب چا سره نهٔ وينې او هغه په دې ورځ قصيده پخوي، تاسو اوس لاړ شئ زهٔ به له صاحب څخه صحيح ورځ معلومه کړم بيا به تاسو ته حال درکړم او بيا راشئ.

تول غريبان چې اخندزاده غوښتي وو واپس کورو ته لاړو، په لاري يو بل ته وايي چې اخوندزاده صاحب خو په تول عمر نه زکوة ته څوک غوښتی ؤ او نهٔ يې داسي مسخرې راباندي وهلي وې. دا څه چم نن جوړ شو.

يو بل دا بل ته وايي چې اخوندزاده په تول عمر داسي کار نهٔ کړی دی او نهٔ يې کړي دا تول د خليفه شرارت دې. نهٔ پوهېږو چې خليفه ولي داسي راسره وکړو. او يوه سړي ړغ وکړی چې زما دا يقين دی او په والله که بله کيسه هم وي بغير بې دې چې خليفه زړهٔ غوښت چې زکوة ادا کړم مګر وروسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې سوچ وکړ چې ولې چا ته برناحقه بغير د مزدوري روپۍ ورکړم ماته به خلګو راکولې او نن يې زۀ خلګو ته ور کړم.

په اخر کښې يو وويل چې نۀ تاسو ټول خطا ياست کيسه داسې ده چې د اخوندزاده صاحب دا خيال ؤ چې زۀ غريب نۀ يم او په مفته ډوډۍ مور يم دا رنګه به ټول مارې وي او دا ددۀ خيال ؤ که غريبان وي نو به درې يا څلور تنه وي مګر چې خبر شو چې ټول کلی غريب دی په قصيده يې برید وکړ.

خليفه صاحب چې نور خلګ رخصت کړو ملا صاحب ته ورغلو او دوی درې وارې يې اخندزاده صاحب ته ور وستو اخوندزاده صاحب له ټولو سره په لاس روغبړ وکړ دوی به يې په لاس مچ کړو او په شا به روان شو مخ به يې د اخوندزاده په خوا ؤ او لاسونه به په نامه نيولي وو. ډېر په ادب يې ګوډې تر ځان لاندې کړې. د اتحيات په ډول کښېناستو. اخوندزاده دوباره په تسلي او په ډېره سوکه لهجه پوښتنه وکړه څه وخت چې د تورپېکۍ وار د پوښتنې راغلو اخوندزاده له خليفه پوښتنه وکړه چې دا خو ما نۀ وپېژندله. خليفه ورته ووېل قربان ما هم کله نۀ ده ليدلې، مګر دومره قدرې خبر يم چې خالو نامي يو سړی چې د کنارخپلو له کلي ؤ اوس نشته. د هغه ښځه ده اخوندزاده چې دا واوربدو له تورپېکۍ سره يې ډېر د مينې او همدردۍ اظهار وکړ، وې ويل چې خالو ډېر مسکين او له بده ماورا سړی دی. وروسته له تورپېکۍ د کور ښۀ پوښتنې وکړې له هر پوښتنې سره دا دعا ورته کړې چې الله مو پرده ګير شه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخر يې کالو څخه پوښتنه وکړه چې په دې مسکيني ډېر تکليفونه راغلي دي، کليوال مسلمان څه امداد ورسره کړي که نۀ. زۀ خو نۀ وم خبر تېره شپه په مراقبه کښې ستاسو کلي ته مو کتل بيا په حال خبر شوم هر څه چې کېږي په دې کښې د خدای خپل رازونه دي. بنده هيڅ نۀ شي کړی. له بندګانو چې الله ناراضه شي بنده څه تکبر وکړي، يا له بنده امتحان اخلي نو داسي پېښې ورسره وشي بس دعا به کړو.

دوی ټولو د امين کليمه وويله.

کالو اخوندزاده ته جواب لانۀ ؤ ورکړی چې اخوندزاده تورپېکی ته وويل؛ چې خوري زما خيال ؤ چې خليفه به درلېږم خو تۀ دا يې پخپله راغلې او نۀ وشو چې ملا صاحب او کالو هم ناست دي.

خبره داسي ده چې تېره شپه مو خوب وليد چې مرغان په اسمان کښې روان ؤ، يو مرغه له بلي خوا راشي او دې مرغانو کښې يو مرغه تر غاړه ونيسي دا نور مرغان دا يو مرغه تر خلاس کړي او تپوس ورڅخه وکړي چې دا ډېر نۀ او نښائسته مرغه دی، تا ولي تر غاړه ونيوئ، دې مرغه وويل چې دی په دې خبر ؤ بيا يې د خوب معنٰی داسي بيان کړه چې دا خوب ډېر لوی مطلب لري هغه دا دی چې بزرګان او عالمان په دنيا کښې هيڅ بل کار نۀ کړي تل په عبادت کښې مشغول وي. که چېرې له چا د الله لار ورکه شي يا پاته شي نو هغو ته مورِ دا لاري ورشوو، مګر نن سبا څوک دا خبري نۀ اوري او بزرګان او عالمان هم په دې سلسله کښې سستي کړي. دا يو مرغه يې ځکه تر غاړه ونيو (دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرغـان نـۀ ؤ بلکـې ولیـان وو) چـې دا مرغـه (ولـي الله) خلګـو تـه نصیحتونه کـم کـړي او هـم پـه دې مـا نـور څـه ویلـی شـو او زۀ خپلـي غـاړي خلاسـوم او دا درښـایم چـي سـتا لـور پېغلـه ده، کـه خطـا نـۀ وم پـه خـوب کښـي یـې نـوم درخـانی را واخسـت. بیـا یـې لـه تـورپېکی پوښـتنه وکـړه چـي درخـانی نـومي او کـه زۀ خطـا یـم. هـو هـو قربـان درخانی نومي. تورپېکی ورته وویل.

چـي تـورپیکی یـې تصـدیق وکـړ اخونـدزاده پـه زړۀ کښـي غـره شـو او لـه ځانـه یـې ټیکـری (څـادر) هـم وغورځـاوه او اخونـدزاده دا خیـال شـو چـي د تـورپېکی دا یقـین وشـو چـي واقـع په ما پټي ښکاره دي. او هر څه ما په خوب کښي لیدلي دي.

دا لـور پـه تاسـو دا حـق لـري چـي ښـۀ عـزت منـد سـړي تـه یـې واده کـړئ. تـۀ سـپین سـرې یـې ستاسـو لـه مخـه دي حیـا وي چـي ښـځو کښـي تـر نـر زیاتـه شـیطان دی، ځکـه ښـځه پـه کـم عمـر کښـي او نـر پـه زیـات عمـر کښـي بلـوغ تـه رسـېږي، کـه تاسـو پـه دې بـاره کښـي سسـتي وکـړی تـر دې بـه هـم سـخت عـذاب دربانـدي راشـي. پـه ورځ د قیامـت بـه ډېـر داسـي مـور او پـلار وي چـي د هغـو بـه هـیڅ ګنـاه نـۀ وي، مګـر د لونـو حـق یـې نـۀ وي ادا کـړی یعنـي لـونې یـې ورکـړي نـۀ وي لا یـې پـه سـم ځـای نـۀ وي ورکـړي، پـه دې بـه دوی خـدای تعـالی دوزخ تـه ولېـږي، مـور د الله د خپـل اولاد پـه حق نۀ ونیسي.

اخونـدزاده صـاحب لـه دي وښـا وروسـته مـلا صـاحب تـه مـخ راواړوه چـي مولـوي صـاحب داسـي ده کـه نـۀ. هغـه ورتـه وویـل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې هو صاحب کتابو کښې د داسې خلګو لپاره سخت عذابونه بيان شوي دي.

تورپېکۍ دا وخت سر تيټ کړی ؤ او سخت پرېشانه وه اخونذاده صاحب ډېر ډېر وکړی چې خوري زما خبري اوري که نۀ.

تور پېکۍ په جواب کښې ورته وويل چې هو قربان دي شم. ولې يې نۀ اورم، تۀ خو زمونږ لپاره وايې. الله دي نور هم د داسي ښو خبرو توفيق درکړي.

اخوندزاده بيا ورته وويل چې کتابو کښې راغلي دي چې لور په مور پلار دا حق لري چې هغې ته ښۀ ځوان او خاندانې ته يې ورکړي او دا کوشش وکړي چې د مېړه کورنۍ د هستمنده وي چې لور يې په ارامه او خوشحاله وي. دا هم په خوب کښې راته معلومېدو چې خلګ ستاسو د دوستۍ شوقين وو دا خيال تل ساتئ چې وږي او لږ ته يې مۀ ورکوئ، خپله لوږه در په ياد کړئ، لور ولې له لوږي وژنئ، سبا به د دې له لوږي تاسو په تکليف ياست او هم به په ورځ د قيامت پوښتنه درڅخه کېږي. اخونذاده صاحب دويم ځل بيا ملا صاحب ته مخ ور واړوه او پوښتنه يې ځنې وکړه چې څه رنګه مولوي صاحب داسي ده که نۀ.

ملا صاحب وويل چې بښکه قربان دي شم لکه چې تۀ وايې هم دا کتاب ويلي دي او د اصحابه کرام ذکر يې بيان کړ او وروسته يې وويل چې قربان تاته به ضرور معلومه وي ځکه چې تاته پټې معلومي دي، زما تر مخ ملک ګوهر خان د دې ښځي مېړه خالو ته وويل دا ښځه دا ده حاضره ده او هم په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې واقعه خبره ده چې لور زما زوی ته راکړه او هر څه و لور چې غواړې هغه به درکړم مګر خالو ورته انکار وکړ، دا خو په دې نۀ پوهېږي چې سبا به يې لور په ارامه وي او له ملک سره چې دوستي وکړي ډېر ډېر کارونه به يې پرې سم شي که ار (محتاجه) شي لاس به يې په خلاص وي.

په تورپېکۍ د ملا خبري بدي لګېدلې او زر يې دواړه لاسونه ورته ونيول او ورته وويل چې ملا صاحب د خدای د کلام له رويه هر څه وايه مګر د ملک نوم مۀ را اخله. د دنيا کوم بد يې نۀ دي راسره کړي. مخ يې د بلا په مخ لور به مړۀ کړم مګر د ملک زوی ته به يې نۀ کړم ور. د تورپېکۍ وېنا لاجاري وه چې اخوندزاده صاحب ورته وويل چې ګوره خوري! لور ستا ده چاته يې ورکوې هغه ستا کار دی، زمونږ مقصد دا دی چې زر يې ورکړه او لويي او خوشحاله کورنۍ ته يې ورکړه. ملک هم زړۀ غواړي تاسو څله خفه او غصه ياست. په ورځ د قيامت به له هر چا سره د خپل عمل حساب کېږي او حديث شريف کښې راغلي دي چې که څوک له چا سره بد وکړي او هغه يې معاف کړي په ورځ د قيامت به الله تبارک تعالی ورڅخه خوشحاله شي او په دې به الله تعالی تاسو ته جنتونه درکړي. ملسمان ته ځکه مسلمان وايي چې هغه له چا سره ضد نۀ ساتي، هر چا سره مينه لري که څوک ضد او بغض ساتي رسول عليه سلام د خدای وايي چې هغه له مونږ څخه نۀ دی. که چېري تاسو ضد چا سره لری دا د کفارو خوی دی تاسو به کافران شئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اخوندزاده وښنا جاري وه چې تورپېکۍ د استغفار کلیمې شروع کړې، اخوندزاده صاحب وښنا جاري وساتله چې د داسې عزت مندو کورونه د بختورو ښځو په نصیب وي.

ملا صاحب بې موقعې ږغ وکړی چې اخوندزاده صاحب څو ځله ملک ګوهر ماته ویلي دي چې په دې خلګو ما ډېره ملامتیا کړې ده، دعا راته کوه چې الله تعالی مه د دې خلګو په ازار نې ونیسي او که چېرې دوی لږ لار راسره وړي، زۀ به یې کورته د خواست او معافي لپاره ورشم او خالو به له بند څخه خوښي کړم.

اخوندزاده تورپېکۍ ته وویل چې دا خو ډېره ښه خبره ده، لور به چاته ضرور ورکوې توکل وکړه د ملک زوی ته یې ورکړه، له دې ټولو تکلیفو به خلاصه شې او اسمان به درڅخه پورته شي، د تورپېکۍ تر سترګو هغه ټول ظلمونه وګرځېدل چې ملک ورسره کړي وو او تر سترګو یې اوښکي شروع شوې په ژړا کښې اخوندزاده صاحب ته وویل چې ستا قربان شم چې هیڅ کله به مو د دې ظالم ظلمونه هېر نۀ شي او نۀ مو د دې سړي دوستي ته زړۀ غواړي او نۀ زما په دې کښې څه واک شته شکر دی تر اوسه یې پلار ژوندی دی. نن که دې ظالم په مرګ وژلی دی او په کور نشته خدای مهربانه دی را به یې ولي، هغه سره دي وښنا وکړي په اخوندزاده صاحب دا خبري ښې نۀ ولګېدې او د کالو څخه تپوس وکړي چې تۀ څه وایې نن که خالو نشته په ځای یې تۀ ناست یې. د مولوي صاحب وښنا د خوښه ده که نۀ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کالو يو ساعت خاموشه ؤ بيا يې وويل چې څۀ ووايم ستا قربان شم. مور پلار يې ژوندي دي تر ما دوی ښۀ پوهېږي. زما هيڅ کار او اختيار نشته، دا يوه خبره درته کړم چې دا ملا صاحب د زړۀ ډېر تور دی چې دوه سره خفه کېدې شي دې ملا صاحب سره خفه کړي دي او کلي يې سره خفه کړو اوس تا له موږه خفه کوي. د ملا صاحب د کالو په خبره طبعيت خراب شو او اخوندزاده هم پوه شو چې خبره نۀ منل کېږي او د کالو له خبري وروسته کالو ته غصه شو او وې ويل چې تر تا څوک د زړۀ تور شته، خواستونه زۀ درته کړم او الزام په مولوي صاحب لګوې، تاسو ډېر سپک او بې حيا خلګ ياست، د عالمانو او پيرانو قدر په تاسو نشته، لکه چې الله خوار کړي ياست د بل زکوة ته ناست ياست، دا خو ستاسو نيتونه داسي دي. ښځه ملک ته ورکوې او که چچګرو ته خپل کار مو دی، زما له درباره وځۀ چې بيا رانۀ شۀ، که زما په ولايت کښې څه وي کپۍ او پښه مو مۀ شه برابره او نۀ دي دا انجلۍ په عزت وادۀ شي. اخندزاده صاحب ډېر سخت ورته غصه شو او ورته ولاړ شو تر لاس يې ونيولو او له درباره يې وويستو.

د تورپېکۍ طبعيت په دې خراب ؤ چې موږ د زکوة لپاره ورته راغلي وو مګر د ملا صاحب د يوه نۀ شي، سم مجلس يې را خراب کړ، د کالو طبعيت په دې خراب ؤ چې دا اخونذاده صاحب ناراضه شو دواړو په لار ملا صاحب ته بد ويل چې مجلس يې سره ګنده کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک ته چا اطلاع ورکړه چې نن اخوندزاده صاحب زکوة ورکوي، د کنارخپلو ټول کلی ورغلی دی. ملک پوه شو چې کیسه هغه ده چې ما ورته کړې وه او امید یې پیدا شو چې اخوندزاده به زما کار کړی وي. په سبا اخوندزاده ته ورغلی او تپوس یې ځنې وکړ. اخوندزاده صاحب او خلیفه صاحب ټول حال ورکړ ملک ته سخت خار ورغلو او وې ویل چې بس تۀ دعا راته کوه انشا الله زۀ به تر سبا پورې په خپل مقصد کښې کامیاب شم.

ملک کورته لاړو او خپل زوی ته یې وویل چې ما ډېر کوشش وکړ چې تاته ستا د خوښي واده په خوشحالي وغواړم څو ځله مې پخپله ورته وویل، تېرو ورځو کښې مود اخوندزاده صاحب په ذریعه ورته وویل مګر هغه په انکاري دي. د اخوندزاده صاحب له وېنا وروسته دا کار موږ ته ډېر لوی پېغور دی. په هر صورت به دا کار اوس په زوره تر سره رسوو. او مابنام تیاري وکړه په زور به نجلۍ راوړو.

خان زاده دا خبره خوښه وه او نیمه شپه دواړو ځان تیار کړو توپک یې ور واخست له کوره لاوتلي نۀ وو چې خان زاده پلار ته وویل که زۀ او تۀ ایکړ ورشو امکان شته چې موږ په خپل مقصد کښې کامیاب نۀ شو، که دوی سره بل څوک وي یا به دې ښځو سره درسته وي دوی به موږ وشرموي. تر دې دا ښۀ ده چې نن پاته شو سبا به کومکان پیدا کړو راسره لاړ به شي بیا به کوندي کامیاب شو. دوه په دوه ورتګ له خطرې خالي نۀ دی. ښځو سره که بل څوک نۀ وي هم دوی دوې دي په مقابله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښي برابر يو، يو په يو که مقابله سره وکړو او دوی پرې را زورور شي خانه به مو خرابه شي.

ملک چې د زوی په تجويز غور وکړو لږ په سوچ کښي شو بيا يې ورته وويل چې ستا عقل او تجويز مو خوښ دی سبا به له همسايه ګانو څو ځوانان راسره کړو نن پاته يو.

دا همسايه ګان ټول هغه خلګ وو چې قاتلان يا بل داسي مجرمان وو چې ملک پناه ورکړې وه او د ملک له وجې سرکار هم څه نۀ ورته ويل. د ملک هر کار به دې خلګو کړو اکثر به يې د بدمعاشانو کار ځني اخستو، د دوی روزګار نۀ ؤ صرف په روپو به يې خلګ وژل يا به د لارو شوکي يې کړې، ناتارونه به يې بوتلل په دې کښي نيمه به د ملک وه او نيمه به د دوی وه.

سهار خان زاده خپل مزدور ته وويل چې همسايه ګانو ته ورشه او شپې له څلور تنه راوله.

تور چې ورغلو او څلور تنه يې وغوښتو د ټولو دا خيال وو چې شوکي ته مو غواړي، هر يو به ويل چې زۀ ځم او په دې پخپله سره اخته شو. يوه به ويل چې فلانکی تېره ورځ تللی ؤ، دې ښه په لاس ورغلو اوس هيڅ حق نۀ لري اوس زما وار دی، بل ږغ وکړ چې زۀ تر اوسه نۀ يم تللی په والله زۀ به ضرور ځم، يو بل ويل چې تر اوسه يو وار تللی يم هغه هم په خالي لاس راغلم اخر يو سپين ږيري ويل چې تاسو مۀ ګنده کښئ، تر اوسه دا نۀ ده معلومه چې څه لپاره مو غواړي، چېرې اسماني روزي ته مو غواړي که بل څه کار يې وي. زۀ فيصله کړم په دې به د ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

امين وي. بس ږغ به نۀ لري. فيصله په دې ده که اسماني روزي وه څلور کسان به ځي او هر څه که راوړي د ټول کلي به سره ګډ وي. دا فيصله د دې موقع لپاره نۀ ده بلکې تل لپاره ده او که د ملک صاحب نور څه کار ؤ هغه به کار وکړي.

د سپين ږيري دا وېنا د ټولو خوښه شوه او ټولو وويل چې بس دا ستا فيصله مو منلې ده او تر ټولو دا ښۀ ده هر سړي ته به خپل نصيب ورسېږي.

سپين ږيري څلور کسان سپين خړ چراغ او خپل ورور قلم وټاکل دا څلور تنه تور سره روان شو، خان زاده د دوی په انتظار کښې ؤ، ټولو له خان زاده سره ښۀ په مينه او ادب روغبړ وکړ، اخر خان زاده ورته وويل چې زمونږ پروګرام دا دی چې مابنام به يوه نجلۍ راتښتوو.

ډېر ښۀ دا نجلۍ تۀ د ځان لپاره راوړې که زمونږ به هم څه ونډه وي چراغ پوښتنه ځني وکړه.

په خندا خندا خان زاده وويل چې نۀ نۀ، دا ما خوښه کړې وه، مګر مور او پلار يې نۀ راکوي اوس يې په تښته راوړم، که چېرې ستاسو شوق وي نوري نجونې ډېرې دي.

د خان زاده په جواب چراغ لړ شرمنده شو او وې ويل چې نۀ نۀ ما ګپه کړه، مونږ ته به خدای تعالی خپل نصيب راکړي.

خان زاده دې سړو ته د مابنام ډوډۍ ورکړه، ښۀ ناوخته پلار ته يې وويل چې بس مونږ ځانونه تيار کړي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

روانېږو، توپک کارتوس او چرې مو را اخستي دي، تۀ راسره ځې که نۀ.

هو هو زۀ به ضرور ځم ملک توپک واخست او دوی سره روان شو. په لاري ملک ورته وايي چي دا کليوال اکثر زما مخالف دي او دا يو سکولي (طالب علم) ټول کلی راته پورته کړی دی او ټول يې سره ملګري دي. ډغ مۀ لرئ چي څوک راپوه نۀ شي. که راپوه شي ټول به ګډه مقابله راسره کړي، کله چي کلي ته ګډ شو داسي په احتياط روان وو چي د پښو سوخل او کړپ يې چانۀ اروېدو.

د تورپېکی غولي ته چي نږدې شو ټول سره ودرېدو ملک ورته وويل چي اوس ډېر خيال کړئ، په يوه وار داسي حمله وکړئ چي خپل کار زر تر سره کړو کلی په راپوه نۀ شي او که ښځو سره څه درسته وه ډېر خيال کړئ چي خوږ نۀ شي دا تورپېکی ډېره بده ښځه ده، ټولو خپلو توپکو ته کار توس ورويست.

قلم يې د کوټې وره ته ولېږو چي ته ګوره وينې دي که ويده. قلم چي ورته نږدې شو وليد چي چراغ بل دی، ډغ نشته په دروازه کښي سوروی ؤ په دې کښي چي قلم ورته وکتل وې ليدو چي ټول ويده دي. قلم دې نورو ته ورغلو او ورته يې وويل چي دوی ويده دي. څراغ يې بل پرې ينبی دی، ليدل کېږي نه چي څو کسان دي. بل څوک شته که نۀ. چراغ وويل چي چراغ يې په کست بل پرې ينبی دی. بس داسي به وکړو ټول به په يوه وار دروازې ته زور ورکوو چي ور مات شي ټول به پرې ورننوزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او مور به يې تر غاړه نيسو د لور په خُله به يې لاس ور ونيسو او روانه ؤ به يې.

د چراغ تجويز د ټولو خوښ شو او په يوه وار يې دروازې ته زور ورکړ. دروازه ډېره کمزوري وه، بلوټ يې نۀ ؤ صرف تر شا يې ډبره ورته ايښې وه، دوی چې خپل ټول زور ورته ورکړی مګر دروازه ډېره په اساني خلاسه شوه او ټول په وره کښې پرېوتل. د قلم د ټوپک له ماشې يو څيز ولګېدلو، ډز يې شو کارتوس تر ووت د سپين په ورانه ولګېده.

تورپېکی چې دا کړپ او ډز واورېد سر يې ليا نۀ ؤ پورته کړی چې ډغ يې وکړ چې لالکه سړي دي، وله يې د تورپېکی لور په مور ډغ وکړي چې موري سړي دي، ستا په توپنچه يې وله.

ملک او ملګرو يوه بله خواته وکتل چې لالک چېري پروت دی، هيڅ يې نۀ وليد خړ په کونج کښې يو تور کالی وليد زر يې خيال وکړ چې دا دی توپک يې پرې ونيوو او ورته وويل چې بس ډغ مۀ لره خير او سلامتي دي په دې کښې ده لږ شک ورولوېد چې دا خو سړی نۀ دی لاس يې ور ورو، کالی يې پورته کړو چې ګوري هيڅ هم نشته. زړۀ کښې سخت شرمنده شو او وې ويل چې صحيح يې ويلي دي چې د غلۀ له خپله سوري وېره شي.

درخانی زر څراغ مړ کړو کوټه کښې تياره جوړه شوه په مور يې ډغ وکړ چې ولې يې نۀ ولې، بيا يې له ځان سره سوکه وويل چې زما چاړه څه شوه او زر يو کونج ته شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک خیال وکړ چې واقعي مور سره یې توپنچه ده مګر کوټه کښې تیاره شوه هیڅ نۀ لیدل کېدو، لاکن په هغه خوا یې ټک وکړ په کوم طرف چې یې په تورپېکۍ اول وار سترګې ننبتي وې خو تورپېکۍ دا وخت بله خوا ته تللې وه، ګولۍ په قلم ولګېده ږغ یې کړو چې زۀ مو مړ کړم.

خان زاده زر د باکس تیلۍ ووهله، ټولو درخانۍ او مور یې صحیح کړه قلم یې هم ولید چې پروت ؤ خان زاده زر په وره کښې ودرېد چې راڅخه لاړ نۀ شي.

ملک ږغ وکړی چې بس بل ټک مۀ کړئ، خپل سړي مو وویستل، بیا ورپه یاد شو چې ما سره د لاس بتۍ هم شته او بله یې کړه. ملک او خړ په تورپېکۍ برید وکړی، خان زاده او چراغ په درخانۍ برید وکړی، درخانۍ یې لا اول وار بهر وا ایستله، چراغ په ملا ورکښېناستو او په خُله یې لاس ور ونیوو مګر تورپېکۍ ښۀ مقابله وکړه، دري واره ځنې خلاسه شوه ملک ته وېره ورپیدا شوه چې راڅخه وځي. کلی به په راخبر کړي. د زوی خوا ته یې بتۍ ور واچوله ورته یې وویل چې دا نجلۍ چراغ ته پرېږده، دا ښځه راسره ونیسه، اخري وار یې تورپېکۍ په درو پرې باسله او ملک په غاړه چاړه ورتېره کړه او د لاس بتۍ یې مړه کړه چراغ ته وویل چې ته ولاړېږه مۀ تر څو چې خُله مو د نجلۍ نۀ وي ور ترلې.

ملک له جیبه دسمال راوکښې، د درخانۍ په خُله یې ورچخ کړی، وروسته خان زاده یې خُله ور وترله او خړ په خپل پټکي لاسونه ور وترل او نجلۍ یې په غېږ کښې له کوټې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وويستله. ملک ببرته کوتې ته راغلو قلم يې وکاتو چې مړ شوی ؤ او تورپېکی ته يې بجلی ور واچوله وې ليده غاړې يې پرې دي معمولي کپنا پکښې شته او سپين يې په شا و ايستو.

ملک او خان زاده درخانی تر متو ونيوله روانه يې کړه چراغ سپين په شا واخست او خړ يوه لښته په لاس کښې ونيوله چې درخانی به په تلو انکار وکړ په شا به يې ووهله. په ډبر تکليف يې درخانی تر کور ورسوله، لاس او خُلُه ترلې يې په کوټه کښې بنده کړه، ملک په خپله پاته شو او د ځان په ځای يې تور ورسره ولېږلو. قلم يې په جنازه تر خپله کور راوړ، ورسره يې د قلم عزيزان خبر کړو او هغوی په شپه شپه د قلم خدمت وکړ او خاورو ته يې وسپارلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۱)

ملک چې درخانۍ کور ته ورسوله ډېر خوشحاله ؤ او په بار بار به يې شکرونه ادا کول سهار يې خپلې ښځې نورجهاني ته وويل چې دې نجلۍ سره داسې طريقه جوړه که چې خپل ضد پرېږدي که په ښو خبرو يې راضي کولی شې او که په ترخو خبرو او په دې يې پوه کړه چې اوس دي هيڅ بله لار نشته بغير د دې که مو ستړي نۀ کړې ژوند به يې په ارام وي کنې تل به يې خپل ژوند تريخ وي.

نور جهانه له درخانۍ سره کښېناسته او نصيحت يې ورته شروع کړو چې تۀ خو ډېره بختوره يې، ښۀ د ملک زوی ته هر چا لوڼې ورکولې مګر هغه په تا مئين ؤ، ډېرو نجونو حالونه ورته راکړي وو مګر دا ستا مېړه قسم اخستی ؤ چې بله نجلۍ به نۀ وغواړم، ستا مور پلار سره په دې باره کښې څو ځله خبرې وشوې مګر هغو ته شپنو او غويانو ته ورکولې، تۀ به تل وړې او لڅه وې، مګر خدای ته دا نۀ وه منظوره. خان زاده ته خدای هر څه ورکړي دي ګوره چې څوني (څومره) ښکلې مکان لري څوني جائيداد او مځکې لري اوس به دا ټول ستا ورسره وي ملک سپين ږيری دی وخت يې تېر دی نور زامن يې په نورو ملکو کښې دي، د هغو خپلې کارخانې او کاروبار دی بس هر چا چې تاته څه ويلي دي د هغو خبرې له زړۀ وباسه دا به ښۀ وه چې مور پلار به دي دا خبره په خوشحالۍ ترسره کوله، مګر هغه نۀ وشوه هيڅ خبره نۀ ده اوس به يې خوشحاله کړي. تۀ فکر مۀ کړه، تۀ به دلته تل په ارامه يې، په کور کښې مزدوري شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هيڅ کار ته به نۀ يې ايساره. ټول کار به مزدوري کوي، له هره کاره به خلاسه يې.

درخانۍ ته چې نور جهاني نصيحت شروع کړ هغې ژړا شروع کړه او څه وخت چې نور جهاني نصيحت ختم کړو درخانۍ په ژړا کښې وويل:

چې دا درسره منم چې زما مور پلار ډېر غريبان دي او هغه د زورور د زور توفيق نۀ لري مګر په دې ځان پوه کړه غريبان دي لاکن بې غيرته نۀ دي او زۀ هم د هغو غيرتمندو لور يم چې زما د پلار به نۀ وي خوښه او زما مور لاسرې غاړې پرته ده دا خيال چې نۀ وکړې چې زۀ به ملا ته وايم چې قبول مې ؤ او قبول مې دی، زما پلار ستاسو له لاسه په جيل کښې دی او نن به مې مور د دۀ بغيره ښخېږي او زۀ بې مورې د بل په کور کښې د ناوي په نامه ناسته يم او تۀ راته وايې چې تۀ بختوره يې. نن زۀ د مور او پلار په ډول مظلومه يم هر څه چې راسره کړئ هر څه راته وايې زۀ هيڅ نۀ شم کړی او کله چې يوه ورځ په لاس راشي بيا به.....

نور جهاني چې دا خبري واورېدې ډېره غصه شوه او څو لښتي يې ووهله، بيا يې ورته وويل چې زما دا خيال ؤ چې نوی کور نابلده ځای دی او څوک ورسره نشته او تا ته مې څو د مسلمانۍ خبري وکړې، مګر تا کښې هيڅ مسلماني نشته او ماته داسي بې خُلې خبري کړې.

درخانۍ په ژړا کښې ورته وايې چې قسم مه په هغه خدای چا چې پيدا کړې يم که زما له خُلې بل لفظ وباسې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولي سزا او تکليفونه به برداشت کړم مګر زما خدای يو دی زبان مه يو دی.

درخانی ته هر قسم تکليفونه او سزا يې ورکړې، يوه ورځ نورجهانه په وهلو ستړې شوه اخر يې درخانی ته وويل چې ګوره دې کور کښې به ستا عزت خوندي وي تاته معلومه ده که نۀ چې د کلي نجوني تل له خان زاده او ددۀ له مېلمنو سره شپه تېروي. کومي نجوني چې انکار وکړي هغه په زوره هم راولي او تۀ يې ځکه نۀ راوستې چې له ډېره وخته د خان زاده د وادۀ خيال درسره ؤ. که چېرې تۀ دا خبره نۀ منې نن ورته ګوره چې د کلي ټولي نجوني او ښائسته ښځي راغواړو او د ملک د کور ښځو ته څوک په اوچته ستر ګو نۀ شي کتلی.

د نورجهاني په دې خبره درخانی ته سخته غصه ورغله او ژړا يې بنده کړه په اوچت ږغ او غصه کښې درخانی ورته وويل چې زۀ په دروغو نۀ غولېږم. ماته معلومه ده چې ستاسو زامنو د کلي د نجونو په عزت حملې کړي دي، مګر کله هم کاميابه شوي نۀ دي او تۀ دا خبره څنګه پټوې چې ستا مشر زوی له درو کالو دلې نشته، مګر څلور مياشتي له مخه د هغه لور پيدا شوه بل د فاطو چې ستا د بني لور ده تر اوسه مو چاته نۀ ده ورکړې، مګر دا وخت هم حملداره ده، ماته دا خبري مۀ کړه زۀ په هر څه خبره يم، ستاسو ناوي او پېغلي تل د اوسرانو سره ورکي وي، په والله که اوسران (افسران) زما په ښائسته خبر شي که مي يوه ورځ هم دلته پرېږدي، دا کور نۀ دی او نۀ دلته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا عزت خوندي دی، دا چکله ده کور نۀ دی، تاسو د اوسرانو دا کار کړئ او هغه ستاسو د ظلمونو مدد کړي.

نور جهاني چې دا پېغورونه واورېدل له ډېره قهره يې سترګې راووتې، سېخان يې په اور کښې تاوده کړو او د درخانۍ په نوکانو او غاښو يې کښېښول.

درخانۍ تر ډېره دا تکليفونه برداشت کړل مګر دا داسې تکليفونه ول چې تر برداشت تېر وو، که درخانۍ هر څوني خواستونه او ناړې وکړې مګر نور جهاني ته هيڅ رحم نۀ رازي او نۀ مزدوري او خادمي همت کړی شي چې خلاسه يې کړي. اخر درخانۍ ورته وويل چې تر سبا سهاره مې پرېږده سبا به زۀ جواب درکړم.

نورجهاني ښۀ ساعت د درخانۍ خبرې ته غوږ نۀ نيولو، درخانۍ چې بار بار دا خبره او خواست ورته وکړ د نورجهاني د درخانۍ ونرمي لهجې ته اميد پيدا شو، خيال يې وکړ چې بس اوس به کار سم شي او درخانۍ يې پرېښودله او لاس پښې يې ور خلاسې کړې بيا يې په مينه او غصه کښې ورته وويل چې ولې ځان په تکليف کوې او هم زمونږ زړۀ را شين کوې، مونږ خو سړي خواره نۀ يو چې د انسانانو غوښې پخوو. خير هر څه وشو هغه خو وشول د بيا لپاره خيال کوه او په دې پوه يې چې خلاسه مه نشته. بيا ولې ځان او مونږ او ځان په ازار وهې اوس دي تر سبا سهاره پرېږدم که چېرې سبا بيا په خپل ضد وې او داسې بې ځُلې خبرې کړې د شيطانانو خبرې دي له

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوږو نۀ وې ايستلي ما سره تر دې سخت علاج شته بيا که خواستونه کړې هم خلاسه به نۀ شې.

نورجهاني چې نصيحت او دهمکۍ ختمي کړې يو ساعت پټه خُله شوه بيا يې په مزدوري (خادمي) بڼغ کړو چې ما له او دې له اوبه راوړه تړې يو خو بيا يې بل بڼغ ور وکړ چې اوبه مۀ راوړه د انارو شربت راوړه.

مزدوري زر د انارو شربت تيار کړو او ورته رايې وړو. نورجهاني جګ لاس کښې ونيو او ګلاس يې ډک کړو اول ګلاس يې درخانۍ ته ورکړ درخانۍ تر اوسه د انارو شربت نۀ وو ليدلی او نۀ يې څښلی ؤ او نن يې شربت وليدلو هم يې وڅښلی که څه هم شربت ډېر خوږ او خوندمند ؤ مګر درخانۍ ته داسې ور ولګېدو لکه چې د زهرو پيالې په غاړه واړوي. په يوه ګلاس د درخانۍ غاړې لندې او سړې شوې مګر پرې اوبه نۀ شوه. زړۀ يې غوښت چې يو بل ګلاس هم وڅښې مګر تر خُله يې بڼغ نۀ وکړ ځکه درخانۍ په زړۀ کښې وويل چې داسې نۀ چې نورجهانه دا خيال وکړي چې په شربتو مې خطا کړه او اوس به د کور نعمتونه بنۀ په ولګېږي او متاثره شوه. نور جهاني بل ګلاس ډک کړو او ورته ونيوو، د درخانۍ بنۀ شوق ورته کېدو او هغه خيال يې زړۀ کښې وګرځېدی او ورته يې وويل چې نۀ نې څښم، بنۀ نۀ په رالګېږي، مګر د نور جهاني په ډېر اثرار يې دا ګلاس بيا وڅښلو اوبه شوه. نور جهاني د درېيم ګلاس ست ورته وکړ ليکن درخانۍ وچ انکار وکړی.

نور جهاني په خپله دري ګلاسه وڅښل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مانښام نورجهاني درخانۍ ته دوې ګولۍ (چې د نشې وې) ورکړې او ورته يې وويل چې ګولۍ وخوره ارامه به شې ټول بدن دي شين کوټل شوی دی، شپه به په ارامه تېره کړې.

درخانۍ په خُله څه نۀ وويل مګر څه وخت چې نورجهانه ووته دې هم ګولۍ تسې (غوزاري) کړې او وې ويل چې يوه خواته مي د عزت او وينو تږي دي بله خوا مي په ګولۍ خطا کوي او راته وايي چې دربانديغمجن يو او بيا يې دا شعر وويلو:

وار مي وژني وار راباندي ژړا کړي

.....

سبا سهار نور جهانه بيا ورته راغله او ډېره په مينه يې پوښتنه ورڅخه وکړه چې شپه دي څنګه تېره کړه، ارام او خوب دي وکړ که نۀ. درخانۍ ورته وويل چې هو بس شپه وه په خير او ارامه تېره شوه.

نورجهانه يې په جواب پوه شوه چې تر اوسه يې له موږ سره هيڅ مينه نشته ځکه جواب يې داسي نۀ ؤ مګر نور جهاني رڼغ نۀ وکړی لږ ساعت پس يې له درخانۍ پوښتنه وکړه چې ددې لپاره را ښکاره شوم چې څه خيال دي دی او دا خواست درته کړم چې زياته مو مۀ زړۀ شيني کوه او مۀ ځان په تکليف کوه.

درخانۍ سر تيټ نيولی ؤ او په ژړګوني اواز کښې يې ورته وويل چې له ډېره سوچه بعد په دې نتيجې ورسېدم چې زما خلاسه نشته او نۀ څوک داسي شته چې هغه مو درڅخه خلاسه کړي. پلار خو مي په جيل کښې دی او هغه هم ستاسو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقابلې توفيق نۀ لري. ورور مه وړوکی دی او دا وخت په سکول کښې دی. هغه چې زما په سر خبرې وخت به ډېر په تېر شوی وي. بس زما د قسمت کنجی اوس زما په خپل لاس کښې ده او زۀ ستاسو په قبضه کښې يم. هيڅ هم نۀ شم کړی. بس دا لنډې څو خبرې يې وکړې او پته خُله شوه، نورجهانه په دې خبرو حيرانه شوه چې څنګه جواب دی مګر په داسې چم او چالاکي يې درخانی ته وويل چې کور دي ودان شه. دواړې دي سمې شه مور دي هم او ځان دي هم له اند ښېنو خلاس کړو. بس له نن ورځې بعد تۀ د دې کور مالکه يې هر څه واک او اختيار ستا دی او ستا يو ارمان دی يعنې پلار دي بندي دی ملک به هغه هم په دې څو ورځو کښې را خلاس کړي.

نورجهاني ډېره داسې خبرې ورته وکړې چې درخانی پرې خوشحاله شي او ورځخه ووته.

ملک ته نورجهاني حال ورکړی ملک ډېر خوشحاله شو او تور ته يې وويل چې منډه دې همسائيګانو ته ورشه.

لس تنه ځوانان د خوشې لپاره راوله پسونه دي حلال کړي او پختن دي هم وکړي.

تور همسائيګان را وستو پسونه يې حلال کړو، پختن يې شروع کړ، ملک د مانښام ډوډی ته شا خوا کلي ته حال ورکړی چې مانښام دي له هر کور څخه يو تن ډوډی ته راشي خپل کلی کنارخپلو ته حال ورکړی صاحب زاده شين ګل اخونذاده او ملا صاحب ته پخپله ورغلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مابنام له لمانځه بعد د خلګو راتګ شروع شو د خپل کلي څخه څلور تنه راغلو او له نورو کلو څخه هم کم سړي راغلو. اخوندزاده صاحب او ملا صاحب راغلو دواړه په جلا جلا کوټو کښې کښېناستو په کومه کوټه کښې چې اخوندزاده صاحب ناست ؤ ټولو د دۀ خبرو ته غوږ نیولی ؤ او دۀ ورته ویلې چې الله تعالی ویلي دي چې زۀ عزت ورکونکی او اخستونکی یم تاسو ګورئ چې الله په دې کښې څومره لوی حکمت دی او که چېرې عزت بندګانو یو بل ته ورکولی اوس به دا ټول خلګ په عزت سره اخته وو، مګر په چا چې د الله نظرونه شي هغه ته عزت ورکوي، بس د نورو بندګانو ما سوای ملک ته هم خدای تعالی عزت ورکړی دی. الله هم عزت مندو ته عزت ورکوي ګوري ملک د څوني (څومره) خلګو بندوبست کړی دی، هر څوک خوشی (د واده ډوډۍ) کړي مګر چا تر اوسه داسي خوشی نۀ دی کړی مقصد مو دا دی چې ملک دې ټولو ته عزت ننورکړ الله دي دۀ ته نور عزت ورکړي.

نن سبا ډېر خلګ خپل ځان ته عزت ورکوي او ځان ته د قام لیډران (مشران) وایي دا خلګ در اصل په هغو خلګو نیت بدوي چاته چې الله د عزت نعمت ورکړی دی او دا د نن سبا لیډران ټول کافران دي. هغه د قرآن له دې ایتو په ښکاره منکر دي او دې عزت مندو ته په سپک او بد نظر ګوري. هم ددې خلګو عزت نۀ کوي، بلکې نور خلګو کښې د داسي خلګ لکه عالمان، ملکان، سرداران، افسران چې ټولو ته الله عزت ورکړی دی په ضد تبلیغات کوي. بهر حال له داسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلګو ځان ګوري، ناسته ولاړه مۀ پخپله ورسره کوئ او مۀ خپل عزیز قریب اولاد ورپرېږدئ. دا خلګ د کفارو خبري کړي، د کفارو خبري خوښې دي، خلګ ژر ددوی په خبرو خطاوځي او تل له داسي خلګو ځان ګوري.

په کومه کوټه کښي چي ملا صاحب ناست ؤ دلته خلګو د ملا صاحب خبرو ته غوږ نیولی ؤ او دۀ ورته ویل چي زموږ د خلګو ډېر عادتونه داسي دي چي هغه په عباداتو کښي شمېرل کېږي. تاسو ګورئ چي دا خوشی (د واده ډوډی) عادت او رواج دی مګر حقیقت کښي دا خیرات دی. ډېر خوران پرېږي مارۀ شي ثومره ډېر ثواب دی.

څوک چي د خوشي ډوډی ته راتلو هغه راغلو د خلګو راتګ ختم شو تیاري شروع شوه دسترخوانونه خواره شول ډوډی پرېږي کښېښول شوه، شوروا وړه مړی (ماته ډوډی) غوښه او پلاؤ په دسترخوانو کښېښودل شول په خوراک بسم الله وشوه.

د ملا صاحب خپل بیان جاري ؤ تر خوراک له مخه یې وویل چي ګورئ د خدای تعالی عجب شان دی یو ځای کښي فرمایي چي : "په ورځ د قیامت به د هري ګولې (نوړی) حساب غوښتل کېږي." د دې حکم په رنا کښي علما وایي چي مسلمان دي کم خوراک کوي چي په ورځ د قیامت به یې حساب کم وي، مګر بل ځای بیا خدای تعالی فرمایلي دي که څوک د چا ته یوه ګوله ډوډی ورکړي په دې به یې ثوابونه ډېر شي. د دې حکم په رنا کښي علما وایي چي که څوک د چا کور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ورشي لامبلمه شي نو پکار ده چې ډېر خوراک وکړي، ځکه چې د کور وال ثوابونه پرې ډېرېږي.

کله چې ملا صاحب دا وېنا ختمه کړه نو يې مخ ته پرته غوښه (چې روغه شولګی وه) په دواړو لاسو يې ور پورته کړه او خُلې ته يې يوړه او په غاښو يې دا غټې غټې خاشې ور پرېکړې او له هډه (هډوکي) يې تر هغه وخته خُله نۀ کړه پورته چې صفا يې وشکولو.

بندوبست د ډېرو سړو شوی ؤ مګر خلګ ډېر کم راغلو، ځکه هر څه ډېر ؤ ملک به د کوټې په وره کښې ودرېدو او مبلمانو ته بې ويل چې غاړې مو بندي دي که به شرم کوئ هر سړی يې داسې خورئ لکه خپل کور، هر څه ډېر دي. يو وار ملک په ملا صاحب نظر شو چې وکتل د ملا صاحب تر مخ غوښه نشته ملک په خپله له خادمه تال واخست او د ملا صاحب تر مخ يې لويه غټه غوښه کښېښودله، ملا صاحب سوکه د ملک لاسونه ونيول چې غوښه مۀ ږده.

ملک ورته وويل چې غوښه خو ډېره ده ګوري نۀ چې د ټولو تر مخ پرته ده، لږ ساعت پس دۀ دا غوښه هم هغه شان پورته کړه او هغه شان يې وخوړله مګر په دې وار به يې يو وار وار سر ځني پورته کړ.

څه وخت چې ډوډۍ فارغه شوه اخونذاده صاحب په خپله او ملا صاحب په خپله کوټه کښې د دعا لپاره لاسونه پورته کړو او اوږدې دعاګاني وشوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پس له دعا ګانو ملک مېلمنو ته د تلو اجازه ورکړه. ملا صاحب ته يې وويل چې که تکليف نۀ وي تۀ لږ ساعت کښېنه چې دا خلګ ووځي نکاح به ترې.

نۀ نۀ ملک صاحب، دا خو هيڅ تکليف نۀ دی. مور عالمان يو الله تعالی علم راکړی د داسي ورځي لپاره دی. دا خو زمور فرض دی. ملا صاحب ورته وويل. ملک صاحب د سرای په وره کښي ولاړ ؤ هر څوک چې وتو اول به يې ملک ته مبارکي ورکړه بيا به يې اجازه وغوښته او د کور ودانۍ دعا بې ورته وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۳)

تول خلګ ووتو ملا صاحب يوازي پاتي شو، د نکاح شروع کولو له مخه يې وويل چې نجلۍ چېرې ده چې وکالت ورځخه واخلو.

هلک خو دا دی ناست دی او نجلۍ په کوټه کښې ده ملک ورته وويل. ملا صاحب له ملک ځخه تپوس وکړی چې چاته يې وکالت ورکړی نۀ دی. نۀ صاحب مورې په دې وکالتو څه پوهېږو. ملک جواب ورکړی. ملا صاحب وويل ښۀ داسې وکړئ چې نوري زنانه له کوټې وباسئ او ما سره يو سړی شئ چې کوټې له مې ورولي.

يو سړی په منډه لاړو او نوري ښځي له کوټې وايستلې او بيا يې اطلاع راوړه چې لار خلاسه ده ملا صاحب هم ولاړ شو او يو سړی يې تر لاس ونيولو او د کوټې خواته روان شو.

درخانۍ چې موقع خالي پيدا کړه چې څوک نشته او ملا به رائې نکاح مې ترې سبا به خلګ وائي چې مور يې پخپله مړۀ کړه او پلار يې دا دی په خوښه بندي کړی دی او د ملک زوی يې خوښ ؤ تر داسې پېغورو او خبرو زما لپاره مرګ ښۀ دی، زر يې د تيکري (څادر) په څاک په ناستي خپله غاړه تينګه کړه او ګنډه يې ورکړه.

ملا صاحب چې د کوټې وره (دروازې) ته رالو ورسره سړي ته يې وويل چې دلته بهر ودرېږه دننه مۀ رائه په داسې موقع نجلۍ له نرګانو ډېره شرمېږي، دا سړی بهر ورته ودرېد او ملا صاحب کوټې ته ننوت ور يې پوري (بند) کړو. درخانۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره نږدې يو خوا ته کښېناستو او غاړې يې دوه درې واره په زوره صفا کړې بيا يې ورته وويل:

چې؛ زويه دا خو ډېره ښځه خبره ده چې تۀ ډېره د غريب سړي له کوره وې او نن دي په داسي ماړه کور کښي نصيب وشو او ناسته يې او د دې کور مالکه يې داسي ښځه نصيب ما تر اوسه د بل غريب د لور نۀ دی ليدلی. داسي بخت دي نصيب شه اوس زۀ نکاح ترې تۀ به مي ډېر نۀ ستړی کوې، بس وکالت راکړه چې تۀ هم ارام وکړې او زۀ هم.

مګر نجلی هيڅ جواب ورنۀ کړو. ملا صاحب بيا ورته وويل او په سر يې د مينې لاس ور تېر کړو مګر نجلی نۀ جواب ورکړو او نۀ وښوړېده. ملا صاحب حيران شو چې نجلی نۀ ښوري او نۀ په لاس بد خوري، مګر درېيم ځل ملا صاحب په وېره وېره د نجلی په بدن يو بل ځای لاس تېر کړو، مګر نجلی هغه شان پټه خُله او بې حرکته وه. اخر ملا صاحب پرې زړور شو او په مخ يې لاس ورتېر کړو او له مخه يې تيکری ځنې پورته کړو او وې ليده چې نجلی د تيکري په څاک غاړه تړلې ده او خودکشي يې کړې ده.

ملا صاحب چې وليده نجلی مړۀ ده تر خُله يې چيغه ووته او په وره کښې ولاړ سړي ته يې ږغ کړو چې راشه نجلی ځۀ کړي دي. هغه هم چټک کوټې ته ورننوت او وې ليده چې نجلی په ناسته خود کشي کړې ده او په منډه دې سړي ملک ته حال ورکړ. ټول کور وال پرې خبر شو، ټول کوټې ته لاړو تر اوسه نجلی ناسته ده، مګر مړۀ ده. ټول سره پريشانه شو چې دا څه وشو اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

بـه خلـګ څـه وايـي او مـوږ بـه څـۀ جـواب ورکـوو. قسماقسـم تدبيرونه يې جوړ کړو، مګر په يوه کښي يې هم پرده نۀ ليده.

اخـر نـور جهـاني ورتـه وويـل چـي مـوږ د خـداى لـه وليـانو سـره مينـه او دوسـتي لـرو او لـه هغـو سـره تـل مشـورې کـړو بايـد اوس هـم لـه اخونـذاده صـاحب سـره مشـوره وکـړو او د هغـه پـه مشوره کښي به زمونږ پرده ضرور وي.

د نـور جهـاني دا تجـويز د ملـک خـوښ شـو او پخپلـه سـم دسـتي اخونـذاده تـه ورغلـو او حـال يـې ورکـړ هغـه يـو سـاعت خاموشـه شـو بيـا يـې ورتـه وويـل چـي مـا سـره يـو چـل شـته اوس پـه شـپه شـپه ښـځه ښـخه کـړه او چاتـه ږغ مـۀ لـره او مـلا صـاحب هـم پـوه کـړه چـي ږغ نـۀ وکـړي. سـهار زمـا تـر راتـګ پـوري تاسـو خوشـحالي جـوړوئ، څـوک د ځـان پـه پريشـاني مـۀ پوهـوئ، ملـک هـم زر خپـل رازداران پـه مـوټر کښـي د بـازار هـديرې تـه ولږلـو چـي قبـر وکينـدي او پـه بـل مـوټر کښـي يـې نجلـۍ بغيـر د کفـن او غسـل واخسـته چـي دا مـوټر ورسـېدو قبـر تيـار ؤ او نجلـۍ يـې بغيـر د جنـازې د نمانځـه ښخه کړه او سهارګاه ته موټران خپل کور ته راغلو.

اخونـدزاده تـل نمـونځ کـور کښـي کـوو نـن سـهار يـې هـم خپـل کـور کښـي نمـونځ وکـړ، وروسـته يـې وظيفـه وکـړه بيـا يـې د څابنـت نفـل وکـړو د څابنـت لـه نمانځـه وروسـته اخونـدزاده صـاحب بـه کورتـه لاړو او ارام بـه يـې وکـړو، مګـر نـن د دربـار پـه کوټـه کښـي پـه مراقبـه کښـي شـو پـه دې دوران کښـي درې کسـان د دۀ زيـارت تـه راغلـو مګـر خليفـه ورتـه وويـل چـي دلتـه ارام کښـېني

(c) ketabton.com: The Digital Library

او څه وخت چې له عبادته صاحب فارغه شو بيا ږغ په وکړي او خپل فرياد ورته وکړي.

دې سړو سره د خليفه ږغ چې اخونزاده صاحب واورېدو لږ ساعت پس يې په مراقبه کښې ناره کړه چې فضل خدايه! فضل خدايه! يا ربه! تۀ يې پرده خوندي کړې او نور مسلمانان له داسې بلاؤ وساتې. اخونزاده صاحب زر سر راپورته کړو او چټک بغير د دعا پورته شو بيت يې واخست او کپۍ يې په پښو کړې. خليفه او ملاقاتيان پرې حيران شو چې څه چل وشو او پوه شول چې څه کيسه ده او ټولو وويل چې خير دي غواړو يا ربه! ته خير وکړې.

اخوندزاده ملاقتيانو او خليفه ته وويل چې رائځ سره ملګري شو، ما څه وليد هر څه کونکی خدای تعالی دی.

دا سړي هم ورسر روان شو سيخ د ملک کورته ورغلو د ملک کره ډېر خلګ د مبارکۍ لپاره راغلي وو چې اخوندزاده صاحب يې وليد ټول ورته ولاړ شو او لاسونه يې په نامه ونيول.

دې خلګو دا خيال وکړ چې اخوندزاده به هم مبارکي ته راغلی وي او څه وخت چې اخوندزاده صاحب کښېناستو ملک ته يې وويل چې ملکه په کور کښې څه نوې کيسه خو نشته.

نۀ نشته الحمد الله، له ربه راضي يو، خدای دي نۀ شي ناراضه. هيڅ داسي نوې نشته ملک ورته وويل:

اخوند زاده په ډېره حيرانګي ورته وويل چې څنګه نشته زۀ اوس په مراقبه کښې وم او کشف راته وشو چې د تور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډبانو پاچا ستا په ناوې نړور (اینږور) باندي مئین ؤ او هغه د ډبانو ته حکم ورکړی چې دا نجلۍ به ماته راوړئ او که مو نۀ راوړه زۀ به تاسو ټول مړۀ کړم. د ډبان هم مجبوره شول اوس لږ ساعت مخکښې د ډبانو هغه ببهوشه کړه او یو یې وړه او دا نجلۍ د د ډبانو باچا ځانته په نکاح کړه او بس بیا به یې په سترګو نۀ ووینئ او تۀ ورشه وې ګوره چې نجلۍ شته که نۀ.

ملک هم کورته نتوت او یو ساعت لپاره ورک ؤ چې واپس راغلو وې ویل چې ببشکه نجلۍ نشته. د برېښنا په شان په ټوله علاقه کښې دا خبره ویږه شوه چې ملک په نږور د ډبانو پاچا مئین ؤ او هغو له شپې نجلۍ یووړه.

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library